



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ



ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΙΧΘΥΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΙΝΟΥ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**“Διερεύνηση των προοπτικών του φρέσκου και μεταποιημένου τόνου
στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης”**

Κοσύφη Ελευθερία

Μανουσάκης Τηλέμαχος

Μελάς Φώτιος

Σδρούλια Σοφία

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΟΛΥΜΕΡΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΒΟΛΟΣ, 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Abstract.....	8
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
1.1. Γενικά χαρακτηριστικά.....	11
1.1.1. Γενικά χαρακτηριστικά και στοιχεία για τα είδη του τόνου.....	11
1.1.2. Συστηματική κατάταξη.....	13
1.1.3. Βιολογία ενός τόνου.....	13
1.1.4. Είδη τόνου.....	15
1.2. Αλιεία και εκτροφή τόνου.....	18
1.3. Τρόποι μεταποίησης και προϊόντα μεταποιημένου τόνου.....	21
1.4. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αγοράς του τόνου.....	25
1.4.1. Φρέσκος τόνος.....	27
1.4.2. Μεταποιημένος τόνος.....	27
2. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ	
2.1. Σκοπός.....	28
2.2. Στόχοι.....	29
3. ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ.....	30
4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
4.1 Οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες της Ε.Ε. – 28 για το φρέσκο τόνο.....	33
4.1.1 Ισπανία.....	35

4.1.2 Γαλλία.....	36
4.1.3 Ολλανδία.....	37
4.1.4 Ιταλία.....	39
4.1.5 Γερμανία.....	39
4.2 Οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες της Ε.Ε. – 28 για το μεταποιημένο τόνο.....	41
4.2.1 Ιταλία.....	42
4.2.2 Γαλλία.....	44
4.2.3 Γερμανία.....	45
4.2.4 Πορτογαλία.....	46
4.2.5 Ηνωμένο Βασίλειο.....	48
4.3 Οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες της Ε.Ε. – 28 για το φρέσκο τόνο.....	49
4.3.1 Ισπανία.....	49
4.3.2 Γαλλία.....	50
4.3.3 Ιταλία.....	51
4.3.4 Ιρλανδία.....	52
4.3.5 Ολλανδία.....	53
4.4 Οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες της Ε.Ε. – 28 για το μεταποιημένο τόνο.....	55
4.4.1 Ισπανία.....	56
4.4.2 Γαλλία.....	57
4.4.3 Βέλγιο.....	58
4.4.4 Γερμανία.....	59

4.4.5 Ιταλία.....	60
4.5 Ανάλυση της δυναμικής των ελληνικών εξαγωγών τόνου στην αγορά της Ε.Ε. – 28.....	61
4.5.1 Φρέσκος.....	61
4.5.1.1 Οι εξαγωγές της Ελλάδας στη διεθνή αγορά	61
4.5.1.2 Οι εισαγωγές της Ελλάδας από τη διεθνή αγορά.....	63
4.5.1.3 Οι εξαγωγές της Ελλάδας στην Ε.Ε. – 28.....	64
4.5.1.4 Οι εισαγωγές της Ελλάδας από την Ε.Ε. - 28	65
4.5.2 Μεταποιημένος.....	66
4.5.2.1 Οι εξαγωγές της Ελλάδας στη διεθνή αγορά.....	66
4.5.2.2 Οι εισαγωγές της Ελλάδας από τη διεθνή αγορά	68
4.5.2.3 Οι εξαγωγές της Ελλάδας στην Ε.Ε. – 28.....	70
4.5.2.4 Οι εισαγωγές της Ελλάδας από την Ε.Ε. – 28.....	71
4.6 Διερεύνηση των ανταγωνιστικότερων χωρών για τις εξαγωγές του ελληνικού τόνου.....	72
4.6.1 Φρέσκος.....	73
4.6.1.1 Ισπανία.....	73
4.6.1.2 Γαλλία.....	75
4.6.1.3 Ιταλία.....	77
4.6.1.4 Ολλανδία.....	80

4.6.1.5 Γερμανία.....	82
4.6.2 Μεταποιημένος.....	84
4.6.2.1 Ιταλία.....	85
4.6.2.2 Γαλλία.....	88
4.6.2.3 Γερμανία.....	91
4.6.2.4 Πορτογαλία.....	94
4.6.2.5 Ηνωμένο Βασίλειο.....	97
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	101
6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	
6.1 Ελληνική.....	105
6.2 Ξενόγλωσση.....	105
6.3 Ηλεκτρονική.....	106
7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	107

**«Διερεύνηση των προοπτικών του φρέσκου και μεταποιημένου τόνου
στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης»**

Διμελής Εξεταστική Επιτροπή

Κων/νος Πολύμερος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Εμπορία και Πολιτική Αγροτικών και Αλιευτικών Προϊόντων, Τμήμα Γεωπονίας, Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Σχολή Γεωπονικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, **Επιβλέπων**.

Ιωάννης Μποζιάρης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Υγιεινή και Συντήρηση Ιχθυηρών, Τμήμα Γεωπονίας, Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Σχολή Γεωπονικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, **Μέλος**.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της παρούσας προπτυχιακής εργασίας η συμβολή και η βοήθεια αρκετών ανθρώπων ήταν απαραίτητη, και για το λόγο αυτό θα θέλαμε να τους ευχαριστήσουμε όλους θερμά για την υποστήριξη που μας παρείχαν όποτε τους χρειαστήκαμε.

Πρώτα απ' όλα, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τον επιβλέποντα της παρούσας διατριβής Καθηγητή τον κ. Κωνσταντίνο Πολύμερο για την συνεχή καθοδήγηση του, την αμέριστη υποστήριξη, τις ουσιώδεις συμβουλές, καθώς και την αδιάκοπη συμπαράσταση και ενθάρρυνση που μας παρείχε σε όλο αυτό το διάστημα.

Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τις οικογένειες και τους φίλους μας για την υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια των ακαδημαϊκών μας σπουδών αλλά και την ηθική συμπαράσταση κατά τη διάρκεια της συγγραφής της πτυχιακής αυτής εργασίας.

Abstract

The aim of this research is to investigate the dynamics of the long finned tuna (*Tunnus alalunga*), both fresh and processed in the European Union market of the 28 Member States, using the methodological approach of the Competitive Advantage and Market Share indicators. Initially, the main importing European countries as well as the main exporting countries were identified. Particular importance was given to the analysis of Greek exports to the main import markets. The findings of the study showed that Spain, Italy, France, Ireland and the Netherlands are the most competitive countries for the Greek exports of fresh-preserved albacore. Also, the main EU-28 countries with the largest share in import of fresh-preserved albacore are Spain, Germany, France, Italy and the Netherlands. In the case of processed tuna, the main exporting countries are Spain, France, Germany, Belgium and Italy, while the main importing countries are Portugal, Germany, France, the United Kingdom and Italy. The study was based on the Revealed Export Competitive Advantage index (RXCA). Regarding the exploration of the RXCA for the above competitive countries, there is a clear variation between the under study countries from year to year. In other words, it could be said that the EU - 28 Bluefin tuna market is characterized by a highly competitive and volatile environment. Therefore, the Marketing Strategies of Greek tuna exports should, among other things, have as their main objective to investigate the particular features of market operations, to identify the ever-changing competitive position of the participating countries, and much more to the understanding of the rapidly growing consumer requirements in these specific markets.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας είναι η διερεύνηση της δυναμικής του μακρύπτερου τόνου, τόσο του νωπού αλλά και του μεταποιημένου στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 Κρατών-Μελών, χρησιμοποιώντας τη μεθοδολογική προσέγγιση των δεικτών του Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος και του Μεριδίου Αγοράς. Αρχικά, έγινε ο εντοπισμός των κυριότερων εισαγωγικών Ευρωπαϊκών χωρών καθώς και των κυριότερων εξαγωγικών χωρών. Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στην ανάλυση των ελληνικών εξαγωγών προς τις κυριότερες εισαγωγικές αγορές. Από τα ευρήματα της εργασίας προέκυψε ότι η Ισπανία, η Ιταλία, η Γαλλία, η Ιρλανδία και η Ολλανδία αποτελούν τις σημαντικότερες ανταγωνιστικές χώρες για τις ελληνικές εξαγωγές του νωπού-διατηρημένου τόνου. Επίσης, οι κυριότερες χώρες της Ε.Ε.-28 που κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο σε αξία εισαγωγών του νωπού-διατηρημένου τόνου, είναι η Ισπανία, η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ολλανδία. Όσον αφορά τον μεταποιημένο τόνο οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες είναι η Ισπανία, η Γαλλία, η Γερμανία, το Βέλγιο και η Ιταλία, ενώ, οι κυριότερες εισαγωγικές είναι η Πορτογαλία, η Γερμανία, η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιταλία. Η μελέτη βασίστηκε στο δείκτη του Σχετικού Εξαγωγικού Πλεονεκτήματος (**RXCA**). Αναφορικά με τη διερεύνηση της εξέλιξης του δείκτη RXCA για τις παραπάνω ανταγωνιστικές χώρες, διαφαίνεται ότι υπάρχουν έντονες διακυμάνσεις μεταξύ των υπό μελέτη χωρών αλλά και από έτος σε έτος.

Με άλλα λόγια, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η αγορά του μακρύπτερου τόνου στην Ε.Ε – 28 χαρακτηρίζεται από έντονα ανταγωνιστικό και ευμετάβλητο περιβάλλον. Επομένως, οι στρατηγικές Μάρκετινγκ των ελληνικών εξαγωγών τόνου θα πρέπει μεταξύ των άλλων, να έχουν ως βασικό στόχο, τη διερεύνηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών

της λειτουργίας των αγορών, τον εντοπισμό της συνεχώς μεταβαλλόμενης ανταγωνιστικής θέσης των χωρών που συμμετέχουν και πολύ περισσότερο την κατανόηση των ραγδαία αυξανόμενων απαιτήσεων των καταναλωτών, στις συγκεκριμένες αυτές αγορές.

Λέξεις κλειδιά: Μακρύπτερος τόνος, ανταγωνιστικότητα, Ελλάδα, Ευρωπαϊκή Ένωση, μερίδια αγοράς.

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Γενικά στοιχεία

Η αλιεία μαζί με το κυνήγι αποτελούσαν τις δύο κυριότερες απασχολήσεις του πρωτόγονου ανθρώπου για την εξεύρεση τροφής για την επιβίωσή του (Παπαναστασίου, 1980).

Αλιεία ορίζεται ως η τέχνη με την οποία ο άνθρωπος συλλαμβάνει διάφορους οργανισμούς από τα θαλάσσια, γλυκά και υφάλμυρα νερά (Παπαναστασίου, 1980).

Σε αντίθεση με το κυνήγι για επιβίωση, που έγινε δευτερεύουσα δραστηριότητα εδώ και περίπου 2.000 χρόνια (Cury & Cayré 2001), το θαλάσσιο κυνήγι, δηλαδή η αλιευτική δραστηριότητα, όχι μόνο εντείνεται συνέχεια αλλά και παγκοσμιοποιείται, δηλαδή οι ψαράδες και οι αλιευτικοί στόλοι από όλες τις χώρες έχουν τη δυνατότητα να ψαρεύουν παντού στον παγκόσμιο ωκεανό. Για παράδειγμα, η Ιαπωνία, που εισάγει ποσότητες ψαριών και άλλων υδρόβιων οργανισμών ίσες με αυτές που αλιεύει, καταναλώνει αλιεύματα από κάθε περιοχή του παγκόσμιου ωκεανού (Swartz et al. 2010).

1.1.1. Γενικά χαρακτηριστικά και στοιχεία για τα είδη τόνου

Ο τόνος ανήκει στην οικογένεια των Σκομβροειδών, η μεγάλη αυτή οικογένεια περιλαμβάνει είδη, από τα οποία τα περισσότερα ζουν σε θερμές η εύκρατες θαλάσσιες περιοχές. Ελάχιστα από αυτά μετακινούνται εποχιακά σε κρύα νερά. Συνήθως είναι μεγάλα αρπακτικά ψάρια που ζουν στην επιφάνεια, πραγματοποιώντας μακρινές μεταναστεύσεις. Έχουν μυτερό κεφάλι και σχετικά συμπαγή ιστό. Το πρώτο αρχαίο

πτερύγιο έχει σκληρές και αιχμηρές ακτίνες, ενώ το δεύτερο, όπως και το εδρικό, καταλήγουν σε μια σειρά από ψευδοπτερύγια. Το ουραίο πτερύγιο έχει ημισεληνοειδή μορφή και βοηθά πολύ στις μακρινές και γρήγορες μετακινήσεις. Τα τονοειδή είναι από τα λίγα είδη ψαριών που η θερμοκρασία του σώματός τους είναι υψηλότερη από αυτή του νερού. Οι τόνοι, που ανήκουν στην οικογένεια αυτή, αν και η αλίευση τους είναι γνωστή πάνω από 2000 χρόνια, τα τελευταία 50 χρόνια υπεραλιεύονται με αποτέλεσμα τη σοβαρή μείωση του πληθυσμού τους.

Συγκεκριμένα, ο μακρύπτερος τόνος συμπεριλαμβάνεται στα πελαγικά είδη της υποτροπικής ζώνης και μπορεί να ζήσει σε βάθος από 0 μέχρι 600 m. Συναντάται κυρίως σε ζεστά νερά, θερμοκρασίες 16-19 °C ,αλλά πολλές φορές εντοπίζεται και σε ψυχρότερα, κατά την διάρκεια των μεταναστεύσεων, μεταναστεύει ακολουθώντας τα θαλάσσια ρεύματα ,προκειμένου να αναζητήσει την τροφή του και να αναπαραχθεί. Σχηματίζει κοπάδια με άλλα είδη ψαριών, όπως π.χ. παλαμίδες.

Ο μακρύπτερος τόνος ανήκει στα σαρκοφάγα είδη και τρέφεται με μια μεγάλη ποικιλία πελαγικών και βενθικών ειδών, όπως σαρδέλες, ζαργάνες, καλαμάρια, σουπιές καθώς και με οστρακοειδή.

Όσον αφορά την αναπαραγωγή του, το είδος αυτό αναπαράγεται στις θάλασσες της Ιαπωνίας από τον Ιανουάριο μέχρι τον Ιούνιο, στις ευρωπαϊκές θάλασσες από το Μάιο μέχρι τον Ιούνιο και στο νότιο ημισφαίριο από τον Οκτώβριο μέχρι το Μάρτιο. Αναπαραγωγικά ωριμάζει όταν αποκτήσει μήκος περίπου 90 cm. Τα αυγά αφήνονται στο πέλαγος και τα ατελή ιχθύδια διέρχονται από πλαγκτονικό στάδιο.

Ο μακρύπτερος τόνος συναντάται από τις Αζόρες και τα Κανάρια νησιά μέχρι τα

βόρεια της Ιρλανδίας. Αποτελεί κοινό είδος της Μεσογείου, αλλά όχι της Μαύρης θάλασσας.

1.1.2. Συστηματική κατάταξη

Μακρύπτερος τόνος

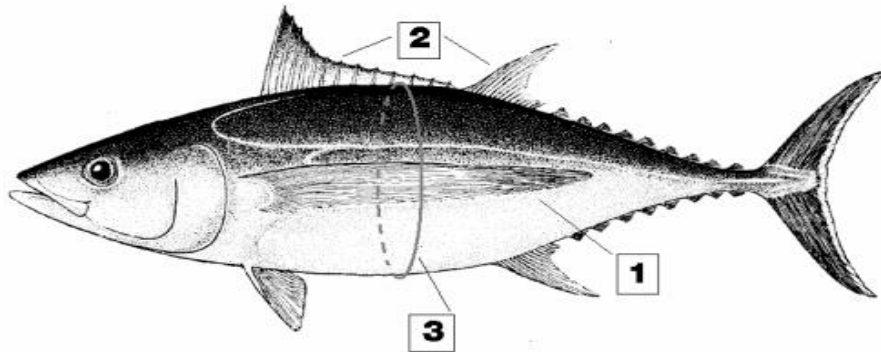
Βασίλειο:	Animalia	(Ζώα)
Φύλο:	Chordota	(Χορδοτά)
Κλάση:	Actinopterygii	(Ακτινοπτερύγιοι)
Τάξη:	Perciformes	(Περκόμορφα)
Οικογένεια:	Scombridae	(Σκομβροειδή)
Γένος:	Thunnus	(Θύννος)
Είδος:	Thunnus alalunga	(Μπονατέρ, 1788)

1.1.3. Βιολογία ενός τόνου

Ο μακρύπτερος τόνος, καθώς και άλλα είδη τόνου, έχουν μοναδικά βιολογικά χαρακτηριστικά που τους επιτρέπουν να κολυμπούν συνεχώς σε πολύ υψηλές ταχύτητες και να καλύπτουν μεγάλες εκτάσεις κατά τη διάρκεια ετήσιων μεταναστεύσεων· είναι κυριολεκτικά «κατασκευασμένα για ταχύτητα» σε ένα ωκεάνιο περιβάλλον, με τορπιλοφόρα σώματα, λεία επιδερμίδα (μικροσκοπικά, κυκλικές κλίμακες) και απλοποιημένα πτερύγια που επιτρέπουν στα ψάρια να φτάνουν ταχύτητες άνω των 50 μιλίων ανά ώρα (χιλιόμετρα ανά ώρα) για σύντομα χρονικά διαστήματα. Ο χρωματισμός

του είναι σκούρος μπλε κατά μήκος της πλάτης, με σκούρο και ασημένιο λευκό χρώμα κατά μήκος των πλευρών και στην κοιλιά. Τα θωρακικά πτερύγια αυτού του είδους τόνου είναι εξαιρετικά μακρά και εκτείνονται σε σχεδόν το μισό μήκος του σώματος τους. Το πτερύγιο της ουράς τους είναι βαθιά διχαλωτό και σφιχτό στην κατασκευή, το οποίο βοηθά στη δημιουργία της τεράστιας ώσης που απαιτείται για τη διατήρηση υψηλών ταχυτήτων. Διαθέτουν εξαιρετικά εξειδικευμένες φυσιολογικές λειτουργίες που επιτρέπουν την ταχεία κίνηση και τη διαρκή αντοχή.

Στην εικόνα που παρατίθεται στη συνέχεια παρουσιάζεται η ανατομία ενός τόνου.

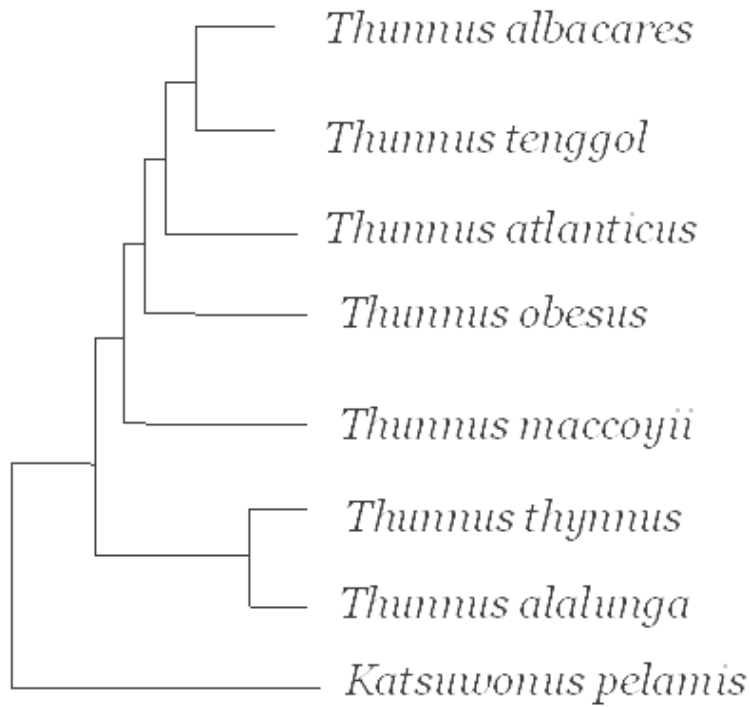


Εικόνα 1. Ανατομία Μακρόπτερου τόνου

Τα θωρακικά πτερύγια είναι εξαιρετικά μεγάλα. Η απόσταση μεταξύ των δυο ραχιαίων είναι ελάχιστη, ενώ το 2^ο ραχιαίο είναι σαφώς κοντότερο του 1^{ου}. Η μέγιστη περιφέρεια του ψαριού βρίσκεται στο μέσον του σώματος. Το μεγαλύτερο βάρος που έχει καταγραφεί παγκοσμίως είναι 40 κιλά. Το σύνηθες μέγεθος αναπτυγμένου ατόμου είναι 100 εκ. με βάρος λιγότερο από 18 κιλά.

1.1.4. Είδη τόνου

Είδη τόνου Φυλογενετικό δέντρο



Υπάρχουν οκτώ είδη που αποτελούν το γένος *Thunnus*. Αυτά τα οκτώ είδη περιλαμβάνουν τον κιτρινόπτερο τόνο (*T. Albacares*), τον μακρύπτερο τόνο (*T. Alalunga*), τον Μεγάλο τόνο (*T. obesus*), τον ερυθρό τόνο του Νότου (*T. maccoyii*), τον τόνο του Ειρηνικού (*T. orientalis*), τον τόνο (*T. Thynnus*), τον μαύρο τόνο (*T. Atlanticus*) και τον Μεγάλο τόνο (*T. tonggol*). Αυτά τα οκτώ είδη μπορεί να είναι αρκετά δύσκολο να διακριθούν μεταξύ τους, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις η μορφολογία του είδους μπορεί να βοηθήσει στον προσδιορισμό των διαφορών. Για παράδειγμα, τα τρία είδη ερυθρού τόνου είναι κάπως παρόμοια και μπορούν να διακριθούν από άλλα είδη όπως το μεγαλόφθαλμο, το μακρύπτερο και το κίτρινο. Ωστόσο, για να γίνει διάκριση μεταξύ αυτών των τόνων, ενδέχεται να χρειαστεί να χρησιμοποιηθούν μοριακά δεδομένα όπως η ανάλυση αλληλουχίας του DNA.

Συγκεκριμένα,

Thunnus albacares: Πρόκειται για ένα μεγάλο, τορπιλίσιο ψάρι, με ένα στρογγυλό σώμα που είναι μεταλλικό μπλε-πράσινο πάνω και ασημί λευκό κάτω, με πολλές ελαφρές κάθετες γραμμές. Έχει εύρωστα πτερύγια και μια σειρά από λαμπερά κίτρινα πτερύγια μεταξύ των ραχιαίων και των πρωκτικών πτερυγίων και του πτερυγίου του ουρανού. Αυτό το μεταναστευτικό ψάρι προτιμά τα ζεστά επιφανειακά ύδατα. Είναι δημοφιλής στην εμπορική αλιεία καθώς μεγαλώνει με μήκος μεγαλύτερο από 100 ίντσες και άνω των 400 κιλών.

Thunnus alalunga: Ο μακρύπτερος τόνος συμπεριλαμβάνεται στα πελαγικά είδη της υποτροπικής ζώνης και μπορεί να ζήσει σε βάθος από 0 μέχρι 600 m. Συναντάται κυρίως σε ζεστά νερά, θερμοκρασίες 16-19 °C ,αλλά πολλές φορές εντοπίζεται και σε ψυχρότερα, κατά την διάρκεια των μεταναστεύσεων, μεταναστεύει ακολουθώντας τα θαλάσσια ρεύματα ,προκειμένου να αναζητήσει την τροφή του και να αναπαραχθεί. Σχηματίζει κοπάδια με άλλα είδη ψαριών, όπως π.χ. παλαμίδες.

Thunnus obesus: Ο μεγαλόφθαλμος τόνος (*Thunnus obesus*) συμπεριλαμβάνεται στα ωκεάνια και πελαγικά είδη της υποτροπικής ζώνης και μπορεί να ζήσει σε βάθος από 0 μέχρι 250 m. Συναντάται κυρίως σε νερά με θερμοκρασίες 13-29 °C . Ο μεγαλόφθαλμος τόνος (*Thunnus obesus*) συναντάται στον Ατλαντικό, Ινδικό και Ειρηνικό ωκεανό ,σε τροπικά και υποτροπικά ύδατα, μεταναστεύει συνεχώς ακολουθώντας τα θαλάσσια ρεύματα ,προκειμένου να αναζητήσει την τροφή του και να αναπαραχθεί.

Thunnus maccoyii: Ο τόνος του Νότιου ημισφαιρίου (*T.maccoyii*) συμπεριλαμβάνεται στα ωκεάνια και πελαγικά είδη της υποτροπικής ζώνης και μπορεί να

ζήσει σε βάθος από 50 μέχρι 2743 m. Συναντάται κυρίως σε κρύες και εύκρατες θάλασσες με θερμοκρασίες 5-20°C. Ο τόνος του Νότιου ημισφαιρίου (*T.maccoyii*) συναντάται στον Ατλαντικό, Ινδικό και Ειρηνικό ωκεανό ,σε τροπικά ύδατα. Κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγής, μεγάλα ψάρια μεταναστεύουν σε τροπικές θάλασσες, στα ανοικτά της δυτικής ακτής της Αυστραλίας. Άκρως μεταναστευτικά είδη.

Thunnus orientalis: Ο Ερυθρός τόνος του Ειρηνικού (*T.orientalis*) συμπεριλαμβάνεται στα ωκεάνια και πελαγικά είδη της υποτροπικής ζώνης και μπορεί να ζήσει σε βάθος από 1 μέχρι 200 m. Είναι ανεκτικά σε μεγάλο εύρος θερμοκρασιών. Ο Ερυθρός τόνος του Ειρηνικού (*T.orientalis*) συναντάται κυρίως στον βόρειο Ειρηνικό, αλλά μεταναστεύει και στα νερά της Νέας Ζηλανδίας για τουλάχιστον τρεις μήνες την άνοιξη και τις αρχές του καλοκαιριού.

Thunnus thynnus: Ο ερυθρός τόνος (*T. thynnus*) συμπεριλαμβάνεται στα ωκεάνια και πελαγικά είδη της υποτροπικής ζώνης και μπορεί να ζήσει σε βάθος από 0 μέχρι 985 m .Συναντάται κυρίως σε νερά με θερμοκρασίες 3-30 °C. Ο ερυθρός τόνος (*T. thynnus*) συναντάται στον Δυτικό Ατλαντικό, Ανατολικό Ατλαντικό από τη Νορβηγία προς Κανάριους Νήσους, συμπεριλαμβανομένης της Μεσογείου και του νότιου τμήματος της Μαύρης Θάλασσας . Άκρως μεταναστευτικά είδη.

Thunnus atlanticus: Ο μαύρος τόνος (*Thunnus atlanticus*) συμπεριλαμβάνεται στα ωκεάνια και πελαγικά είδη της υποτροπικής ζώνης και μπορεί να ζήσει σε βάθος από 50 m και πάνω. Συναντάται κυρίως σε θερμά νερά με θερμοκρασίες 20°C και πάνω. Ο μαύρος τόνος (*Thunnus atlanticus*) συναντάται στον Δυτικό Ατλαντικό, Μασαχουσέτη νότια προς το νησί Τρινιδάδ και Ρίο ντε Τζανέιρο, Βραζιλία, συμπεριλαμβανομένου του

νότιου της Βραζιλίας. Άκρως μεταναστευτικά είδη.

Thunnus tonggol: Ο Βόρειος τόνος (*Thunnus tonggol*) συμπεριλαμβάνεται στα πελαγικά είδη της υποτροπικής ζώνης. Συναντάται στον Ινδο-Δυτικό Ειρηνικό, Ερυθρά Θάλασσα και Ανατολική Αφρική προς Νέα Γουινέα, βόρεια προς Ιαπωνία και νότια προς Αυστραλία. Υπάρχουν αναφορές και για Νέα Ζηλανδία.

1.2. Αλιεία και εκτροφή τόνου

Ο τόνος μπορεί να θεωρηθεί ένα απ' τα σημαντικότερα ψάρια που συναντάμε στη Μεσόγειο θάλασσα και αυτό εξαιτίας του μεγέθους του, της φήμης του ταξιδιού του, το εξαιρετικά νόστιμο κρέας του και το πολύ σημαντικό διατροφικό του ενδιαφέρον. Αυτός είναι άλλωστε και ο λόγος για τον οποίο δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον οι επαγγελματίες ψαράδες. Το κρέας του τόνου είναι πλούσιο σε πρωτεΐνες (20-25 %) ενώ έχει χαμηλά ποσοστά σε μονοακόρεστα λιπαρά οξέα και υψηλά σε ω-3 πολυακόρεστα λιπαρά οξέα τα οποία συμβάλλουν στη προστασία από διάφορα καρδιαγγειακά νοσήματα. Επιπλέον περιέχει λιποδιαλυτές βιταμίνες Α και D και υδατοδιαλυτές βιταμίνες Β1, Β2, Β3 και Β12, παρόμοια με άλλα θαλασσινά, στο τόνο, περικλείονται βασικά μέταλλα και ιχνοστοιχεία, όπως το νάτριο, το ασβέστιο, το κάλιο, ο φωσφόρος, ο χαλκός, ο ψευδάργυρος, ο σίδηρος, το μαγνήσιο και το ιώδιο.

Η αλιεία του χρονολογείται από αρχαιοτάτων χρόνων όπως φανερώνεται από αναφορές σε κείμενα του Ομήρου, του Αισχύλου, του Ηροδότου και του Αριστοτέλη. Ωστόσο, παρά την αφθονία των ελληνικών θαλασσών σε τόνους η Ελλάδα δεν ακολούθησε την πορεία άλλων Μεσογειακών χωρών σε ότι αφορά την αλιεία του τόνου. Δηλαδή δεν υπήρξαν κινήσεις κατασκευής σκαφών με προδιαγραφές για την αλιεία του,

τον εκσυγχρονισμό των ήδη υπαρχόντων ή την πληροφόρηση των ψαράδων για την κατανομή και την βιολογία του τόνου και τον πειραματισμό σε καινούργια καινοτόμα αλιευτικά εργαλεία. Μόνοι τους οι ψαράδες άρχισαν να ασχολούνται με την αλιεία του τόνου σε συνδυασμό με κάποιο άλλο αλιευτικό εργαλείο, χωρίς καμία οικονομική ενίσχυση από το κράτος και χωρίς να έχουν γνώσεις σχετικά με την Βιολογία, και τις μετακινήσεις των ψαριών αυτών.

Τέλος πρέπει να αναφερθεί πως στη Μεσόγειο έχουν γίνει προσπάθειες για την καλλιέργεια του τόνου, τόσο για να δοθεί μια λύση στην ολοένα αυξανόμενη ζήτηση του τόνου όσο και στην αυξανόμενη υπεραλίευση αυτού. Τα συστήματα τα οποία έχουν αναπτυχθεί όμως αφορούν μόνο τη πάχυνση αλιευμένων ιχθυδίων και όχι την εξ ολοκλήρου εκτροφή τους. Τα προϊόντα αυτών των συστημάτων διατίθενται στην αγορά για κατανάλωση ή χρησιμοποιούνται για τον εμπλουτισμό οικοσυστημάτων.

Αλιεία

Σε γενικές γραμμές οι μικροί μακρύπτεροι τόνοι αλιεύονται με καλαμίδια ή συρτές, ενώ οι μεγαλύτεροι με παραγάδια.

- **Αλιεία με παραγάδια:** Έχει υψηλά ποσοστά παρεμπίπτουσας αλιείας απειλούμενων ειδών όπως θαλάσσιες χελώνες, θαλασσοπούλια, καρχαρίες και σαλάχια ή άλλα είδη ψαριών τα οποία ήδη πλήττονται από την υπεραλίευση. Η αλιεία με παραγάδια και συρτές είναι πιο επιλεκτική, όμως γίνεται με ζωντανό δόλωμα, κάτι που ασκεί πιέσεις στα είδη που χρησιμοποιούνται.

- **Γρι-γρι:** Τα γρι-γρι χρησιμοποιούν συσκευές συγκέντρωσης ιχθύων (FADs) εκμεταλλεύονται το γεγονός ότι οι τόνοι συγκεντρώνονται γύρω από αντικείμενα που επιπλέουν για κυνήγι. Κατά την αλιεία τους ωστόσο, αιχμαλωτίζονται ευαίσθητα και απειλούμενα είδη όπως καρχαρίες και σαλάχια, νεαρά άτομα κιτρινόπτερου και μεγάλοφθαλμου τόνου, καθώς και άλλα είδη που πλήττονται από την υπεραλίευση. Για ορισμένα είδη μάλιστα η αλιεία τόνου με τη χρήση συσκευών συγκέντρωσης ιχθύων είναι ο κύριος λόγος μείωσης του πληθυσμού τους. Επιπλέον, η παρεμπόμπουσα αλιεία νεαρών ατόμων τόνου ασκεί ακόμα μεγαλύτερες πιέσεις στο απόθεμα. Η αλιεία με γρι-γρι που δεν διαθέτουν συσκευές συγκέντρωσης ιχθύων έχει χαμηλότερα ποσοστά παρεμπόμπουσας αλιείας, όμως και πάλι αιχμαλωτίζονται νεαροί τόνοι.
- **Παραδοσιακή αλιεία με πετονιά:** είναι πολύ πιο επιλεκτική και έχει σχεδόν μηδενικά ποσοστά παρεμπόμπουσας αλιείας. Πράγμα που τη καθιστά και πιο ασφαλή για τη διατήρηση του οικοσυστήματος.

Τα ψάρια που πιάνονται από την αλιεία με συρτή κατά κύριο ρόλο κονσερβοποιούνται, ενώ τα ψάρια που πιάνονται με παραγάδια υφίστανται επεξεργασία και χρησιμοποιούνται για σούσι, φρέσκα ή κατεψυγμένα.

Τα αποθέματα της Μεσογείου εκτιμάται ότι υπεραλιεύονται ή είναι πλήρως εκμεταλλευμένα. Αυτό συνεπάγεται με τις σχετικές απαγορεύσεις στην αλιεία του και τον όσο πιο δυνατόν περιορισμό των συλλήψεων αυτού. Οι παραπάνω περιορισμοί δικαιολογούν και την φθίνουσα τάση στην ετήσια παραγωγή της Ελλάδας. (Πίνακας 1) .

Πίνακας 1: Ετήσια παραγωγή τόνου της Ελλάδας από το 2000-2015.

Έτος	Ποσότητα (Kg)
2000	1.786.000
2001	1.840.000
2002	1.352.000
2003	950.000
2004	773.000
2005	623.000
2006	402.000
2007	448.000
2008	191.000
2009	116.000
2010	125.000
2011	126.000
2012	126.000
2013	165.000
2014	287.000
2015	485.000
ΣΥΝΟΛΟ	9.795.000

Πηγή: FAO statistics

1.3. Τρόποι μεταποίησης και προϊόντα μεταποιημένου τόνου

Η μεταποίηση των νωπών αλιευμάτων είναι ευρέως διαδεδομένη για την επίδρασή της τόσο στην αύξηση του εμπορικού χρόνου ζωής του αλιεύματος. Αυτή, κατά κύριο λόγο, λαμβάνει χώρα μέσω της θερμικής επεξεργασίας αυτού ή με τις τεχνικές της κονσερβοποίησης, του καπνίσματος, της αλάτισης, της συσκευασίας σε τροποποιημένη ατμόσφαιρα και του μαριναρίσματος. Οι παραπάνω τεχνικές, συνήθως, χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό. Η θερμική επεξεργασία, εκτός από τη διασφάλιση της υγιεινής και ασφάλειας του προϊόντος και την αύξηση του εμπορικού χρόνου ζωής, οδηγεί και στην Παρασκευή ενός νόστιμου και εύπεπτου φαγητού (Μποζιάρης 2012).

Ο τόνος, που είναι και το αντικείμενο αυτής της μελέτης, κατά κύριο λόγο

διατίθεται στο εμπόριο με της μορφές του φρέσκου τόνου (σε έλαιο ή νερό), του κονσερβοποιημένου και του καπνιστού σε έλαιο.

- **Φρέσκος τόνος σε νερό ή λάδι:** Ο φρέσκος τόνος, αρχικά φιλετάρετε, επεξεργάζεται θερμικά με μαγείρεμα σε ειδικούς κλιβάνους, στη συνέχεια συσκευάζεται σε κιτία τα οποία εμπλουτίζονται με νερό και τέλος σφραγίζονται για να επιτευχθεί η όσο το δυνατόν περισσότερη απομάκρυνση του οξυγόνου (μείωση της οξείδωσης των λιπιδίων του ψαριού). Η ίδια διαδικασία λαμβάνει χώρα και για τον εμπλουτισμό των κιτιών με ελαιόλαδο ή ηλιέλαιο. Τα έλαια προστίθενται για να αυξήσουν τη γεύση του προϊόντος αλλά παίζουν και το ρόλο μαρινάδας για τη διατήρηση των οργανοληπτικών χαρακτηριστικών του κρέατος.

Εικόνα 2



Εικόνα 2 (από αριστερά προς τα δεξιά): Φρέσκος τόνος σε ελαιόλαδο, νερό και ηλιέλαιο.

- **Κονσερβοποιημένος:** Η κονσερβοποίηση ακολουθεί την ίδια προεργασία, που προαναφέρθηκε για το φρέσκο τόνο, μόνο που η πλήρωση των κιτίων γίνεται σε κονσέρβες. Πάλι η πλήρωση των κιτίων μπορεί να γίνει με νερό, ελαιόλαδο ή ηλιέλαιο. Η ένια της κονσερβοποίησης θα μπορούσε να ταυτιστεί με αυτήν της εμπορικής αποστείρωσης. Ως εμπορική αποστείρωση εννοούμε μια θερμική επεξεργασία που έχει ως στόχο τη καταστροφή όλων των παθογόνων κυττάρων και σπορίων καθώς και τη καταστροφή όλων των αλλοιωγόνων μικροοργανισμών οι οποίοι αν επιζήσουν θα αλλοίωναν το τρόφιμα που αποθηκεύεται και διανέμεται στις κατάλληλες συνθήκες (Μποζιάρης 2012) . Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν πως στόχος της κονσερβοποίησης δεν είναι τόσο η αύξηση της γεύσης (αντίθετα η γεύση αλλοιώνεται), όσο η ορθή υγιεινή του.

Εικόνα 3



Εικόνα 3 : Κονσέρβα τόνου.

- **Καπνιστός:** Η διαδικασία της κάπνισης εμπεριέχει τις προαναφερθέντες διαδικασίες προετοιμασίας, και εμπεριέχει το στοιχείο της θερμικής επεξεργασίας μέσω

του καπνού. Ο καπνός προστατεύει το αλίευμα λόγω των αντιμικροβιακών ουσιών που εμπεριέχονται σε αυτόν και της υψηλής θερμοκρασίας που αναπτύσσεται κατά την διαδικασία. Η κάπνιση λαμβάνει χώρα είτε επάνω σε καπνό είτε κρεμώντας τα ψάρια πάνω από ξύλα και αρωματικά που σιγοκαίγονται και τους χαρίζουν και την ιδιαίτερη γεύση τους είτε με τον βιομηχανικό τρόπο, απλωμένα επάνω σε σχάρες.

Αντιλαμβανόμαστε. Πως η κάπνιση προσδίδει στο τρόφιμο μια πολύ ιδιαίτερη γεύση και αυτό συνήθως συνδυάζεται με ευρέος φάσματος υλικά, ανάλογα με τις απαιτήσεις των καταναλωτών και την ευχέρεια του παραγωγού.

Εικόνα 4



Εικόνα 4: (Από αριστερά προς τα δεξιά) Καπνιστός τόνος σε ελαιόλαδο και ηλιέλαιο.

Οι τεχνικές που προαναφέρθηκαν έχουν ως στόχο, να παράγουν ένα προϊόν υψηλότερης ποιότητας, από το νωπό αλίευμα, το οποίο θα διατίθεται πιο εύκολα και με αυξημένη ζήτηση στην αγορά. Στα προαναφερθέντα οφέλη, έρχεται να προστεθεί και το ζήτημα της προστιθέμενης αξίας, η οποία προσδίδεται στο προϊόν μέσω της μεταποίησης, αυτό συνεπάγεται σε αύξηση της τιμής όπου διατίθεται το τελικό προϊόν στην αγορά και

αύξηση των κερδών για τον παραγωγό. Το γεγονός, πως λίγοι παραγωγοί στην Ελλάδα έχουν τη δυνατότητα ή την τεχνογνωσία να επιτελέσουν την μεταποίηση αυτή, αποτελεί ένα ζήτημα τόσο για την ευημερία των ίδιων όσο και την ανταγωνιστική θέση της Ελλάδας στις διεθνείς αγορές. Το ζήτημα αυτό θα μας απασχολήσει και στη συνέχεια.

1.4. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αγοράς του τόνου.

Ο τόνος αποτελεί μια από τις επιλογές που χρησιμοποιείται πολύ συχνά στα διάφορα διατροφικά πλάνα. Όλα τα ψάρια και τα θαλασσινά, συμπεριλαμβανομένου και του τόνου, περιέχουν πρωτεΐνη υψηλής βιολογικής αξίας, κύριο δομικό υλικό του σώματος μας.

Ο τόνος είναι ένα ψάρι πλούσιο σε φώσφορο, σελήνιο και κάλιο. Η χαμηλή του περιεκτικότητα σε κορεσμένα λιπαρά οξέα και χοληστερίνη, τον κάνουν μια ενδεδειγμένη διατροφική πρόταση, σε αντίθεση με πολλές άλλες ζωικές τροφές.

Ο φώσφορος αποτελεί δομικό υλικό των οστών ωστόσο έχει και αρκετές μεταβολικές δράσεις, αποτελεί συστατικό ορισμένων λιπιδίων, τα οποία συμμετέχουν στον σχηματισμό των κυτταρικών μεμβρανών. Το σελήνιο, που περιέχεται στον τόνο σε συνεργιστική δράση με την βιταμίνη Ε, προστατεύει ουσίες του οργανισμού ευαίσθητες σε οξειδώσεις. Τέλος, το κάλιο που περιέχεται σε σημαντική ποσότητα, συνεισφέρει στη μεταφορά νευρικών ερεθισμάτων, στον έλεγχο της μυϊκής συσταλτικότητας και στη διατήρηση της αρτηριακής πίεσης.

Για να κατανοήσει κανείς την κλίμακα του εμπορίου αρκεί να αναφέρουμε ότι τα μεσογειακά κράτη της ΕΕ καταναλώνουν σχεδόν 7,5 εκατομμύρια τόνους ψαρικών ετησίως. Παρόλα αυτά, εξ αυτών μόνο οι 2,75 εκατομμύρια τόνοι προέρχονται από

εγχώριες πηγές. Αυτό σημαίνει ότι αφενός για να καλύψουμε τη ζήτηση, κάθε χρόνο αναζητούμε από άλλες χώρες 5 εκατομμύρια τόνους ψαρικών και αφετέρου, ότι ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού στις αναπτυσσόμενες χώρες κυρίως, εξαρτώνται από αυτήν την υψηλή ζήτηση ψαρικών στη Μεσόγειο. Σημειώνεται μάλιστα ότι τα μεσογειακά κράτη της ΕΕ απορροφούν το 36% όλων των ψαρικών που εισάγονται από τρίτες χώρες. Μεγάλο μέρος των εισαγωγών προέρχεται από τη Βόρεια Αφρική (Μαρόκο, Τυνησία, Αλγερία, Λιβύη), ενώ σημειώνεται ότι το 2014, τα μεσογειακά κράτη της ΕΕ εισήγαγαν περίπου 1,8 εκατομμύρια τόνους από αναπτυσσόμενες χώρες της περιοχής (Μαρόκο, Τυνησία, Αλγερία, Λιβύη, Μαυριτανία, Αίγυπτος και Τουρκία).

Τα Μεσογειακά κράτη της ΕΕ - Κροατία, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Σλοβενία, Ισπανία και Πορτογαλία - τα οποία αναλύονται στη νέα έκθεση του WWF, *Seafood and the Mediterranean: local tastes, global markets* (Θαλασσινά και Μεσόγειος: τοπικές προτιμήσεις, παγκόσμιες αγορές), συγκαταλέγονται στους μεγαλύτερους καταναλωτές ψαρικών παγκοσμίως. Η περιοχή έχει ετήσια μέση κατανάλωση 33,4 κιλών ψαρικών κατ' άτομο, τη στιγμή που ο μέσος όρος της ΕΕ είναι 22,9 κιλά και ο διεθνής μέσος όρος 19,2 κιλά. Αναφορικά με την Ελλάδα, ιδιαίτερα υψηλή είναι η ετήσια κατανάλωση ψαρικών κατ' άτομο, η οποία αγγίζει τα 19,6 κιλά, εκ των οποίων το 66% είναι εισαγόμενα, το 22% προϊόντα εγχώριας υδατοκαλλιέργειας και μόνο το 12% προϊόντα εγχώριας αλιείας. Αντίστοιχα, η κατανάλωση στην Πορτογαλία είναι 56,8 κιλά, τα οποία αντιστοιχούν σε πάνω από ένα κιλό ψαρικών κατ' άτομο την εβδομάδα, ενώ η Ισπανία έχει την επόμενη υψηλότερη κατανάλωση, με 42,4 κιλά ψαριών.

1.4.1. Φρέσκος τόνος

Ο φρέσκος τόνος ανήκει στα λιπαρά ψάρια, τα οποία χαρακτηρίζονται από υψηλή περιεκτικότητα σε ω-3 πολυακόρεστα λιπαρά οξέα, όπως το εικοσαπεντανοϊκό οξύ (EPA) και το δοκοσαεξανοϊκό οξύ (DHA). Ο τόνος σε κονσέρβα, περιέχει εξίσου τις ίδιες υψηλές περιεκτικότητες σε ω-3 λιπαρά οξέα, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί έναν εύκολο και οικονομικό τρόπο για να τον απολαύσει κάποιος.

1.4.2. Μεταποιημένος

Τα είδη που γίνονται κονσέρβα στην Ελλάδα συνήθως προέρχονται από την Ταϊλάνδη, τις Φιλιππίνες, την Ακτή Ελεφαντοστού, την Κολομβία, τη Μαδαγασκάρη και τη Μεσόγειο, κυρίως την Ισπανία.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

2.1 Σκοπός

Το διεθνές περιβάλλον έχει υποστεί σημαντικές αλλαγές στις τελευταίες δύο δεκαετίες. Προκλήσεις όπως η παγκοσμιοποίηση, η τεχνολογική πρόοδος, οι αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας των αγορών, έχουν δημιουργήσει σύγχρονες ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις, αλλά και σοβαρές προκλήσεις-απειλές (Kotler, 1991: Kotler και Keller, 2006).

Η διεθνοποίηση των αγορών και οι διεθνείς συμφωνίες οι οποίες στοχεύουν στην απελευθέρωση του εμπορίου, έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της προσφερόμενης ποσότητας των αγροτικών προϊόντων δημιουργώντας ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον για τον αγροτικό τομέα καθώς και των συναφών επιχειρήσεων (Hyvonen, 1995: Kennedy *et al.*, 1997).

Επομένως, ένας από τους βασικούς στόχους των αγροτικών και επομένως και των αλιευτικών και υδατοκαλλιεργητικών επιχειρήσεων σε αυτό το νέο διαμορφωμένο περιβάλλον θα πρέπει να αποτελεί η διερεύνηση του βαθμού ανταγωνιστικότητας των προϊόντων που παράγουν και η διερεύνηση της ύπαρξης ή μη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος σε συγκεκριμένες αγορές-στόχους (Porter, 1998). Ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα ορίζεται η ικανότητα μιας επιχείρησης να λειτουργεί με έναν ή περισσότερους τρόπους, τους οποίους οι ανταγωνιστές δεν μπορούν ή δεν πρόκειται να εφαρμόσουν (Kotler και Keller, 2006).

Βασικός σκοπός της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας είναι η διερεύνηση και η ανάλυση των προοπτικών του φρέσκου και μεταποιημένου τόνου στην αγορά της

Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, επιχειρήθηκε η εκτίμηση των εισαγωγικών και εξαγωγικών μεριδίων αγοράς στην Ε.Ε. – 28 για το χρονικό διάστημα από το 2000 μέχρι και το 2015.

2.2 Στόχοι

Οι επιμέρους στόχοι της παρούσας έρευνας έχουν ως εξής:

- Παρουσίαση των κυριότερων χωρών εισαγωγής και εξαγωγής του φρέσκου και μεταποιημένου τόνου σε Ευρωπαϊκό και Διεθνές επίπεδο.
- Διερεύνηση των κυριότερων εισαγωγικών χωρών σε επίπεδο Ε.Ε.-28.
- Καθορισμός των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ε.Ε.-28.
- Διερεύνηση τόσο της ανταγωνιστικής θέσης όσο και της εξέλιξης του βαθμού ανταγωνιστικότητας, του φρέσκου και μεταποιημένου τόνου, αλλά και των κυριότερων ανταγωνιστικών χωρών ως προς τις εξαγωγές αυτών των προϊόντων, σε κάθε μία από τις εισαγωγικές αγορές.

3. ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ

Η έννοια της ανταγωνιστικότητας τα τελευταία χρόνια έχει χρησιμοποιηθεί ευρέως στην οικονομική έρευνα και στην οικονομική πολιτική από διαφορετικές οπτικές σκοπιές, αλλά υπάρχει μικρή συμφωνία για τον ορισμό της (Porter, 1998b; Bojnec και Ferto, 2009).

Ο ανταγωνισμός ως έννοια δεν έχει να κάνει μόνο με τον αριθμό των πωλητών σε μια συγκεκριμένη αγορά, αλλά με το μερίδιο της αγοράς που αποκτά ο καθένας σε ένα κλάδο, τη διατηρησιμότητα του μεριδίου αυτού και την κερδοφορία του (Τσακλάγκανος, 2004).

Ο ανταγωνισμός είναι δυναμικός και συνεχώς εξελίσσεται. Νέα προϊόντα, νέες μέθοδοι μάρκετινγκ, νέες διαδικασίες παραγωγής και νέες αγορές εμφανίζονται (Kotler, 1991; Porter, 1998b).

Σε μελέτη που πραγματοποίησαν οι Dresher και Maurer (1999) διαπίστωσαν ότι η ανταγωνιστικότητα σε διεθνές επίπεδο έχει αποκτήσει μεγάλη σημασία για τους διάφορους τομείς των τροφίμων στις ευρωπαϊκές χώρες. Παράγοντες που συμβάλλουν σε αυτό αποτελούν η ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής κοινής αγοράς, η ταχεία επέκταση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ιδιωτικών εταιρειών στην παγκόσμια αγορά, καθώς και η εντεινόμενη συγκέντρωση των βιομηχανιών των τροφίμων σε εταιρείες μεγάλου οικονομικού μεγέθους.

Η διερεύνηση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων, των κλάδων παραγωγής, αλλά και ολόκληρων των οικονομιών, αναμφισβήτητα αποτελεί ένα ενδιαφέρον ζήτημα για τη διεθνή επιστημονική κοινότητα και όχι μόνο. Η ύπαρξη πληθώρας ερευνητικών

προσεγγίσεων και προσπαθειών, φανερώνει τη συνεχώς αυξανόμενη σημασία της ανταγωνιστικότητας στη διαμόρφωση ευνοϊκών ή μη προϋποθέσεων για την επιβίωση επιμέρους προϊόντων και κλάδων παραγωγής, σε συγκεκριμένες αγορές-στόχους.

Στη διεθνή βιβλιογραφία διαφορετικοί δείκτες έχουν χρησιμοποιηθεί από πολλούς ερευνητές για τη διερεύνηση του βαθμού ανταγωνιστικότητας εθνικών οικονομιών, βιομηχανιών, επιχειρήσεων και προϊόντων.

Στην παρούσα μελέτη χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης του Αποκαλυπτόμενου Εξαγωγικού Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος, **RXCA (Revealed Export Competitive Advantage)** έτσι ώστε να υπολογίζει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μιας χώρας για ένα συγκεκριμένο προϊόν, όχι στην παγκόσμια αγορά, αλλά σε μία συγκεκριμένη αγορά-στόχο. Ο δείκτης του Αποκαλυπτόμενου Εξαγωγικού Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος, **RXCA**, εκφράζεται ως εξής:

$$RXCA_{ij} = \left(X_{ij} / \sum_i X_{ij} \right) / \left(\sum_j X_{ij} / \sum_{ij} \sum_j X_{ij} \right)$$

όπου: X είναι οι αξίες των εξαγωγών, i είναι οι υπό μελέτη χώρες και j είναι τα υπό μελέτη προϊόντα.

Η προσέγγιση αυτή μας δίνει την δυνατότητα της διερεύνησης της ανταγωνιστικής θέσης των εξαγωγών μιας χώρας σε συγκεκριμένες αγορές, καθιστώντας δυνατό αφενός

τον εντοπισμό των κυριότερων εισαγωγικών αγορών, αλλά και αφετέρου την εξέλιξη του βαθμού της ανταγωνιστικότητας στις εν λόγω αγορές. Επιπλέον, με την παραπάνω προσέγγιση καθίσταται εφικτή η διαδικασία εντοπισμού των κυριότερων εξαγωγικών ανταγωνιστικών χωρών στις εισαγωγικές αυτές αγορές.

Όταν η τιμή του δείκτη RXCA είναι μεγαλύτερη της μονάδας, τότε η υπό μελέτη χώρα παρουσιάζει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, αντίθετα για τιμές μικρότερης της μονάδας παρουσιάζει ανταγωνιστικό μειονέκτημα (Hinloopen και Marrewijk, 2001).

Στην παρούσα εργασία τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν αναφέρονται στις εισαγωγές του φρέσκου και μεταποιημένου τόνου στην αγορά της Ε.Ε.- 28 για τα υπό παρατήρηση έτη (2000-2015) και έχουν αντληθεί από την βάση δεδομένων της Eurostat. Οι κωδικοί των προϊόντων που διερευνήθηκαν είναι 03023110 για τον φρέσκο τόνο και 16042070 για τον μεταποιημένο τόνο. Αρχικά, έγινε ο προσδιορισμός των κυριότερων εισαγωγικών χωρών σε επίπεδο Ε.Ε.-28, στη συνέχεια εντοπίστηκαν οι κυριότερες εξαγωγικές προς αυτές χώρες και τέλος υπολογίστηκαν τα μερίδια αγοράς και διερευνήθηκε τόσο η ανταγωνιστική θέση όσο και η εξέλιξη του βαθμού ανταγωνιστικότητας, του φρέσκου και μεταποιημένου τόνου, αλλά και των κυριότερων ανταγωνιστικών χωρών ως προς τις εξαγωγές αυτών των προϊόντων, σε κάθε μία από τις εισαγωγικές αγορές.

Στη συνέχεια γίνεται παρουσίαση των αποτελεσμάτων και στην τελευταία ενότητα παρουσιάζονται τα κυριότερα συμπεράσματα που προέκυψαν από την παρούσα έρευνα.

4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

4.1 Οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες φρέσκου τόνου στην αγορά της Ε.Ε. – 28.

Η ζήτηση για το φρέσκο τόνο στην Ε.Ε. – 28 είναι μεγάλη. Οι κυριότερες χώρες κατανάλωσης φρέσκου τόνου είναι η Ισπανία με 19.037,9 τόνους/έτος, η Γερμανία με 676,5 τόνους/έτος, η Γαλλία με 2.827,1 τόνους/έτος, η Ιταλία με 457,7 τόνους/έτος και η Ολλανδία με 331 τόνους/έτος.

Στον Πίνακα 2, παρουσιάζεται η αξία των εισαγωγών φρέσκου τόνου για κάθε μία από τις κυριότερες εισαγωγικές χώρες σε επίπεδο Ε.Ε. – 28 από το 2000 έως και το 2015. Όπως φαίνεται στον πίνακα, οι κυριότερες χώρες εισαγωγής φρέσκου τόνου είναι η Ισπανία, η Ιταλία, η Γαλλία, η Γερμανία και η Ολλανδία. Ιδιαίτερο είναι το ενδιαφέρον που παρουσιάζει η αγορά της Ισπανίας, καθώς η αξία των εισαγωγών της είναι πολύ μεγαλύτερη από οποιαδήποτε άλλη χώρα, ωστόσο οι εισαγωγές της εμφανίζουν αρνητική μεταβολή της τάξης 72% του για το σύνολο των υπό μελέτη ετών. Θετική μεταβολή εμφανίζουν οι υπόλοιπες χώρες με εξαίρεση την Γαλλία, η οποία έχει αρνητική μεταβολή της τάξης του 87%. Στη συνέχεια θα γίνει ειδικότερη ανάλυση για τις προαναφερθείσες χώρες.

Πίνακας 2. Οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες φρέσκου τόνου στην αγορά της Ε.Ε. – 28 (Αξία σε €)

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Ολλανδία	Ιταλία	Γερμανία	Σύνολο
2000	6.531.013	1.549.226	2.767	29.888	13.179	8.126.073
2001	10.409.757	949.248	299	84.927	3.952	11.448.183
2002	3.730.870	605.249	392	4.350	7.376	4.348.237
2003	2.670.730	1.281.672		125.230	4.266	4.081.898
2004	1.823.878	1.950.420	232	5.035	1.614	3.781.179
2005	1.851.498	855.993	714	1.159	3.717	2.713.081
2006	1.558.652	844.419	16.071	38.576	3.563	2.461.281
2007	2.783.233	190.051	159	128.640	41.653	3.143.736
2008	1.701.777	446.702	16.236	458.198	759.254	3.382.167
2009	719.799	257.475	1.106	16.027	21.226	1.015.633
2010	319.607	27.909	13.848	8.246	5.440	375.050
2011	2.764.170	30.377	291.613	5.394	38.701	3.130.255
2012	7.897.105	395.199	795.412	2.820	1.778	9.092.314
2013	3.298.070	12.445	889.374	151	681	4.200.721
2014	2.992.397	391.848	732.834	31.163	2.663	4.150.905
2015	1.850.737	205.306	792.459	430.343	188.746	3.467.591
Μεταβολή (%)	(71,66)	(86,75)	28.539,65	1.339,85	1.332,17	(57,33)

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι, οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες προς την αγορά Ε.Ε.-28 είναι η Ισπανία, η Γαλλία, η Ολλανδία, η Ιταλία, η Γερμανία ενώ σημαντική είναι και η προσφορά της Ελλάδας. Ειδικότερα αυξημένο ενδιαφέρον παρουσιάζει η αγορά της Ισπανίας, της οποίας η αξία των εισαγωγών της είναι πολύ μεγαλύτερη από οποιαδήποτε άλλη χώρα, ενώ παρουσιάζει μια μικρή αρνητική μεταβολή της τάξης του -72%. Η Γαλλία παρουσιάζει μια αρνητική μεταβολή για το σύνολο των υπό μελέτη ετών της τάξης 87%. Αντιθέτως οι υπόλοιπες κύριες εισαγωγικές χώρες (Ιταλία Γερμανία και Ολλανδία) εμφανίζουν θετική μεταβολή με αξιοσημείωτο παράδειγμα την αγορά της Ολλανδίας, η μεταβολή της οποίας είναι ίση με 28540%. Στη συνέχεια, γίνεται εκτενέστερη αναφορά στα στοιχεία των

παραπάνω εισαγωγικών χωρών για το σύνολο των υπό μελέτη ετών.

4.1.1 Ισπανία

Η ισπανική κουζίνα χρησιμοποιεί αρκετά τον τόνο στις συνταγές της. Ο τόνος είναι ιδιαίτερα δημοφιλής στην Ισπανία και ειδικά ο ερυθρός τόνος (*Thunnus thunnus*).

Η Ισπανία είναι η κυριότερη εισαγωγική χώρα φρέσκου τόνου προς την αγορά Ε.Ε-28 σε αξία (€). Η συνολική αξία της εισαγόμενης ποσότητας φρέσκου τόνου είναι 52.903.293 €. Στον παρακάτω πίνακα που ακολουθεί, εκτός από τη συνολική αξία, παρουσιάζονται και οι αξίες των εισαγωγών της Ισπανίας για κάθε έτος από το 2000 έως το 2015.

Πίνακας 3. Εισαγωγές φρέσκου τόνου της Ισπανίας από την αγορά Ε.Ε. – 28 (Αξία σε €)

Έτος	Ισπανία
2000	6.531.013
2001	10.409.757
2002	3.730.870
2003	2.670.730
2004	1.823.878
2005	1.851.498
2006	1.558.652
2007	2.783.233
2008	1.701.777
2009	719.799
2010	319.607
2011	2.764.170
2012	7.897.105
2013	3.298.070
2014	2.992.397
2015	1.850.737
Μεταβολή %	(71,66)
Σύνολο	52.903.293

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Η Ισπανία παρουσιάζει μια πτωτική τάση στην ζήτηση του φρέσκου τόνου από την αγορά Ε.Ε.– 28 σχεδόν για το σύνολο των υπό μελέτη ετών, με εξαίρεση το 2000 και 2015 όπου παρουσιάζεται το μέγιστο και το ελάχιστο της ζήτησης της αντίστοιχα. Συγκεκριμένα το 2001 η μέγιστη προσφερόμενη αξία ισούται με 10.409.757 € και το 2010 είναι μόλις 319.607 €.

4.1.2 Γαλλία

Η Γαλλική κουζίνα με τις πιο εξεζητημένες και εκλεπτυσμένες γεύσεις στο κόσμο, είναι αυτή που αποτέλεσε σημείο αναφοράς και έμπνευσης και επηρέασε καθοριστικά τις γευστικές επιλογές και συνήθειες παγκοσμίως (<http://aphroditekarageorgiou.weebly.com/>). Το ψάρι και ειδικά ο τόνος στα χέρια των γάλλων δημιουργών γίνεται ανεκτίμητο γαστρονομικό διαμάντι (<https://www.feelcook.com/>).

Η Γαλλία κατέχει την δεύτερη θέση στην εισαγωγή φρέσκου τόνου σε αξία από την αγορά της Ε.Ε.– 28 με συνολική αξία εισαγωγών 9.993.539€. Στον πίνακα που παρατίθεται στη συνέχεια, εκτός από τη συνολική αξία, παρουσιάζονται και οι αξίες των εισαγωγών της Γαλλίας για κάθε έτος από το 2000 έως το 2015.

Πίνακας 4. Εισαγωγές φρέσκου τόνου της Γαλλίας από την αγορά Ε.Ε. – 28(Αξία σε €)

Έτος	Γαλλία
2000	1.549.226
2001	949.248
2002	605.249
2003	1.281.672
2004	1.950.420
2005	855.993
2006	844.419
2007	190.051
2008	446.702
2009	257.475
2010	27.909
2011	30.377
2012	395.199
2013	12.445
2014	391.848
2015	205.306
Μεταβολή %	(86,75)
Σύνολο	9.993.539

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Η αξία του εισαγόμενου φρέσκου τόνου στη γαλλική αγορά από αυτήν της Ε.Ε.– 28 φαίνεται να έχει μια πτωτική τάση για το σύνολο των υπό μελέτη ετών , με εξαίρεση το 2004,όπου. παρουσιάζεται το μέγιστο της ζήτησης. Συγκεκριμένα ,η μέγιστη αξία εισαγόμενου φρέσκου τόνου ισούται με 1.950.420 € και το 2014 είναι μόλις 12.445 €.

4.1.3 Ολλανδία

Η Ολλανδική κουζίνα δεν είναι γνωστή όπως η γαλλική ή η κινέζικη, αλλά σίγουρα έχει κάποιες γαστρονομικές απολαύσεις. Το Ολλανδικό φαγητό είναι απλό, χορταστικό (<https://www.takeatour.gr/>).

Η Ολλανδία αποτελεί την τρίτη κυριότερη εισαγωγική χώρα προς την αγορά της Ε.Ε.– 28 με συνολική αξία εισαγωγών 3.553.516 €. Στον πίνακα που παρατίθεται στη συνέχεια, εκτός από τη συνολική αξία, παρουσιάζονται και οι αξίες των εισαγωγών της Ολλανδίας για κάθε έτος από το 2000 έως το 2015.

Πίνακας 5. Εισαγωγές φρέσκου τόνου της Ολλανδίας από την αγορά της Ε.Ε. – 28(Αξία σε €)

Έτος	Ολλανδία
2000	2.767
2001	299
2002	392
2003	-
2004	232
2005	714
2006	16.071
2007	159
2008	16.236
2009	1.106
2010	13.848
2011	291.613
2012	795.412
2013	889.374
2014	732.834
2015	792.459
Μεταβολή %	28.539,65
Σύνολο	3.553.516

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Η μέγιστη εισαγόμενη ποσότητα φρέσκου τόνου της Ολλανδίας από την αγορά της Ε.Ε.– 28 το έτος 2014 φτάνει τα 889.374 € η οποία είναι υπερδιπλάσια από οποιοδήποτε άλλο έτος εκ των μελετώμενων. Το 2007 εμφανίζεται το ελάχιστο που ισούται με 159 €.

4.1.4 Ιταλία

Η Ιταλία έχει ιστορική παράδοση για την αλιεία του φρέσκου τόνου. Η Ιταλία είναι άλλη μια χώρα της Ε.Ε. – 28 με καθοριστικό ρόλο στις εισαγωγές φρέσκου τόνου προς αυτή. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ποσότητες των εισαγωγών της Ιταλίας για κάθε έτος από το 2000 έως το 2015, καθώς και η συνολική τους αξία που ισούται με 1.370.147 €.

Πίνακας 6. Εισαγωγές φρέσκου τόνου της Ιταλίας από την αγορά της Ε.Ε. – 28(Αξία σε €)

Έτος	Ιταλία
2000	29.888
2001	84.927
2002	4.350
2003	125.230
2004	5.035
2005	1.159
2006	38.576
2007	128.640
2008	458.198
2009	16.027
2010	8.246
2011	5.394
2012	2.820
2013	151
2014	31.163
2015	430.343
Μεταβολή %	1.339,85
Σύνολο	1.370.147

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία το μέγιστο της αξίας εισαγωγής φρέσκου τόνου της Ιταλίας από την αγορά της Ε.Ε.– 28, εμφανίζεται το έτος 2008 458.198 €, ενώ το ελάχιστο το διακρίνουμε το 2013 με μόλις 151 €.

4.1.5 Γερμανία

Η Γερμανία, με συνολική αξία εισαγόμενου φρέσκου τόνου προς την αγορά της

E.E.– 28 που φτάνει το 1.097.809 €, εμφανίζει σημαντική ζήτηση για το σύνολο των υπό μελέτη ετών της παρούσας ερευνητικής εργασίας. Στη συνέχεια διευκρινίζεται η αξία των εισαγόμενων ποσοτήτων της χώρας για κάθε έτος χωριστά από το 2000 έως και το 2015.

Πίνακας 7. Εισαγωγές φρέσκου τόνου της Γερμανίας από την αγορά της E.E. – 28(Αξία σε €)

Έτος	Γερμανία
2000	13.179
2001	3.952
2002	7.376
2003	4.266
2004	1.614
2005	3.717
2006	3.563
2007	41.653
2008	759.254
2009	21.226
2010	5.440
2011	38.701
2012	1.778
2013	681
2014	2.663
2015	188.746
Μεταβολή %	1.332,17
Σύνολο	1.097.809

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Η Γερμανία παρουσιάζει μια πτωτική τάση, με κάποια σκαμπανεβάσματα, στην ζήτηση της από την αγορά της E.E.– 28. Ειδικότερα η μέγιστη προσφερόμενη ποσότητα της χώρας εντοπίζεται στο μέσον από τα έτη της μελέτης(2008), η οποία ανέρχεται στα 759.254 €, και το 2013 παρουσιάζεται η ελάχιστη με μόλις 681 €.

4.2. Οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες της Ε.Ε. – 28 για το μεταποιημένο τόνο

Η ζήτηση για μεταποιημένο τόνο στη Ε.Ε. – 28 είναι μεγάλη. Η αξία των εισαγωγών του εμφανίζεται αρκετά υψηλή σε σχέση με αυτήν του φρέσκου τόνου. Αυτό δικαιολογείται, τόσο λόγω της προστιθέμενης αξίας, που εφαρμόζεται σε ένα προϊόν μετά το τέλος των μεταποιητικών διεργασιών, όσο και από την μεγαλύτερη διάρκεια ζωής, σε σχέση με το φρέσκο - νωπό, που έχει ένα μεταποιημένο τρόφιμο. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με τα διατροφικά οφέλη, διαδραματίζουν, σημαντικό ρόλο στην συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση του μεταποιημένου τόνου.

Στο Πίνακα 8, παρουσιάζεται η αξία των εισαγωγών μεταποιημένου τόνου για κάθε μία από τις κυριότερες εισαγωγικές χώρες σε επίπεδο Ε.Ε. – 28 από το 2000 έως και το 2015. Όπως φαίνεται στο πίνακα, οι κυριότερες χώρες εισαγωγής μεταποιημένου τόνου είναι η Ιταλία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Πορτογαλία και η Μεγάλη Βρετανία. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η αγορά της Ιταλίας, η αξία των εισαγωγών της οποίας είναι πολύ μεγαλύτερη από οποιαδήποτε άλλη χώρα όπως φαίνεται οι συνολικές εισαγωγές της εμφανίζουν μικρή, όμως σταθερή, θετική μεταβολή της τάξης του 5,4, για το σύνολο των υπό μελέτη ετών. Θετική μεταβολή εμφανίζουν και οι υπόλοιπες εισαγωγικές χώρες με εξαίρεση αυτή της Πορτογαλίας, της οποίας η μεταβολή είναι αρνητική και μάλιστα της τάξης του 57,98%. Σημαντική αύξηση εμφανίζεται στην εισαγόμενη αξία του μεταποιημένου τόνου στην αγορά της Γαλλίας της τάξης του 1195,4 %, φτάνοντας από τα 2 εκατομμύρια € το 2000 στα 21 εκατομμύρια € το 2015. Στη συνέχεια θα γίνει ειδικότερη ανάλυση για τις προαναφερθείσες χώρες.

Πίνακας 8.Εισαγωγές μεταποιημένου τόνου των κυριότερων εισαγωγικών χωρών από την Ε.Ε. – 28 (Αξία σε €).

Έτος	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία	Πορτογαλία	Ηνωμένο Βασίλειο	Σύνολο
2000	30.009.651	1.604.694	1.807.161	2.614.059	827.381	36.864.946
2001	29.744.330	2.215.102	6.589.474	971.788	1.025.112	40.547.807
2002	34.982.619	4.156.276	10.156.021	637.573	1.708.109	51.642.600
2003	35.712.027	3.822.204	6.240.524	1.313.619	1.135.258	48.225.635
2004	34.563.760	3.509.009	877.483	2.579.154	3.147.605	44.679.015
2005	33.676.463	3.957.217	451.408	2.012.335	2.620.700	42.720.128
2006	37.583.914	5.052.365	1.194.853	3.252.952	1.916.576	49.002.666
2007	35.240.101	5.465.435	1.795.362	2.561.547	1.919.065	46.983.517
2008	36.849.726	8.417.630	693.267	3.016.857	3.383.058	52.362.546
2009	31.986.125	6.286.023	623.645	2.294.536	830.204	42.022.542
2010	34.441.266	5.970.875	758.794	1.784.232	1.378.776	44.335.953
2011	39.716.070	7.081.667	3.584.657	1.825.154	753.520	52.963.079
2012	42.791.444	7.639.570	3.397.460	1.732.436	889.053	56.451.975
2013	47.214.414	8.297.570	3.558.214	1.535.875	878.515	61.486.601
2014	42.062.816	8.152.773	4.281.507	1.687.396	1.227.245	57.413.751
2015	31.628.753	20.787.307	3.813.350	1.098.423	1.898.606	59.228.454
Μεταβολή %	5,40	1195,41	111,01	-57,98	129,47	60,66
Σύνολο	578.203.479	102.415.717	49.823.180	30.917.936	25.538.783	786.899.095

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

4.2.1 Ιταλία

Ο τόνος συγκαταλέγεται στην ιταλική παραδοσιακή κουζίνα. Ιδιαίτερα στη περιοχή της Σικελίας, όπου τα ψημένο φιλέτο του και το ωμό capraccio θεωρούνται τοπικές σπεσιαλιτέ.

Τα προαναφερθέντα δικαιολογούν το γεγονός, ότι η Ιταλία είναι η κυριότερη εισαγωγική χώρα σε επίπεδο Ε.Ε. – 28. Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζεται η αξία των συνολικών εισαγωγών της, η οποία ανέρχεται σε 578.201.479 €, καθώς και για κάθε ένα έτος χωριστά από το 2000 έως και το 2015, ενώ παρουσιάζει και μικρή θετική

μεταβολή της τάξεως του 5,4%.

Πίνακας 9. Οι εισαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ιταλίας από την αγορά της Ε.Ε.- 28 (Αξία σε €).

Έτος	Ιταλία
2000	30.009.651
2001	29.744.330
2002	34.982.619
2003	35.712.027
2004	34.563.760
2005	33.676.463
2006	37.583.914
2007	35.240.101
2008	36.849.726
2009	31.986.125
2010	34.441.266
2011	39.716.070
2012	42.791.444
2013	47.214.414
2014	42.062.816
2015	31.628.753
Μεταβολή %	5,40
Σύνολο	578.203.479

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Από τα στοιχεία του πίνακα 9, διαφαίνεται μια σταθερότητα στην αξία του εισαγόμενου μεταποιημένου τόνου στην Ιταλία. Αναλυτικότερα το 2001 παρατηρείται η ελάχιστη αξία των εισαγωγών από την Ιταλία η οποία ανέρχεται σε 29.744.330 €, ενώ από συνεχή ανοδική τάση, τα επόμενα έτη, οι εισαγωγές φτάνουν στη κορύφωση τους κατά το έτος 2013 όπου η αξία τους είναι 47.214.414 € και τελικά εμφανίζεται μια απότομη μείωση μέχρι το 2015.

4.2.2. Γαλλία

Η έφεση των γάλλων στη γαστρονομία όπως και η επιρροή της γαλλικής κουζίνας από αυτήν της Ιαπωνίας είχαν ως αποτέλεσμα την εδραίωση του τόνου στην εγχώρια διατροφική πυραμίδα. Αυτό δικαιολογεί και την ραγδαία αύξηση της ζήτησης του τόνου, από τους γάλλους καταναλωτές.

Η Γαλλία είναι η δεύτερη κυριότερη εισαγωγική χώρα σε προϊόντα μεταποιημένου τόνου, από την αγορά της Ε.Ε. – 28 από το 2000 έως και το 2015 με συνολική αξία 102.415.717 € . Η συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση του τόνου δικαιολογεί και την πολύ μεγάλη μεταβολή στις εισαγωγές της τάξης του 1195,41 %. Στο παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ανά έτος εισαγωγές της Γαλλίας.

Πίνακας 10. Οι εισαγωγές μεταποιημένου τόνου της Γαλλίας από την Ε.Ε. – 28 (Αξία σε €).

Έτος	Γαλλία
2000	1.604.694
2001	2.215.102
2002	4.156.276
2003	3.822.204
2004	3.509.009
2005	3.957.217
2006	5.052.365
2007	5.465.435
2008	8.417.630
2009	6.286.023
2010	5.970.875
2011	7.081.667
2012	7.639.570
2013	8.297.570
2014	8.152.773
2015	20.787.307
Μεταβολή %	1195,41
Σύνολο	102.415.717

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Από τα στοιχεία του πίνακα παρατηρείται μια ραγδαία αυξανόμενη τάση των εισαγωγών της Γαλλίας. Συγκεκριμένα, το έτος 2000 η εισαγωγές ανέρχονται σε 1.604.694 €, όπου εντοπίζεται και το ελάχιστο, για να εκτιναχθούν το 2015 στο μέγιστο ύψος των 20.787.307 €, το οποίο είναι παραπάνω από το δεκαπλάσιο του ελάχιστου ποσού των εισαγωγών.

4.2.3 Γερμανία

Η Γερμανία αποτελεί μια χώρα που δεν έχει παράδοση στην αλιεία. Η αυξανόμενη ζήτηση όμως, του πληθυσμού των γερμανών σε υψηλής διατροφής αξίας τρόφιμα, χαμηλά σε λιπαρά, οδήγησε στην αυξανόμενη ζήτηση θαλάσσιας προέλευσης πρωτεΐνη. Οι γερμανοί εκτός από την αυξανόμενη ζήτηση υψηλής διατροφικής αξίας τροφίμων έχουν απαίτηση για καλή συσχέτιση της ποιότητας με την τιμή, κάτι το οποίο συνδυάζει πολύ καλά ο τόνος σε κονσέρβα.

Η συνολική αξία των εισαγωγών του μεταποιημένου τόνου της Γερμανίας από την αγορά της Ε.Ε. – 28 ανέρχεται στα 49.823.180 €. Συγκεκριμένα, τα τελευταία 16 χρόνια οι εισαγωγές της Γερμανίας παρουσιάζουν μεγάλη αστάθεια και αξιοσημείωτη θετική μεταβολή της τάξης του 111,01%. Στον πίνακα 6 που ακολουθεί, φαίνονται οι αξίες των εισαγωγών για κάθε ένα από τα υπό μελέτη έτη της παρούσας έρευνας και η συνολική τους αξία.

Πίνακας 11. Οι εισαγωγές μεταποιημένου τόνου της Γερμανίας από την Ε.Ε. – 28 (Αξία σε €).

Έτος	Γερμανία
2000	1.807.161
2001	6.589.474
2002	10.156.021
2003	6.240.524
2004	877.483
2005	451.408
2006	1.194.853
2007	1.795.362
2008	693.267
2009	623.645
2010	758.794
2011	3.584.657
2012	42.791.444
2013	47.214.414
2014	42.062.816
2015	31.628.753
Μεταβολή %	1650,19
Σύνολο	163.697.427

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Οι εισαγωγές της Γερμανίας εμφανίζουν έντονες αυξομειώσεις. Χαρακτηριστικά μετά την πολύ υψηλή αξία, και μεγαλύτερη ανά τα χρόνια, των 10.156.021 € που εντοπίζεται το 2002, τρία χρόνια μετά εντοπίζεται η χαμηλότερη αξία των εισαγωγών η οποία, ανέρχεται σε μόλις 451.408 €.

4.2.4 Πορτογαλία

Η Πορτογαλία είναι μία από τις σημαντικότερες αγορές εισαγωγής και κατανάλωσης μεταποιημένου τόνου, με τη συνολική αξία εισαγωγών από την αγορά της Ε.Ε. – 28, για τα έτη 2000 έως και το 2015 να ανέρχεται στα 30.917.936 €. Είναι η μόνη από τις κύριες εισαγωγικές χώρες η οποία παρουσιάζει αρνητική μεταβολή και μάλιστα της τάξης του 57,98%. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται για κάθε έτος χωριστά η

αξία του εισαγόμενου μεταποιημένου τόνου της Πορτογαλίας και τελικά η συνολική τους αξία που αναφέρθηκε παραπάνω.

Πίνακας 12. Οι εισαγωγές μεταποιημένου τόνου της Πορτογαλίας από την Ε.Ε. – 28 (Αξία σε €).

Έτος	Πορτογαλία
2000	2.614.059
2001	971.788
2002	637.573
2003	1.313.619
2004	2.579.154
2005	2.012.335
2006	3.252.952
2007	2.561.547
2008	3.016.857
2009	2.294.536
2010	1.784.232
2011	1.825.154
2012	1.732.436
2013	1.535.875
2014	1.687.396
2015	1.098.423
Μεταβολή %	-57,98
Σύνολο	30.917.936

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Η Πορτογαλία εμφανίζει μια αυξομείωση στην αξία των εισαγωγών της. Αναλυτικότερα, μετά από το έτος 2006 όπου η αξία των εισαγωγών της φτάνει τα 3.252.952 €, όπου παρατηρείται και η μέγιστη αξία των υπό μελέτη ετών, εμφανίζει μια πτωτική τάση. Η ελάχιστη αξία των εισαγωγών καταγράφεται το έτος 2002, και είναι 637.573 €.

4.2.5. Ηνωμένο Βασίλειο

Το Ηνωμένο Βασίλειο με συνολική αξία εισαγωγών 25.538.783 €, από την αγορά της Ε.Ε. – 28 από το 2000 έως και το 2015 παρουσιάζει και αυτή όπως και η Πορτογαλία αυξανόμενη ζήτηση μεταποιημένου τόνου και συγκαταλέγεται στις σημαντικότερες αγορές εισαγωγής μεταποιημένου τόνου. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την αξία του εισαγόμενου μεταποιημένου τόνου καθώς και τη συνολική τους αξία, ενώ φαίνεται και η θετική μεταβολή της χώρας και είναι της τάξης του 129,47%.

Πίνακας 13. Οι εισαγωγές μεταποιημένου τόνου του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ε.Ε. – 28 (Αξία σε €).

Έτος	Ην. Βασίλειο
2000	827.381
2001	1.025.112
2002	1.708.109
2003	1.135.258
2004	3.147.605
2005	2.620.700
2006	1.916.576
2007	1.919.065
2008	3.383.058
2009	830.204
2010	1.378.776
2011	753.520
2012	889.053
2013	878.515
2014	1.227.245
2015	1.898.606
Μεταβολή %	129,47
Σύνολο	25.538.783

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα, η ελάχιστη αξίας

εισαγωγών του Ηνωμένου Βασιλείου, εμφανίζεται το έτος 2011 και ανέρχεται σε 753.520 €. Από την άλλη η μέγιστη αξία των εισαγωγών του Ηνωμένου Βασιλείου παρατηρείται κατά το έτος 2008 και είναι ίση με 3.383.058 €. Ειδικότερα, παρουσιάζεται μία σταθερά αυξανόμενη τάση με εξαίρεση τις χρονιές που παρεμβάλλονται μεταξύ των ετών 2010 και 2014, όπου οι εισαγωγές είναι σε αρκετά χαμηλά επίπεδα.

4.3 Οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες στην αγορά Ε.Ε. – 28 για το φρέσκο τόνο

4.3.1 Ισπανία

Πίνακας 14. Εξαγωγές φρέσκου τόνου από την Ισπανία προς την αγορά της Ε.Ε.-28 (Αξία σε €).

Έτος	Ισπανία
2000	1.202.503
2001	2.129.184
2002	2.880.933
2003	659.423
2004	662.116
2005	2.179.711
2006	1.993.192
2007	2.129.284
2008	2.005.476
2009	1.825.600
2010	2.226.542
2011	1.702.131
2012	3.029.599
2013	2.241.906
2014	3.135.494
2015	3.320.618
Μεταβολή %	176,14
Σύνολο	33.323.712

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Η Ισπανία λοιπόν είναι η κυριότερη εξαγωγική χώρα σε επίπεδο Ε.Ε. – 28 . Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζεται η αξία των συνολικών εξαγωγών της, η οποία ανέρχεται στα 33.323.172 €, καθώς και για κάθε έτος χωριστά από το 2000 έως το 2015 εμφανίζει θετική μεταβολή της τάξης του 176%.

Από τα στοιχεία του πίνακα 14, παρατηρείται μια ανοδική τάση της αξίας του εξαγόμενου φρέσκου τόνου στην Ισπανία. Αναλυτικότερα από το 2000 βλέπουμε την ελάχιστη αξία των εξαγωγών από την Ισπανία η οποία ανέρχεται 1.202.503 €, ωστόσο έπειτα από δύο έτη συνεχούς αύξησης, το 2003 έχουμε μια μεγάλη μείωση . Από το 2004 και μετά υπάρχει ανοδική τάση, αν και έχουμε κάποιες αυξομειώσεις ανά έτος. Τελικά με το πέρας των ετών οι εξαγωγές φτάνουν στην κορύφωση τους κατά το έτος 2015 όπου η αξία τους ανέρχεται στα 3.320.618 €.

4.3.2. Γαλλία

Η Γαλλία είναι η δεύτερη κυριότερη εξαγωγική χώρα φρέσκου τόνου, στην αγορά της Ε.Ε. – 28 από το 2000 έως το 2015 με συνολική αξία 15.192.248 €. Η Γαλλία είναι η μία από τις δύο χώρες που εμφανίζουν αρνητική μεταβολή στις εξαγωγές της τάξης του 62%. Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται οι ανά έτος εξαγωγές της Γαλλίας.

Πίνακας 15. Εξαγωγές φρέσκου τόνου της Γαλλίας προς την αγορά της Ε.Ε.-28 (Αξία σε €).

Έτος	Γαλλία
2000	1.205.656
2001	1.377.619
2002	1.133.642
2003	825.181
2004	858.186
2005	1.775.092
2006	1.737.737
2007	396.028
2008	565.531
2009	408.209
2010	298.828
2011	884.039
2012	1.127.268
2013	905.583
2014	1.231.364
2015	462.285
Μεταβολή %	-61,66
Σύνολο	15.192.248

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα 15 παρατηρούμε μία πτωτική τάση των εξαγωγών της Γαλλίας με κάποια σημεία που φαίνονται απότομες αυξομειώσεις. Συγκεκριμένα, ενώ το έτος 2005 έχουμε τη μέγιστη αξία εξαγωγής που είναι στο 1.775.092 €, έπειτα από μία έντονη πτώση της αξίας του εξαγόμενου φρέσκου τόνου το έτος 2010 καταγράφεται το ελάχιστο στα 298.828 € .

4.3.3 Ιταλία

Η Ιταλία είναι η μία από τις δύο χώρες που εμφανίζουν αρνητική μεταβολή στις εισαγωγές της τάξης του 79%. Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται οι ανά έτος εξαγωγές της Ιταλίας.

Πίνακας 16. Εξαγωγές φρέσκου τόνου της Ιταλίας προς την αγορά της Ε.Ε.-28 (Αξία σε €).

Έτος	Ιταλία
2000	1.446.066
2001	635.271
2002	1.617.410
2003	1.561.304
2004	524.225
2005	1.087.137
2006	971.972
2007	346.505
2008	477.868
2009	276.843
2010	298.668
2011	413.193
2012	106.520
2013	27.546
2014	29.668
2015	299.745
Μεταβολή %	-79,27
Σύνολο	10.119.941

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων.

Η συνολική αξία των εξαγωγών φρέσκου τόνου της Ιταλίας από την αγορά της Ε.Ε. – 28 ανέρχεται στα 10.119.941 €. Ειδικότερα, με τα στοιχεία του πίνακα 16 παρατηρούμε μία πτωτική τάση των εξαγωγών της Ιταλίας με κάποια σημεία που φαίνονται απότομες αυξομειώσεις. Συγκεκριμένα, ενώ το έτος 2002 έχουμε τη μέγιστη αξία εξαγωγής που είναι στο 1.617.410 €, έπειτα από μία έντονη πτώση της αξίας του εξαγόμενου φρέσκου τόνου το έτος 2013 καταγράφεται το ελάχιστο στα 27.546 €

4.3.4 Ιρλανδία

Η Ιρλανδία είναι μία από τις κυριότερες εξαγωγικές χώρες σε επίπεδο Ε.Ε. – 28. Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζεται η αξία των συνολικών εξαγωγών της, η οποία

ανέρχεται σε 6.938.750 €, καθώς παρουσιάζει και θετική μεταβολή της τάξεως του 74%.

Πίνακας 17. Εξαγωγές φρέσκου τόνο της Ιρλανδίας προς την αγορά της Ε.Ε.-28 (Αξία σε €).

Έτος	Ιρλανδία
2000	769.036
2001	702.834
2002	56.490
2003	130.534
2004	107.337
2005	95.143
2006	227.683
2007	310.864
2008	329.045
2009	415.828
2010	356.949
2011	575.462
2012	514.979
2013	209.151
2014	797.930
2015	1.339.485
Μεταβολή %	74,18
Σύνολο	6.938.750

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέων.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα, η ελάχιστη αξίας εξαγωγών της Ιρλανδίας, εμφανίζεται το έτος 2002 και ανέρχεται σε 56.490 €. Από την άλλη η μέγιστη αξία των εξαγωγών της Ιρλανδίας παρατηρείται κατά το έτος 2015 και είναι ίση με 1.339.485 €. Ειδικότερα, παρουσιάζεται μία σταθερά αυξανόμενη τάση τα τελευταία χρόνια.

4.3.5 Ολλανδία

Η Ολλανδία είναι μία σημαντική αγορά εξαγωγής, με τη συνολική αξία εξαγωγών στην αγορά της Ε.Ε. – 28, για τα έτη 2000 έως και το 2015 να ανέρχεται στα 5.635.365 €. παρουσιάζει θετική μεταβολή και μάλιστα της τάξης του 728%. Στον ακόλουθο πίνακα

παρουσιάζεται για κάθε έτος χωριστά η αξία του εξαγόμενου φρέσκου τόνου της Ολλανδίας και τελικά η συνολική τους αξία που αναφέρθηκε παραπάνω.

Πίνακας 18. Εξαγωγές φρέσκου τόνου της Ολλανδίας προς την αγορά της Ε.Ε.-28(Αξία σε €).

Έτος	Ολλανδία
2000	71.307
2001	40.858
2002	57.916
2003	226.811
2004	227.430
2005	75.252
2006	195.955
2007	37.541
2008	89.334
2009	79.332
2010	97.611
2011	846.389
2012	1.384.656
2013	1.123.642
2014	491.149
2015	590.182
Μεταβολή %	727,66
Σύνολο	5.635.365

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων.

Η Ολλανδία εμφανίζει μια αυξομείωση στην αξία των εξαγωγών της. Αναλυτικότερα, μετά από το έτος 2012 όπου η αξία των εξαγωγών της φτάνει τα 1.384.656 €, όπου παρατηρείται και η μέγιστη αξία των υπό μελέτη ετών , εμφανίζει μια πτωτική τάση. Η ελάχιστη αξία των εξαγωγών καταγράφεται το έτος 2007, και είναι 37.541 €.

4.4. Οι κυριότερες Εξαγωγικές χώρες προς την αγορά της Ε.Ε. – 28 για το μεταποιημένο τόνο.

Πίνακας 19. Κυριότερες εξαγωγικές χώρες προς την αγορά της Ε.Ε. – 28 για το μεταποιημένο τόνο (Αξία σε €).

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Βέλγιο	Γερμανία	Ιταλία	Ελλάδα	Σύνολο
2000	64.140.874	8.200.722	1.131.242	1.442.895	906.412	8.529	75.830.674
2001	58.609.710	8.367.015	1.228.659	1.310.752	1.016.043	-	70.532.179
2002	52.799.223	10.433.942	1.681.917	1.255.570	1.473.910	-	67.644.562
2003	56.294.503	6.357.278	1.724.212	1.649.452	853.518	9.151	66.888.114
2004	46.891.954	5.347.989	1.953.936	1.562.331	471.312	3.385	56.230.907
2005	25.940.662	4.137.502	2.215.531	2.443.920	513.814	13.862	35.265.291
2006	46.003.025	7.362.565	2.815.573	3.978.980	1.037.233	36.018	61.233.394
2007	59.994.178	11.288.870	3.609.855	5.152.392	773.196	1.280	80.819.771
2008	62.799.890	9.920.870	4.498.065	3.215.107	934.355	2.865	81.371.152
2009	45.987.316	9.289.824	6.386.220	1.609.393	684.935	240	63.957.928
2010	50.421.738	8.137.400	6.128.114	1.087.232	700.725	11.056	66.486.265
2011	63.805.392	6.253.006	5.586.141	1.622.534	789.316	28.266	78.084.655
2012	57.422.896	6.248.993	9.618.095	1.810.469	773.907	30.185	75.904.545
2013	65.197.616	7.813.596	11.593.021	1.786.674	728.897	36.203	87.156.007
2014	56.065.464	9.237.503	8.584.939	1.930.963	493.511	59.383	76.371.763
2015	66.075.683	15.872.730	8.399.078	3.587.300	1.921.400	263.545	96.119.736
Μεταβολή %	3,02	93,55	642,47	148,62	111,98	2989,99	26,76

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι, οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες προς την Ε.Ε.-28 είναι η Ισπανία, η Γαλλία, το Βέλγιο, η Γερμανία, η Ιταλία και η Ελλάδα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το Βέλγιο που παρουσιάζει την πιο θετική μεταβολή σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες όλα τα χρόνια, ενώ η Ισπανία με την μικρότερη θετική μεταβολή παραμένει πρώτη εξαγωγική χώρα μεταποιημένου τόνου. Στην συνέχεια γίνεται εκτενέστερη αναφορά στα στοιχεία των παραπάνω εξαγωγικών χωρών για το σύνολο των υπό μελέτη ετών.

4.4.1. Ισπανία

Η Ισπανία είναι η κυριότερη εξαγωγική χώρα μεταποιημένου τόνου παγκοσμίως προς την αγορά της Ε.Ε.-28 σε αξία €. Η συνολική αξία της προσφερόμενης ποσότητας ισπανικού μεταποιημένου τόνου αγγίζει το ένα δις € και συγκεκριμένα είναι 878.450.124 €. Στον πίνακα που ακολουθεί εκτός από την συνολική αξία, παρουσιάζονται και οι αξίες των εξαγωγών της Ισπανίας για κάθε έτος από το 2000 έως το 2015.

Πίνακας 20. Εξαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ισπανίας προς την αγορά της Ε.Ε.-28 (Αξία σε €).

Έτος	Ισπανία
2000	64.140.874
2001	58.609.710
2002	52.799.223
2003	56.294.503
2004	46.891.954
2005	25.940.662
2006	46.003.025
2007	59.994.178
2008	62.799.890
2009	45.987.316
2010	50.421.738
2011	63.805.392
2012	57.422.896
2013	65.197.616
2014	56.065.464
2015	66.075.683
Μεταβολή %	3,02
Σύνολο	878.450.124

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Η Ισπανία παρουσιάζει την πιο σταθερή προσφορά μεταποιημένου τόνου προς την Ε.Ε.-28, για το σύνολο όλων των υπό μελέτη ετών. Όσον αφορά στο μερίδιο που εμφανίζει η Ισπανία από το 2000 έως το 2015 είναι συντριπτικά μεγαλύτερο από αυτό των υπολοίπων εξαγωγικών χωρών και αγγίζει το 77,06 %. Το μέγιστο μερίδιο εμφανίζεται το 2000 με 84,58 % και το ελάχιστο το 2015 με 68,74 %.

4.4.2. Γαλλία

Η Γαλλία κατέχει την δεύτερη θέση στην εξαγωγή μεταποιημένου τόνου σε αξία προς την αγορά της Ε.Ε.-28. Στον ακόλουθο πίνακα εμφανίζονται οι εξαγόμενες ποσότητες σε προς την Ε.Ε.-28 από το 2000 έως το 2015 και η συνολική τους αξία που είναι 134.269.805 €.

Πίνακας 21. Εξαγωγές μεταποιημένου τόνου της Γαλλίας προς την αγορά της Ε.Ε.-28 (Αξία σε €).

Έτος	Γαλλία
2000	8.200.722
2001	8.367.015
2002	10.433.942
2003	6.357.278
2004	5.347.989
2005	4.137.502
2006	7.362.565
2007	11.288.870
2008	9.920.870
2009	9.289.824
2010	8.137.400
2011	6.253.006
2012	6.248.993
2013	7.813.596
2014	9.237.503
2015	15.872.730
Μεταβολή %	93,55
Σύνολο	134.269.805

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Η προσφερόμενη ποσότητα μεταποιημένου τόνου της Γαλλίας προς την αγορά της Ε.Ε.-28 κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα. Συγκεκριμένα, παρατηρούμε ότι το μέγιστο της προσφερόμενης ποσότητας μεταποιημένου τόνου είναι το 2015, αξίας 15.872.730 € , ενώ το ελάχιστο το 2005, αξίας 4.137.502 €. Το μερίδιο αγοράς που κατέχει η Γαλλία για το σύνολο των υπό μελέτη ετών είναι 11,78%. Ειδικότερα το ελάχιστο μερίδιο αγοράς

εμφανίζεται το 2011 όπου είναι 8,01% , ενώ το μέγιστο εμφανίζεται το 2015 όπου είναι 16,51%.

4.4.3. Βέλγιο

Το Βέλγιο αποτελεί την τρίτη κυριότερη εξαγωγική χώρα προς την αγορά της Ε.Ε.-28 με συνολική αξία εξαγωγών 77.154.598 €. Στον πίνακα που ακολουθεί, εκτός από την συνολική αξία του εξαγόμενου μεταποιημένου τόνου, εμφανίζεται και η αξία των εξαγωγών του Βελγίου για κάθε έτος χωριστά από το 2000 έως το 2015.

Πίνακας 22. Εξαγωγές μεταποιημένου τόνου του Βελγίου προς την αγορά της Ε.Ε.-28 (Αξία σε €).

Έτος	Βέλγιο
2000	1.131.242
2001	1.228.659
2002	1.681.917
2003	1.724.212
2004	1.953.936
2005	2.215.531
2006	2.815.573
2007	3.609.855
2008	4.498.065
2009	6.386.220
2010	6.128.114
2011	5.586.141
2012	9.618.095
2013	11.593.021
2014	8.584.939
2015	8.399.078
Μεταβολή %	642,47
Σύνολο	77.154.598

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Το Βέλγιο φαίνεται να έχει μια αύξηση των εξαγωγών προς την Ε.Ε.-28 για το σύνολο των υπό μελέτη ετών. Το μέγιστο των εξαγωγών του μεταποιημένου τόνου παρατηρείται το 2013, αξίας 11.593.021 €, ενώ το ελάχιστο το 2000 με εξαγωγές αξίας

1.131.242 €. Το μερίδιο αγοράς του Βελγίου για τα υπό μελέτη έτη είναι 6,77 %.

4.4.4. Γερμανία

Η Γερμανία παρουσιάζει μία αξιοσημείωτη προσφορά μεταποιημένου τόνου προς την αγορά της E.E.-28 τα έτη 2000 έως 2015. Στον παρακάτω πίνακα, εμφανίζονται οι ποσότητες που εξάγονται από την Γερμανία προς την αγορά της E.E.-28 για τα υπό μελέτη έτη, όσο και για το κάθε έτος ξεχωριστά.

Πίνακας 23 . Εξαγωγές μεταποιημένου τόνου της Γερμανίας προς την αγορά της E.E.-28 (Αξία σε €).

Έτος	Γερμανία
2000	1.442.895
2001	1.310.752
2002	1.255.570
2003	1.649.452
2004	1.562.331
2005	2.443.920
2006	3.978.980
2007	5.152.392
2008	3.215.107
2009	1.609.393
2010	1.087.232
2011	1.622.534
2012	1.810.469
2013	1.786.674
2014	1.930.963
2015	3.587.300
Μεταβολή %	148,62
Σύνολο	35.445.964

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία το μέγιστο προσφοράς μεταποιημένου τόνου προς την αγορά της E.E.-28 είναι 3.978.980 €, ενώ το ελάχιστο 148.620 €. Το σύνολο των εξαγωγών του μεταποιημένου τόνου είναι 35.445.964 €. Όσον αφορά την μεταβολή της

αξίας του μεταποιημένου τόνου της Γερμανίας, αυτή είναι της τάξης του 148,62 %.

4.4.5. Ιταλία

Η Ιταλία με συνολική αξία εξαγομένου μεταποιημένου τόνου προς την αγορά της Ε.Ε.-28 που φτάνει τα 14.072.484 €, εμφανίζει μια αξιοσημείωτη προσφορά για το σύνολο των υπό μελέτη ετών της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας. Στην συνέχεια διευκρινίζεται η αξία των εξαγόμενων ποσοτήτων της χώρας για κάθε έτος ξεχωριστά από το 2000 έως το 2015.

Πίνακας 24. Εξαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ιταλίας προς την αγορά της Ε.Ε.-28 (Αξία σε €).

Έτος	Ιταλία
2000	906.412
2001	1.016.043
2002	1.473.910
2003	853.518
2004	471.312
2005	513.814
2006	1.037.233
2007	773.196
2008	934.355
2009	684.935
2010	700.725
2011	789.316
2012	773.907
2013	728.897
2014	493.511
2015	1.921.400
Μεταβολή %	111,98
Σύνολο	14.072.484

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι η μέγιστη αξία της ποσότητας εξαγόμενου τόνου από την Ιταλία προς την αγορά της Ε.Ε.-28 είναι το 2002 συνολικής αξίας 1.473.910 €, ενώ η ελάχιστη το 2014 αξίας 493.511 €. Όσον αφορά την μεταβολή της

αξίας του εξαγόμενου μεταποιημένου τόνου της χώρας προς την Ε.Ε.-28 αυτή είναι της τάξης του 111,98%.

4.5 Ανάλυση της δυναμικής των ελληνικών εξαγωγών τόνου στην αγορά της Ε.Ε. – 28

Στην παρούσα ερευνητική προσπάθεια επιχειρείται η διερεύνηση και η ανάλυση των προοπτικών και της δυναμικής του ελληνικού φρέσκου τόνου στην αγορά της Ε.Ε.-28, για την χρονική περίοδο από το 2000 έως το 2015.

Με την χρήση των δεδομένων που αντλήθηκαν από την ηλεκτρονική βάση της Eurostat, υπολογίστηκαν οι συνολικές εισαγωγές και εξαγωγές της Ελλάδας σε επίπεδο Ε.Ε.-28. Έπειτα, έγινε μελέτη και ανάλυση των δεδομένων και προέκυψαν σημαντικά αποτελέσματα σχετικά με τη δυναμική και τις προοπτικές των ελληνικών εξαγωγών φρέσκου τόνου που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη, έτσι ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών εξαγωγών φρέσκου τόνου έναντι των εξαγωγών φρέσκου τόνου των υπόλοιπων χωρών.

4.5.1 Φρέσκος

3.5.1.1. Οι εξαγωγές της Ελλάδας στη διεθνή αγορά.

Από τον παρακάτω πίνακα, συμπεραίνουμε ότι οι εξαγωγές της Ελλάδας, σε αγορές άλλων χωρών εκτός Ε.Ε. – 28 είναι μηδενικές, από το 2001 έως το 2003, το 2005 και το 2014. Όμως το 2000, το 2004, το 2015 και από το 2006 έως το 2013, εντοπίζουμε αξιόλογες ποσότητες οι οποίες έχουν περιθώρια βελτίωσης στις επόμενες χρονιές. Στον ακόλουθο πίνακα, εμφανίζεται η συνολική αξία των εξαγωγών της Ελλάδας σε € για κάθε έτος από το 2000 έως και το 2015 όπως και η συνολική αξία, όλων των υπό μελέτη ετών.

Πίνακας 25. Οι παγκόσμιες εξαγωγές φρέσκου τόνου της Ελλάδας (Αξία σε €).

Έτος	Ελλάδα
2000	7.226
2001	-
2002	-
2003	-
2004	27.476
2005	-
2006	7.374
2007	306.564
2008	2.400
2009	75.914
2010	7.838
2011	70.584
2012	12.572
2013	208
2014	-
2015	2.178
Μεταβολή %	-69,86
Σύνολο	520.334

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Η μέγιστη προσφερόμενη ποσότητα (Αξία σε €) της Ελλάδας προς τις αγορές των υπόλοιπων χωρών εντοπίζεται το έτος 2007 και η αξία του φτάνει τις 306,564 €. Η ελάχιστη προσφερόμενη ποσότητα σε €, εντοπίζεται το 2013 με μόλις 208 € και τα έτη 2001 έως 2003, 2005 και 2014, η αξία των εξαγωγών είναι μηδενική.

Οι κυριότερες εξαγωγικές αγορές του φρέσκου ελληνικού τόνου είναι η Ισπανία, η Ιταλία και η Ρουμανία. Στη συνέχεια ακολουθεί πίνακας στον οποίο εμφανίζονται τα προαναφερθέντα για τη χρονική περίοδο 2000 έως το 2015.

Πίνακας 26. Οι κυριότερες χώρες στις οποίες εξάγει η Ελλάδα φρέσκο τόνο για τα έτη 2000-2015 (Αξία σε €).

Χώρα	Σύνολο εξαγωγών
Ισπανία	131.231
Ιταλία	43.089
Ρουμανία	32.870
Σύνολο	207.190

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

3.5.1.2 Οι εισαγωγές της Ελλάδας από την διεθνή αγορά.

Οι εισαγωγές της Ελλάδας από τις υπόλοιπες χώρες εμφανίζουν ανοδική πορεία από το 2004 έως το 2010. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι εισαγωγές της Ελλάδας για κάθε έτος από το 2000 έως και το 2015, καθώς η συνολική τους αξία που φτάνει τα 16.569.170 €.

Πίνακας 27. Οι παγκόσμιες εισαγωγές φρέσκου τόνου της Ελλάδας (Αξία σε €).

Έτος	Ελλάδα
2000	7.870
2001	5.274
2002	1.440
2003	197.098
2004	614.748
2005	2.133.344
2006	2.235.452
2007	2.763.486
2008	2.753.466
2009	2.814.864
2010	2.348.466
2011	661.938
2012	18.282
2013	-
2014	1.156
2015	12.286
Μεταβολή %	0,56
Σύνολο	16.569.170

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Οι παγκόσμιες εισαγωγές φρέσκου τόνου της Ελλάδας παρουσιάζουν ανοδική τάση, με μια σημαντική πτώση τα 3 τελευταία έτη, για το σύνολο τον υπό μελέτη ετών (2000 έως και το 2015). Συγκεκριμένα, από το 2004 μέχρι και το 2010, όπου καταγράφεται και το μέγιστο για τα υπό μελέτη έτη που ανέρχεται στα 2.814.864 €, ανοδική τάση. Από το 2012 μέχρι το 2015 όμως, η αξία των εισαγωγών μειώνεται ραγδαία, όπου το 2013 εντοπίζεται μηδενική ποσότητα

Οι κυριότερες χώρες από τις οποίες εισάγει η Ελλάδα φρέσκο όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας είναι η Ισπανία, η Ολλανδία, και η Ιταλία για τη χρονική περίοδο από 2000 έως και 2015.

Πίνακας 28. Οι κυριότερες χώρες από τις οποίες εισάγει η Ελλάδα φρέσκο τόνο για τα έτη 2000-2015 (Αξία σε €).

Χώρα	Σύνολο εισαγωγών
Ισπανία	8.197.653
Ολλανδία	62.099
Ιταλία	15.354
Σύνολο	8.275.106

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

4.5.1.3 Οι εξαγωγές της Ελλάδας στην E.E.-28.

Στον ακόλουθο πίνακα δίνονται στοιχεία για τις εξαγωγές της Ελλάδος προς την αγορά της E.E.-28. Παρατηρούμε ότι οι τιμές είναι αρκετά ικανοποιητικές, ωστόσο υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, έτσι ώστε να μπορέσει να εισέλθει σε νέες αγορές και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά της. Ο παρακάτω πίνακας μας δείχνει την αξία των

εξαγωγών της Ελλάδος σε € για κάθε έτος, από το 2000 έως και το 2015.

Πίνακας 29. Εξαγωγές φρέσκου τόνου της Ελλάδας προς την αγορά της E.E.-28(Αξία σε €).

Έτος	Ελλάδα
2000	4.128
2001	-
2002	2.603
2003	6.956
2004	5.165
2005	3.286
2006	12.762
2007	36.562
2008	4.278
2009	1.605
2010	9.011
2011	13.589
2012	4.196
2013	55.509
2014	55.370
2015	53.483
Μεταβολή %	11,96
Σύνολο	268.503

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων.

Η συνολική αξία εξαγωγών της Ελλάδας προς την αγορά της E.E. – 28, για τα έτη 2000 έως και το 2015 να ανέρχεται στα 268.503 €. Παρουσιάζει θετική μεταβολή και μάλιστα της τάξης του 1196%. Η Ελλάδα εμφανίζει μια αυξομείωση στην αξία των εξαγωγών της. Η ελάχιστη αξία των εξαγωγών καταγράφεται το έτος 2001 που είναι μηδενική ενώ η μέγιστη το 2013 με τιμή 55.509€.

4.5.1.4 Οι εισαγωγές της Ελλάδας από την αγορά της E.E.-28.

Ο ακόλουθος πίνακας θα μας βοηθήσει να δούμε τις εισαγόμενες ποσότητες της Ελλάδος φρέσκου τόνου σε €, από την αγορά της E.E.-28, για κάθε έτος, από το 2000 έως

το 2015. Η συνολική αξία της εισαγόμενης ποσότητας ανέρχεται στα 32.899 € για το σύνολο των υπό μελέτη ετών.

Πίνακας 30. Εισαγωγές φρέσκου τόνου της Ελλάδας από την αγορά της Ε.Ε.-28 (Αξία σε €).

Έτος	Ελλάδα
2000	711
2001	586
2002	15.139
2003	7.400
2004	-
2005	-
2006	-
2007	456
2008	-
2009	-
2010	706
2011	-
2012	2.921
2013	-
2014	-
2015	4.980
Μεταβολή %	6,00
Σύνολο	32.899

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων.

4.5.2. Μεταποιημένος.

4.5.2.1. Οι εξαγωγές της Ελλάδας στη διεθνή αγορά.

Από τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα, συμπεραίνουμε ότι οι εξαγωγές της Ελλάδας, σε αγορές άλλων χωρών εκτός Ε.Ε. – 28 είναι αρκετά χαμηλές έως και μηδενικές, από το 2008 μέχρι και το 2012 και το 2014, επομένως, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσής τους ώστε να μπορέσει να διεισδύσει σε νέες αγορές και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά της. Στον ακόλουθο πίνακα, εμφανίζεται η συνολική αξία των εξαγωγών της Ελλάδας σε € για κάθε έτος από το 2000 έως και το 2015 όπως και η

συνολική αξία, όλων των υπό μελέτη ετών.

Πίνακας 31. Οι παγκόσμιες εξαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ελλάδας (Αξία σε €).

Έτος	Ελλάδα
2000	21.612
2001	5.319
2002	-
2003	10.641
2004	4.597
2005	20.817
2006	42.200
2007	6.966
2008	2.865
2009	240
2010	11.056
2011	28.266
2012	30.185
2013	50.101
2014	59.383
2015	274.316
Μεταβολή %	11,69
Σύνολο	568.576

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Η μέγιστη προσφερόμενη ποσότητα της Ελλάδας προς τις αγορές των υπόλοιπων χωρών εντοπίζεται το έτος 2015 και η αξία του φτάνει τα 274.316 €. Η ελάχιστη προσφερόμενη ποσότητα σε €, εντοπίζεται το έτος 2002, όπου η αξία των εξαγωγών είναι μηδενική.

Οι κυριότερες εξαγωγικές αγορές του ελληνικού μεταποιημένου τόνου είναι η Κύπρος, η Ρουμανία, η Ιταλία και η Ολλανδία. Στη συνέχεια ακολουθεί πίνακας στον οποίο εμφανίζονται τα προαναφερθέντα για τη χρονική περίοδο 2000 έως το 2015.

Πίνακας 32. Οι κυριότερες χώρες στις οποίες εξάγει η Ελλάδα μεταποιημένο τόνο για τα έτη 2000-

2015 (Αξία σε €).

Χώρα	Σύνολο εξαγωγών
Κύπρος	275.748
Ρουμανία	112.265
Ιταλία	32.575
Ολλανδία	31.913
Σύνολο	452.501

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

4.5.2.2 Οι εισαγωγές της Ελλάδας από τη διεθνή αγορά.

Οι εισαγωγές της Ελλάδας από τις υπόλοιπες χώρες εμφανίζουν μια συνεχώς ανοδική πορεία τα τελευταία χρόνια. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι εισαγωγές της Ελλάδας για κάθε έτος από το 2000 έως και το 2015, καθώς η συνολική τους αξία που φτάνει τα 18.560.355 €.

Πίνακας 33. Οι παγκόσμιες εισαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ελλάδας (Αξία σε €).

Έτος	Ελλάδα
2000	936.118
2001	1.091.587
2002	1.011.153
2003	642.005
2004	662.378
2005	890.212
2006	717.516
2007	597.847
2008	751.184
2009	540.785
2010	616.287
2011	482.066
2012	978.689
2013	2.869.941

2014	2.456.591,00
2015	3.315.996,00
Μεταβολή %	254,23
Σύνολο	18.560.355,00

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Οι παγκόσμιες εισαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ελλάδας παρουσιάζουν ανοδική τάση, για το σύνολο των υπό μελέτη ετών (2000 έως και το 2015). Συγκεκριμένα, από το 2002 μέχρι και το 2011, όπου καταγράφεται και το ελάχιστο για τα υπό μελέτη έτη που ανέρχεται στα 482.066 €, εντοπίζεται μια πτωτική τάση. Από το 2012 μέχρι το 2015 όμως, η αξία των εισαγωγών αυξάνεται με υψηλούς ρυθμούς για να καταλήξει τελικά στο μέγιστο το έτος 2015 και ανέρχεται σε 3.315.996 €.

Οι κυριότερες χώρες από τις οποίες εισάγει η Ελλάδα μεταποιημένο τόνο όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας είναι η Ταϊλάνδη, η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιταλία για τη χρονική περίοδο από 2000 έως και 2015.

Πίνακας 34. Οι κυριότερες χώρες από τις οποίες εισάγει η Ελλάδα μεταποιημένο τόνο για τα έτη 2000-2015 (Αξία σε €).

Χώρα	Σύνολο εισαγωγών
Ταϊλάνδη	8.677.112
Γαλλία	2.334.023
Ισπανία	2.180.826
Ιταλία	1.680.550
Σύνολο	14.872.511

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

4.5.2.3. Οι εξαγωγές της Ελλάδας στην Ε.Ε. – 28.

Η Ελλάδα δε συμπεριλαμβάνεται στις κυριότερες εξαγωγικές χώρες μεταποιημένου τόνου του κόσμου προς την αγορά της Ε.Ε. – 28 λόγω της χαμηλής μεταποιητικής της δραστηριότητας. Η συνολική αξία της προσφερόμενης ποσότητας της χώρας μας, από το 2000 έως και το 2015, ανέρχεται στις 503.968 €. Στον πίνακα που ακολουθεί, εμφανίζεται η συνολική προσφερόμενη ποσότητα ελληνικού μεταποιημένου τόνου για κάθε έτος χωριστά καθώς και η συνολική αξία ελληνικού μεταποιημένου τόνου για κάθε έτος χωριστά.

Πίνακας 35. Οι εξαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ελλάδας προς την Ε.Ε. – 28 (Αξία σε €).

Έτος	Ελλάδα
2000	8.529
2001	-
2002	-
2003	9.151
2004	3.385
2005	13.862
2006	36.018
2007	1.280
2008	2.865
2009	240
2010	11.056
2011	28.266
2012	30.185
2013	36.203
2014	59.383
2015	263.545
Μεταβολή (%)	2.990
Σύνολο	503.968

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Παρατηρώντας τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα, συμπεραίνουμε ότι η Ελλάδα έχει χαμηλή και ασταθή προσφορά μεταποιημένου τόνου προς την Ε.Ε. – 28 για το

σύνολο των υπό μελέτη ετών. Το 2015, παρουσιάζεται το μέγιστο της προσφερόμενης αξίας ελληνικού μεταποιημένου τόνου προς την Ε.Ε. – 28 με 263.545 €, ενώ το ελάχιστο εντοπίζεται τα έτη 2001 και 2002 όπου η προσφερόμενη αξία είναι μηδενική.

Το μερίδιο αγοράς που καταλαμβάνει η Ελλάδα για το σύνολο των υπό μελέτη ετών (2000 έως και 2015), είναι μόλις 0,04%. Ειδικότερα, το 2015 εμφανίζει το μέγιστο μερίδιο αγοράς με ποσοστό 0,27%, ενώ όπως είναι φανερό τα έτη 2001 και 2002 το ποσοστό του μεριδίου αγοράς είναι 0,0%, καθώς τα υπόλοιπα έτη τα μερίδια αγοράς της, κυμαίνονται από 0,01% έως 0,08% περίπου.

4.5.2.4. Οι εισαγωγές της Ελλάδας από την Ε.Ε. – 28.

Στην Ελλάδα τα προϊόντα μεταποιημένου τόνου καταναλώνονται από μεγάλο εύρος ανθρώπων σε πολλά μέρη της χώρας και μπορούν να βρεθούν σχεδόν σε όλα τα καταστήματα που εμπορεύονται τρόφιμα.

Στον πίνακα που ακολουθεί, εμφανίζονται οι ποσότητες εισαγόμενου μεταποιημένου τόνου της Ελλάδας σε €, από την Ε.Ε. – 28, για κάθε ένα έτος χωριστά, από το 2000 έως και το 2015. Τέλος παρουσιάζεται και η συνολική τους αξία η οποία είναι 9.406.783 € για το σύνολο των υπό μελέτη ετών.

Πίνακας 36. Οι εισαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ελλάδας από την Ε.Ε. – 28 (Αξία σε €).

Έτος	Ελλάδα
2000	813.345
2001	1.091.587
2002	911.630
2003	563.718
2004	563.204
2005	858.098
2006	717.516
2007	597.847
2008	751.184

2009	511.277
2010	616.287
2011	482.066
2012	488.481
2013	202.162
2014	81.116
2015	157.265
Μεταβολή %	-0,81
Σύνολο	9.406.783

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Στον παραπάνω πίνακα, καταγράφονται οι εισαγωγές των προϊόντων μεταποιημένου τόνου της Ελλάδας από την αγορά της Ε.Ε. – 28. Γίνεται φανερό ότι υπάρχουν μικρές διακυμάνσεις στην αξία τους από έτος. Ειδικότερα, για το σύνολο των υπό μελέτη ετών, οι ποσότητες κυμαίνονται σε μέτρια επίπεδα με το μέγιστο να φτάνει το 1.091.587 € το 2001 και το ελάχιστο τα 81.116 € το 2014.

4.6 Διερεύνηση των ανταγωνιστικότερων χωρών για τις εξαγωγές του ελληνικού τόνου

Στην ενότητα αυτή, θα επιχειρήσουμε να προσδιορίσουμε τις ανταγωνιστικότερες χώρες στο επίπεδο της Ε.Ε. – 28, για τις εξαγωγές του φρέσκου και μεταποιημένου ελληνικού τόνου προς την αγορά των κυριότερων εισαγωγικών χωρών της Ε.Ε. – 28. Συγκεκριμένα, εντοπίσαμε τις κύριες εισαγωγικές όπως και τις κύριες εξαγωγικές χώρες, με τη χρήση της μεθοδολογικής προσέγγισης του μεριδίου αγοράς. Επίσης, προσδιορίστηκε και το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των συγκεκριμένων προϊόντων στις κυριότερες εισαγωγικές αγορές με τη χρήση του δείκτη Αποκαλυπτόμενου Εξαγωγικού Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος, **RXCA**. Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάλυση των ελληνικών εξαγωγών προς τις κυριότερες εισαγωγικές αγορές.

4.6.1 Φρέσκος

Με βάση των αποτελέσματα προκύπτει ότι οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες είναι η Ισπανία, η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ολλανδία ενώ οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες είναι η Ισπανία, η Ιρλανδία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ολλανδία· καθώς έχουμε και την Ελλάδα.

4.6.1.1. Ισπανία

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών, καθώς και της Ελλάδας, προς την αγορά της Ισπανίας. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα, οι κυριότερες χώρες που προμηθεύουν την Ισπανική αγορά είναι η Γαλλία και η Ιρλανδία.

Πίνακας 37. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ισπανίας.

Έτος	Γαλλία	Ιρλανδία	Ιταλία	Ολλανδία	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
2000	53,17	38,14	0,02	-	-	8,67	100
2001	73,94	20,10	0,01	-	-	5,94	100
2002	64,16	1,11	0,08	-	-	34,65	100
2003	51,13	5,45	0,11	-	-	43,31	100
2004	35,09	3,06	0,12	-	0,59	61,14	100
2005	46,56	0,08	0,15	-	-	53,21	100
2006	20,07	1,84	0,19	-	-	77,90	100
2007	29,54	-	0,01	-	4,33	66,12	100
2008	50,72	24,31	-	-	-	24,97	100
2009	72,47	-	0,05	-	-	27,48	100
2010	66,35	0,10	-	-	-	33,54	100
2011	21,60	11,63	-	-	-	66,77	100
2012	37,50	42,92	-	-	-	19,58	100
2013	67,82	-	-	-	-	32,18	100
2014	66,94	5,33	-	-	-	27,73	100
2015	67,50	12,82	0,03	0,30	-	19,34	100
Μεταβολή(%)	26,95	-	66,37	58,73	-	123,03	
Μέγιστο	73,94	42,92	0,19	0,30	4,33	77,90	
Ελάχιστο	20,07	-	-	-	-	5,94	
Μέσος Όρος	51,54	10,43	0,05	0,02	0,31	37,66	
Τυπική απόκλιση	18,15	14,34	0,06	-	2,64		

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Ειδικότερα, η Γαλλία αποτελεί την κυριότερη χώρα προσφοράς φρέσκου τόνου προς την αγορά της Ισπανίας, καθώς ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς είναι της τάξης 51,54%. Το μέγιστο μερίδιο αγοράς είναι της τάξης 73,94%, το έτος 2001 και το ελάχιστο 20,07%, το έτος 2006. Επίσης εμφανίζει θετική μεταβολή της τάξης του 26,95%. Αξιοσημείωτη είναι και η προσφορά της Ιρλανδίας με μερίδιο αγοράς 10,43%. Το μέγιστο μερίδιο αγοράς είναι 42,92%, το 2012, και το ελάχιστο είναι μηδενικό, το 2009 και το 2013, ενώ οι εξαγωγές της μεταβάλλονται αρνητικά κατά 66,37%.

Ακολουθεί η Ιταλία, η οποία παρουσιάζει μέσο όρο 0,05%, μέγιστο μερίδιο αγοράς 0,19%, ενώ μηδενική είναι η προσφορά για τα περισσότερα έτη της παρούσας μελέτης.

Τα μερίδια αγοράς της Ελλάδας και της Ολλανδίας προς την Ισπανία κυμαίνονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα καθώς ο μέσος όρος είναι της τάξης του 0,31% και 0,02%, αντίστοιχα. Αναλυτικά το μέγιστο μερίδιο αγοράς της Ελλάδας προς την Ισπανία είναι 4,33%, το 2007 και της Ολλανδίας 0,30%, το 2015. Ενώ για τα υπόλοιπα έτη η συμμετοχή και των δυο χωρών είναι σχεδόν μηδενική.

Πίνακας 38. Τιμές του δείκτη RXCA στην αγορά της Ισπανίας για φρέσκο τόνο.

Έτος	Γαλλία	Ελλάδα	Ιρλανδία	Ιταλία	Ολλανδία
2000	6,22	-	1,18	2,14	-
2001	6,01	-	0,20	1,58	-
2002	3,53	-	0,08	4,59	-
2003	2,60	-	0,03	5,12	-
2004	4,40	-	-	2,87	0,00
2005	3,08	0,00	-	3,27	-
2006	2,63	0,01	-	3,57	-
2007	2,56	-	-	5,55	0,03
2008	2,58	-	0,00	6,07	-
2009	2,86	-	-	4,86	-
2010	2,70	-	-	6,16	-
2011	5,75	-	-	2,54	-
2012	10,17	-	-	0,71	-
2013	10,93	-	-	-	-
2014	10,02	-	-	0,04	-
2015	9,98	-	-	0,16	-
Μέσος Όρος	5,38	0,00	0,09	3,08	0,00
Τυπική Απόκλιση	3,08	0,00	0,28	2,10	0,01

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Από τα αποτελέσματα εφαρμογής του δείκτη RXCA προκύπτει ότι η Ιταλία και η Γαλλία παρουσιάζουν τιμές του δείκτη πολύ μεγαλύτερες της μονάδας. Ενώ η Ελλάδα και η Ολλανδία παρουσιάζουν σχεδόν μηδενικές τιμές. Ο δείκτης της Ιρλανδίας μόνο για το έτος 2000 έχει τιμή μεγαλύτερη της μονάδας και έπειτα έχει μια πτωτική τάση, με αποτέλεσμα από το έτος 2008 και μετά να έχει μηδενική τιμή.

4.6.1.2. Γαλλία

Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Γαλλίας. Μελετώντας τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει ότι, οι κυριότερες χώρες προσφοράς φρέσκου τόνου προς την αγορά της Γαλλίας είναι η Ισπανία και η Ιρλανδία. Η συμμετοχή των υπόλοιπων εξαγωγικών χωρών είναι αρκετά μικρή έως και μηδενική όπως στην περίπτωση της Ολλανδίας, ενώ οι λοιπές χώρες έχουν σημαντικό μερίδιο αγοράς με μια μεταβολή βέβαια, μειωμένη κατά 97,11%.

Πίνακας 39. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Γαλλίας.

Έτος	Ισπανία	Ιταλία	Ολλανδία	Ιρλανδία	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
2000	27,32	0,19	-	5,77	-	66,72	100
2001	33,41	0,12	-	20,65	-	45,82	100
2002	90,06	0,02	-	-	-	9,91	100
2003	51,72	0,09	-	1,50	-	46,69	100
2004	17,68	0,22	-	1,52	-	80,58	100
2005	49,03	0,14	-	-	-	50,82	100
2006	54,44	0,14	-	-	-	45,42	100
2007	42,05	0,22	-	-	-	57,73	100
2008	84,01	0,00	-	15,70	0,25	0,04	100
2009	16,25	0,16	-	-	-	83,60	100
2010	69,86	-	-	-	-	30,14	100
2011	73,84	0,04	-	-	-	26,12	100
2012	0,35	-	-	99,33	-	0,32	100

2013	-	0,03	-	-	0,84	99,13	100
2014	11,68	0,01	-	66,94	-	21,36	100
2015	44,65	-	-	53,42	-	1,93	100
Μεταβολή %	63,43	-	-	825,41	-	- 97,11	
Μέγιστο	90,06	0,22	-	99,33	0,84	99,13	
Ελάχιστο	-	-	-	-	-	0,04	
Μέσος όρος	41,65	0,09	-	16,55	0,07		
Τυπική απόκλιση	27,10	0,08	-	36,15	0,41		

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Στην αγορά της Γαλλίας εντοπίζεται μικρή συμμετοχή από τις κύριες εξαγωγικές χώρες. Εξαίρεση αποτελεί η Ισπανία, της οποίας ο μέσος όρος του μεριδίου αγοράς της είναι 41,65%. Συγκεκριμένα, τα εξαγωγικά του μερίδια, προς την αγορά της Γαλλίας εμφανίζουν μέγιστη τιμή της τάξης του 90,06% το έτος 2002 και η ελάχιστη τιμή της είναι μηδενική το έτος 2013. Επίσης εμφανίζει θετική μεταβολή, η οποία είναι 63,43%.

Άλλη μια χώρα η οποία καλύπτει ένα μεγάλο ποσοστό ζήτησης φρέσκου τόνου στην αγορά της Γαλλίας, είναι η Ιρλανδία. Η Ιρλανδία το έτος 2012 παρουσιάζει το μέγιστο μερίδιο αγοράς της με τιμή 99,33%, ωστόσο αρκετές είναι οι χρονιές (για την ακρίβεια οχτώ) που το ελάχιστο μερίδιο αγοράς της είναι 0%. Ο μέσος όρος της Ιρλανδίας είναι της τάξης του 16,55% και έχει θετική μεταβολή της τάξης του 825,41%.

Η Ολλανδία, δεν παρουσιάζει καθόλου εξαγωγές για τα έτη 2000 έως 2015. Τα εξαγωγικά μερίδια αγοράς της Ιταλίας και της Ελλάδας, κυμαίνονται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα. Συνολικά για τα έτη από το 2000 έως το 2015 ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς για την Ιταλία και την Ελλάδα είναι 0,09 και 0,07 αντίστοιχα. Το μέγιστο μερίδιο αγοράς της Ιταλίας είναι 0,22% το 2004 και το ελάχιστο της είναι 0% για τα έτη 2010, 2012 και 2015 · ενώ για την Ελλάδα το μέγιστο μερίδιο αγοράς της είναι 0,84% το 2013 και το

ελάχιστο της είναι 0% για τα περισσότερα έτη.

Πίνακας 40. Τιμές του δείκτη RXCA στην αγορά της Γαλλίας για φρέσκο τόνο.

Έτος	Ισπανία	Ελλάδα	Ιρλανδία	Ιταλία	Ολλανδία
2000	1,63	-	0,83	3,78	-
2001	2,44	-	0,78	0,47	-
2002	2,75	-	0,02	1,00	-
2003	1,20	-	1,39	1,72	0,69
2004	1,88	-	1,26	0,78	0,19
2005	2,23	-	0,70	0,03	0,04
2006	1,36	-	2,37	0,96	0,03
2007	1,35	-	3,09	0,02	0,00
2008	1,64	0,02	3,13	0,33	-
2009	1,42	-	2,95	0,27	-
2010	1,94	-	1,52	0,39	0,02
2011	1,94	-	1,63	0,15	0,01
2012	1,99	-	0,69	0,16	0,63
2013	1,22	-	3,24	0,20	0,03
2014	0,95	0,04	3,03	1,45	0,22
2015	1,09	0,00	2,59	2,36	-
Μέσος Όρος	1,69	0,00	1,83	0,88	0,12
Τυπική Απόκλιση	0,49	0,01	1,04	0,99	0,22

Πηγή : Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέα.

Όπως βλέπουμε, στον παραπάνω πίνακα, από τα αποτελέσματα εφαρμογής του δείκτη του Αποκαλυπτόμενου Εξαγωγικού Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος (RXCA) στην αγορά της Γαλλίας, προκύπτει ότι τιμή του δείκτη μεγαλύτερη της μονάδας εμφανίζει μόνο η Ισπανία, η Ιταλία και η Ιταλία ενώ η Ελλάδα και η Ολλανδία εμφανίζουν τιμές μικρότερες της μονάδας.

4.6.1.3 Ιταλία

Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ιταλίας. Όπως φαίνεται από τον πίνακα, οι κυριότερες χώρες προσφοράς φρέσκου τόνου προς την αγορά της Ιταλίας είναι η Ισπανία

και η Γαλλία. Η συμμετοχή των υπόλοιπων εξαγωγικών χωρών είναι και στην αγορά της Ιταλίας αρκετά μικρή έως και μηδενική όπως στην περίπτωση της Ιρλανδίας, ενώ οι λοιπές χώρες έχουν ικανοποιητικό μερίδιο αγοράς με μέσο όρο μεριδίου αγοράς 18,15%.

Πίνακας 41. Μεριδία αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Ιταλίας.

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Ολλανδία	Ιρλανδία	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
2000	74,54	13,04	-	-	12,09	0,33	100
2001	-	18,77	-	-	-	81,23	100
2002	-	74,53	-	-	-	25,47	100
2003	7,47	92,53	-	-	-	-	100
2004	37,00	3,48	-	-	59,52	-	100
2005	7,94	92,06	-	-	-	-	100
2006	71,49	18,95	-	-	9,56	-	100
2007	21,01	0,86	-	-	25,49	52,64	100
2008	5,38	0,95	-	-	-	93,68	100
2009	89,79	10,21	-	-	-	-	100
2010	85,92	14,08	-	-	-	-	100
2011	55,02	44,98	-	-	-	-	100
2012	78,37	21,63	-	-	-	-	100
2013	62,91	-	-	-	-	37,09	100
2014	16,92	83,08	-	-	-	-	100
2015	2,45	12,73	84,82	-	-	-	100
Μεταβολή %	-96,71	- 2,37	-	-	-100,00	-100,00	
Μέγιστο	89,79	92,53	84,82	-	59,52	93,68	
Ελάχιστο	-	-	-	-	-	-	
Μέσος όρος	38,51	31,37	5,30	-	6,67		
Τυπική απόκλιση	33,24	34,39	-	-	22,99		

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Αναλυτικότερα, ο μέσος όρος του μεριδίου αγοράς της Ισπανίας είναι 38,51%. Συγκεκριμένα, τα εξαγωγικά του μερίδια, προς την αγορά της Ιταλίας εμφανίζουν μέγιστη τιμή της τάξης του 89,79% το έτος 2009 και η ελάχιστη τιμή της είναι μηδενική τα έτη 2001 και 2002. Επίσης εμφανίζει αρνητική μεταβολή, η οποία είναι της τάξης του 96,71%.

Σχετικά με την προσφορά της Γαλλίας που όπως είπαμε είναι μεγάλη, το μέγιστο

μερίδιο αγοράς εμφανίζεται το έτος 2003 και είναι της τάξης του 92,53% ενώ μετά από δέκα έτη, δηλαδή το 2013, εμφανίζει ελάχιστο μερίδιο αγοράς και είναι 0%.

Η Ιρλανδία έχει μηδενικό μερίδιο αγοράς και για τα 16 έτη που εξετάζουμε (2000-2015), το ίδιο ισχύει και για την Ολλανδία, η οποία μόνο το τελευταίο έτος (2015) έχει μερίδιο αγοράς, του οποίου η τιμή είναι 84,82%.

Όσον αφορά την συμμετοχή των ελληνικών εξαγωγών, ενώ τα πρώτα χρόνια εμφανίζουν ικανοποιητικά μερίδια αγοράς, μετά το έτος 2008 και για τα επακόλουθα χρόνια η προσφορά της στην αγορά της Ιταλίας είναι μηδενική. Ο μέσος όρος είναι 6,67%.

Πίνακας 42. Τιμές του δείκτη RXCA στην αγορά της Ιταλίας για φρέσκο τόνο.

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Ελλάδα	Ιρλανδία	Ολλανδία
2000	2,53	-	0,15	-	1,34
2001	3,64	-	0,23	-	0,07
2002	1,28	-	-	-	-
2003	3,16	-	0,05	-	0,25
2004	3,12	-	0,17	-	0,26
2005	2,91	0,86	0,01	-	0,36
2006	1,86	1,11	0,02	-	1,12
2007	1,36	-	0,41	-	0,83
2008	1,61	-	-	-	1,74
2009	0,37	-	0,04	-	1,40
2010	1,65	-	0,07	-	1,66
2011	0,80	-	-	-	4,05
2012	2,25	-	0,02	-	1,31
2013	2,96	-	0,10	-	0,44
2014	3,17	-	0,10	-	0,24
2015	2,83	-	0,05	-	0,04
Μέσος Όρος	2,22	0,12	0,09	-	0,94
Τυπική Απόκλιση	0,94	0,33	0,11	-	1,00

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα εφαρμογής του δείκτη RXCA στην αγορά της

Ιταλίας προκύπτει ότι τιμή του δείκτη μεγαλύτερη της μονάδας εμφανίζει η Ισπανία και η Ολλανδία. Η Γαλλία και η Ελλάδα εμφανίζουν τιμές πολύ μικρότερες της μονάδας, με εξαίρεση για την Ελλάδα να παρουσιάζει τιμή μεγαλύτερη της μονάδας μόνο για το έτος 2006. Ενώ ο δείκτης της Ιρλανδίας είναι μηδενικός για όλα τα έτη.

4.6.1.4 Ολλανδία

Στον πίνακα που ακολουθεί, μελετώνται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ολλανδίας. Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει ότι, οι κυριότερες χώρες προσφοράς φρέσκου τόνου προς την αγορά της Ολλανδίας είναι η Ισπανία και η Γαλλία. Η συμμετοχή των υπόλοιπων εξαγωγικών χωρών είναι αρκετά μικρή έως και μηδενική όπως στην περίπτωση της Ιταλίας και της Ελλάδας, οι λοιπές χώρες έχουν σημαντικό μερίδιο αγοράς με μέσο όρο 16%.

Πίνακας 43. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Ολλανδίας.

Έτος	Ισπανία	Ιταλία	Ιρλανδία	Γαλλία	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
2000	54,32	-	-	45,68	-	-	100
2001	-	-	-	100,00	-	-	100
2002	-	-	-	45,15	-	54,85	100
2003	-	-	-	-	-	100	100
2004	-	-	-	100,00	-	-	100
2005	-	-	-	100,00	-	-	100
2006	-	-	94,97	5,03	-	-	100
2007	100	-	-	-	-	-	100
2008	0,63	-	-	2,81	-	96,56	100
2009	-	-	-	100,00	-	-	100
2010	-	-	94,06	5,94	-	-	100
2011	99,64	-	-	-	-	0,36	100
2012	99,88	-	-	-	-	0,12	100
2013	99,81	-	-	-	-	0,19	100
2014	99,47	-	-	-	-	0,53	100

2015	96,58	-	-	-	-	3,42	100
Μεταβολή %	77,80	-	-	-100,00	-	-	-
Μέγιστο	100,00	-	94,97	100,00	-	100,00	-
Ελάχιστο	-	-	-	-	-	-	-
Μέσος όρος	40,65	-	11,81	31,54	-	-	-
Τυπική απόκλιση	36,20	-	54,57	44,58	-	-	-

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς της Ισπανίας είναι 40,65% με μέγιστη τιμή 100% για το έτος 2007 και ελάχιστη 0%.

Αξιόλογη είναι και η συμμετοχή της Γαλλίας, της οποίας το μερίδιο αγοράς είναι για τέσσερα έτη 100%. Ωστόσο υπάρχουν έντονες διακυμάνσεις ανά έτος, με αποτέλεσμα από το 2011 και μετά η προσφορά της να είναι μηδενική. Επίσης ο μέσος όρος της είναι 31,54% και η τυπική απόκλιση 44,58%.

Όπως προαναφέρθηκε η Ιταλία και η Ελλάδα έχουν μηδενική προσφορά, ενώ μικρή είναι η συμμετοχή της Ιρλανδίας, της οποίας, τα εξαγωγικά μερίδια, προς την αγορά της Ολλανδίας εμφανίζουν μέγιστη τιμή της τάξης του 94,97% το έτος 2006 και ο μέσος όρος της είναι 11,81%.

Πίνακας 44. Τιμές του δείκτη RXCA στην αγορά της Ολλανδίας για το φρέσκο τόνο.

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Ελλάδα	Ιρλανδία	Ιταλία
2000	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-
2008	-	2,22	-	-	-
2009	-	2,86	-	-	-
2010	-	-	-	-	-

2011	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-
2015	-	-	-	-	-
Μέσος Όρος	-	0,32	-	-	-
Τυπική Απόκλιση	-	0,85	-	-	-

Πηγή : Eurostat και υπολογισμοί του συγγραφέων.

Από τα αποτελέσματα εφαρμογής του δείκτη RXCA προκύπτει ότι μόνο η Γαλλία παρουσιάζει τιμές του δείκτη μεγαλύτερες της μονάδας. Οι υπόλοιπες χώρες εμφανίζουν μηδενικό δείκτη. Ο μέσος όρος λοιπόν για την Γαλλία είναι 0,34%.

4.6.1.5. Γερμανία

Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Γερμανίας. Η χώρα αυτή καλύπτει κατά κύριο λόγο τις εισαγωγικές της ανάγκες από την Γαλλία και τις λοιπές χώρες. Η συμμετοχή των υπόλοιπων εξαγωγικών χωρών θα λέγαμε ότι είναι αρκετά χαμηλή ενώ οι λοιπές χώρες έχουν σημαντικό μερίδιο αγοράς όπως αναφέραμε, με μια μεταβολή βέβαια, μειωμένη κατά 95,17%

Πίνακας 45. Μεριδία αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Γερμανίας.

Έτος	Ισπανία	Ιταλία	Ολλανδία	Ιρλανδία	Γαλλία	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
2000	3,52	0,19	-	-	43,35	-	52,94	100
2001	-	0,13	-	-	48,43	-	51,44	100
2002	-	0,01	-	-	87,93	-	12,05	100
2003	14,51	-	-	-	61,81	-	23,68	100
2004	42,94	-	-	-	52,23	-	4,83	100
2005	8,53	-	-	87,97	3,50	-	0,00	100
2006	2,61	-	-	91,78	2,13	-	3,48	100
2007	23,73	0,60	-	-	2,07	-	73,60	100
2008	0,63	-	99,29	-	0,03	-	0,05	100
2009	17,13	-	-	-	1,91	80,96	0,00	100
2010	80,79	-	-	-	18,36	-	0,85	100
2011	12,57	-	-	86,65	-	-	0,78	100
2012	1,69	-	-	-	61,14	-	37,18	100
2013	-	-	-	-	-	-	100	100
2014	-	-	-	-	-	-	100	100
2015	-	-	96,86	-	-	0,58	2,56	100
Μεταβολή %	-100,00	-	-	-	-100,00	-	- 95,17	
Μέγιστο	80,79	0,60	99,29	91,78	87,93	80,96	100,00	
Ελάχιστο	-	-	-	-	-	-	-	
Μέσος όρος	13,04	0,06	12,26	16,65	23,93	5,10		
Τυπική απόκλιση	23,94	0,21	1,71	44,45	30,73	56,84		

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Συγκεκριμένα, η Γαλλία από το 2000 έως το 2012 με εξαίρεση το 2011, αποτελεί μια από τις κυριότερες εξαγωγικές χώρες προς την αγορά της Γερμανίας, καθώς ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς της, διαμορφώνεται στο 23,93 % περίπου. Το μερίδιο αγοράς της Γαλλίας εμφανίζει την μέγιστη τιμή του το 2002 και είναι της τάξης του 87,93%. Επίσης, η Ισπανία και η Ολλανδία καλύπτουν περίπου το 25% των συνολικών εισαγωγών της, όσο περίπου προσφέρει η Γαλλία μόνη της (23,93%). Το μέγιστο μερίδιο αγοράς της Ισπανίας είναι 80,79% για το έτος 2010 ενώ το ελάχιστο είναι 0% για συνολικά πέντε έτη. Για την Ολλανδία, το μέγιστο μερίδιο αγοράς διαμορφώνεται το 2008, στο 99,29%, ενώ

για όλα τα υπόλοιπα υπό μελέτη έτη, με εξαίρεση το 2015, εμφανίζει μηδενική προσφορά. Όσον αφορά την Ιρλανδία, τα εξαγωγικά μερίδια, προς την αγορά της Γερμανίας, εμφανίζουν μέγιστη τιμή της τάξης του 91,78% το έτος 2006 και ο μέσος όρος της είναι 12,26%.

Αναφορικά με την συμμετοχή της Ελλάδας και της Ιταλίας, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι, η αγορά της Γερμανίας δεν αποτελεί προορισμό για τις ελληνικές και ιταλικές εξαγωγές, καθώς τα μερίδια αγοράς κυμαίνονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα, με αυτό της Ιταλίας να είναι σχεδόν μηδενικό, για όλη την περίοδο της παρούσας μελέτης. Για την ακρίβεια ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς της Ιταλίας είναι 0,06% ενώ της Ελλάδας 5,10%.

Πίνακας 46. Τιμές του δείκτη RXCA στην αγορά της Γερμανίας για το φρέσκο τόνο.

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Ελλάδα	Ιρλανδία	Ιταλία	Ολλανδία
2000	-	-	-	-	5,27	0,11
2001	-	-	-	-	-	0,00
2002	-	-	-	-	-	0,00
2003	-	-	-	-	-	0,00
2004	-	-	-	-	-	0,00
2005	-	-	-	-	-	0,00
2006	-	-	-	-	-	0,00
2007	-	-	-	-	-	0,00
2008	-	-	-	-	-	0,00
2009	-	-	-	-	-	0,00
2010	-	-	-	-	6,83	0,00
2011	0,01	0,00	-	-	0,00	2,72
2012	0,02	0,00	-	-	-	2,72
2013	0,26	0,01	-	-	0,00	2,60
2014	1,70	0,01	-	-	-	2,35
2015	15,68	0,09	-	-	0,03	-
Μέσος Όρος	1,10	0,01	-	-	0,76	0,66
Τυπική Απόκλιση	3,79	0,02	-	-	2,02	1,12

Πηγή : Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων.

Από τα αποτελέσματα εφαρμογής του δείκτη RXCA προκύπτει ότι η Ισπανία και η Γαλλία παρουσιάζουν τιμές του δείκτη πολύ μικρότερες της μονάδας, με εξαίρεση για την Ισπανία τα έτη 2014 και 2015. Η Ελλάδα και η Ιρλανδία παρουσιάζουν μηδενικές τιμές για όλα τα υπό μελέτη έτη. Ο δείκτης της Ολλανδίας ενώ αυξάνεται από το 2010 ξαφνικά το 2015 εμφανίζει μηδενική τιμή. Ο δείκτης της Ιταλίας έχει αρκετές αυξομειώσεις στο πέρασμα των ετών.

4.6.2. Μεταποιημένος.

Όσον αφορά τον μεταποιημένο τόνο, κοιτάζοντας τα αποτελέσματα συμπαιρένουμε ότι, οι κυριότερες χώρες είναι η Ιταλία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Πορτογαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο για τον μεταποιημένο τόνο ενώ οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες είναι η Ισπανία, η Γαλλία, το Βέλγιο, η Γερμανία και η Ιταλία.

4.6.2.1. Ιταλία

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των σημαντικότερων εξαγωγικών χωρών, καθώς και της Ελλάδας, στην αγορά της Ιταλίας. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα, οι κυριότερες χώρες που προμηθεύουν την αγορά της Ιταλίας είναι σε ένα πολύ μεγάλο βαθμό η Ισπανία και δεύτερη με πολύ μικρότερα μερίδια η Γαλλία.

Πίνακας 47. Μεριδία αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ιταλίας.

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Βέλγιο	Γερμανία	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
2000	92,00	1,05	0	0,40	0	6,55	100
2001	97,32	2,37	0	0,31	0	0,01	100
2002	92,04	7,94	0	0	0	0,02	100
2003	94,93	5,03	0,02	0	0	0,01	100
2004	91,66	4,77	0,05	0	0,01	3,51	100
2005	76,03	6,23	0,02	0,02	0	17,70	100
2006	92,46	2,79	0,00	0	0	4,74	100
2007	97,31	2,07	0,03	0,03	0	0,56	100
2008	90,40	1,96	0,01	0,50	0	7,13	100
2009	82,97	3,42	0,02	0,20	0	13,40	100
2010	81,74	5,54	0	0,01	0	12,70	100
2011	84,87	4,98	0,01	0	0	10,14	100
2012	90,72	6,42	0	0,01	0	2,85	100
2013	97,77	1,32	0	0,01	0	0,91	100
2014	97,82	0,79	0	0	0	1,38	100
2015	93,76	3,35	0	0	0,11	2,78	100
Μεταβολή %	1,91	219,35	-	-99,51	-	-57,63	
Μέσος Όρος	90,86	4,00	0,01	0,09	0,01		
Τυπική Απόκλιση	6,18	2,08	0,01	0,17	0,05		
Μέγιστο	97,82	7,94	0,05	0,50	0,11	17,70	
Ελάχιστο	76,03	0,79	0	0	0		

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Ειδικότερα, η Ισπανία αποτελεί την κυριότερη χώρα προσφοράς μεταποιημένου τόνου προς την αγορά της Ιταλίας, με πολύ μεγάλη διαφορά από την δεύτερη που είναι η Γαλλία, καθώς ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς της είναι της τάξης του 90,86%. Το μέγιστο μερίδιο αγοράς της είναι της τάξης του 97,82%, το ελάχιστο 76,03% το έτος 2005, ενώ εμφανίζει και θετική μεταβολή της τάξης του 1,91% . Η προσφορά της Γαλλίας, είναι εμφανώς μικρότερη από αυτήν της Ισπανίας αλλά και αρκετά μεγαλύτερη από των υπόλοιπων χωρών, και μετρά έναν μέσο όρο στο μερίδιο αγοράς ίσο με 4%. Το μέγιστο εμφανίζεται το έτος 2002 με ποσοστό 7,94% και το ελάχιστο το 2014 με ποσοστό 0,79%, ενώ οι εξαγωγές τις αυξήθηκαν από το 2000 έως και το 2015 με ποσοστό

219,35%.

Ακολουθούν οι υπόλοιπες κύριες εξαγωγικές με πολύ χαμηλότερα ποσοστά. Συγκεκριμένα, το Βέλγιο με μέσο όρο μεριδίων αγοράς 0,01% και η Γερμανία με 0,09%, αρκετές χρονιές για αυτές τις χώρες εμφανίζουν μηδενικά ποσοστά.

Τα μερίδια αγοράς της Ελλάδας, προς την Ιταλία, κυμαίνονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα καθώς ο μέσος όρος είναι της τάξης του 0,01%. Αναλυτικά μόνο δύο χρονιές η Ελλάδα καταλαμβάνει μερίδια αγοράς στο ένα εντοπίζεται και το μέγιστο το έτος 2015 με ποσοστό 0,11% και το ελάχιστο 0,01% το 2004. Τα μερίδια για τις υπόλοιπες χρονιές είναι μηδενικά.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται οι τιμές του δείκτη Αποκαλυπτόμενου Εξαγωγικού Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος για τον μεταποιημένο τόνο στην αγορά της Ιταλίας.

Πίνακας 48. Τιμές του δείκτη RXCA στην αγορά της Ιταλίας για το μεταποιημένο τόνο.

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Βέλγιο	Γερμανία	Ελλάδα
2000	1,63	0,16	-	0,01	-
2001	1,57	0,41	-	0,01	-
2002	1,46	0,89	-	-	-
2003	1,56	0,42	0,01	-	-
2004	1,60	0,42	0,02	-	0,07
2005	1,51	0,83	0,01	-	-
2006	1,54	0,40	-	-	-
2007	1,58	0,23	0,02	-	-
2008	1,60	0,25	-	0,02	0,09
2009	1,59	0,40	0,01	0,01	-
2010	1,32	1,61	-	-	-
2011	1,29	1,16	-	-	-
2012	1,27	1,57	-	-	-
2013	1,40	0,36	-	-	-

2014	1,43	0,19	-	-	-
2015	1,41	0,58	-	-	1,63
Μέσος Όρος	1,49	0,62	0,01	0,01	0,11
Τυπική Απόκλιση	0,12	0,45	0,01	0,01	0,70

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Οι τιμές του δείκτη είναι εμφανώς μεγαλύτερες για τις εξαγωγές της Ισπανίας με μέσο όρο 1,49%. Για την Γαλλία εμφανίζουν μέσο όρο ίσο με 0,62%. Το Βέλγιο και η Γερμανία εμφανίζουν πολύ χαμηλές μέσες τιμές για το δείκτη RCXA ίσες με 0,01%. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον εμφανίζει, η μέση τιμή του δείκτη για την Ελλάδα η οποία είναι μεγαλύτερη από τις τιμές του Βελγίου και της Γερμανίας. Αυτό σημειώνεται λόγω του αρκετά υψηλού ποσοστού της Ελλάδας το 2015 το οποίο ήταν της τάξεως του 1,63%, αυτή είναι και η μέγιστη τιμή του δείκτη για όλες τις χρονιές και για όλες τις χώρες στην αγορά της Ιταλίας.

4.6.2.2. Γαλλία

Στον Πίνακα 49, παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Γαλλίας. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα, οι κυριότερες χώρες προσφοράς μεταποιημένου τόνου προς την αγορά της Γαλλίας είναι Ισπανία και το Βέλγιο. Η συμμετοχή των υπόλοιπων εξαγωγικών χωρών είναι αρκετά μικρή, όπως και των υπόλοιπων χωρών με αρνητική μεταβολή της τάξεως του 24,12%.

Πίνακας 49. Μεριδία αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Γαλλίας.

Έτος	Ισπανία	Βέλγιο	Γερμανία	Ιταλία	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
2000	82,16	13,69	1,80	0,54	0	1,81	100
2001	90,04	8,29	1,26	0,12	0	0,30	100
2002	88,79	9,96	1,05	0,10	0	0,10	100
2003	85,84	11,29	1,47	0,05	0,08	1,27	100
2004	84,94	12,86	1,68	0,14	0	0,37	100
2005	82,59	15,34	1,67	0,13	0	0,27	100
2006	80,75	12,05	2,21	4,56	0	0,43	100
2007	79,60	18,13	1,42	0,26	0	0,59	100
2008	69,65	27,59	1,61	0,22	0	0,92	100
2009	72,26	24,02	1,38	1,75	0	0,59	100
2010	67,72	27,08	1,17	3,58	0	0,46	100
2011	66,31	30,93	1,90	0,14	0	0,72	100
2012	32,08	61,44	3,82	0,49	0	2,17	100
2013	28,95	66,83	3,04	0,70	0	0,49	100
2014	11,63	81,25	4,71	1,27	0	1,15	100
2015	61,95	30,67	1,65	4,35	0	1,37	100
Μεταβολή %	-24,60	124,06	-8,41	712,56	-	-24,12	
Μέσος Όρος	67,83	28,21	1,99	1,15	0,01	0,81	
Τυπική Απόκλιση	22,76	21,55	0,98	1,53	0,04		
Μέγιστο	90,04	124,06	4,71	712,56	0,08	2,17	
Ελάχιστο	-24,60	8,29	-8,41	0,05	0	-24,12	

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Στην αγορά της Γαλλίας κυρίαρχο ρόλο εμφανίζει η Ισπανία η οποία έχει μέσο όρο μεριδίων αγοράς ίσο με 67,83%. Αναλυτικά, τα εξαγωγικά μερίδια, προς την αγορά της Γαλλίας, εμφανίζει μέγιστη τιμή της τάξεως του 90,04% το 2001 και ελάχιστη τιμή το 2014 με τιμή της τάξεως του 11,64%, ενώ η μεταβολή είναι αρνητική της τάξεως του 24,6%.

Το Βέλγιο καλύπτει το αμέσως μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς στην αγορά της Γαλλίας με μια αυξητική τάση από το 2000 έως και το 2015. Ο μέσος όρος των τιμών του είναι της τάξεως του 28,21%, το μέγιστο μερίδιο αγοράς που καταλαμβάνει το Βέλγιο είναι το

2014 με ποσοστό ίσο με 81,25% και το ελάχιστο ίσο με 8,29% το 2001, ενώ η μεταβολή είναι θετική και ίση με 124,06%. Η Γερμανία και η Ιταλία καταλαμβάνουν μαζί κατά μέσο όρο ποσοστό περίπου 3%. Συγκεκριμένα, ο μέσος όρος του μεριδίου αγοράς της Γερμανίας είναι περίπου 2%, με μέγιστο το 2014 και ίσο με 4,71% και ελάχιστο το 2002 όπου ήταν 2,05%. Η Ιταλία εμφανίζει μέσο όρο μεριδίου αγοράς της τάξεως του 1,15%, το μέγιστο σημειώνεται το 2006 ίσο με 4,56%, ενώ το ελάχιστο που είναι της τάξεως του 0,05% καταγράφεται το 2003.

Τα εξαγωγικά μερίδια της Ελλάδας στην εν λόγω αγορά, είναι μηδενικά εκτός του έτους 2003 όπου εμφανίζεται και η μοναδική συμμετοχή της Ελλάδας στην εν λόγω αγορά και καταλαμβάνει ποσοστό της τάξεως του 0,08%.

Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζονται οι τιμές του δείκτη Αποκαλυπτόμενου Εξαγωγικού Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος για τον μεταποιημένο τόνο στην αγορά της Γαλλίας, για κάθε μια εξαγωγική χώρα συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας για τις χρονιές από το 2000 έως και το 2015.

Πίνακας 50. Τιμές του δείκτη RXCA στην αγορά της Γαλλίας για τον μεταποιημένο τόνο.

Έτος	Ισπανία	Βέλγιο	Ιταλία	Γερμανία	Ελλάδα
2000	2,13	0,75	0,04	0,08	-
2001	3,96	0,67	0,01	0,07	-
2002	5,38	0,82	0,01	0,06	-
2003	4,45	0,83	0,01	0,08	0,02
2004	3,62	0,68	0,02	0,07	-
2005	3,04	0,72	0,01	0,08	-
2006	3,47	0,68	0,61	0,14	-
2007	3,36	0,98	0,03	0,08	-
2008	2,08	1,12	0,02	0,06	-
2009	2,56	1,25	0,30	0,07	-
2010	1,70	1,20	0,72	0,06	-
2011	1,44	1,44	0,03	0,11	-

2012	0,59	1,89	0,08	0,11	-
2013	0,50	2,13	0,15	0,08	-
2014	0,17	2,32	0,15	0,10	-
2015	2,49	2,47	1,41	0,09	-
Μέσος Όρος	2,56	1,25	0,23	0,08	0,00
Τυπική Απόκλιση	1,43	0,60	0,37	0,02	0,00

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα αντιλαμβανόμαστε πως ο μεταποιημένος τόνος της Ισπανίας έχει μεγαλύτερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, σε σχέση με τα υπόλοιπα προϊόντα, στην αγορά της Γαλλίας με μέσο όρο τιμών ίσο με 2,56 Το Βέλγιο εμφανίζει ένα εξίσου αρκετά καλό μέσο όρο τιμών ίσο με 1,25. Οι τιμές της Ιταλίας όπως και της Γερμανίας κυμαίνονται σε αρκετά χαμηλά επίπεδα και αυτά είναι 0,23 και 0,08 αντίστοιχα. Η Ελλάδα εμφανίζει μηδενικές τιμές με εξαίρεση το 2003 όπου η τιμή του δείκτη είναι 0,02.

4.6.2.3. Γερμανία

Στον Πίνακα 51, παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Γερμανίας. Όπως φαίνεται στον πίνακα οι κυριότερες χώρες προσφοράς μεταποιημένου τόνου είναι η Ισπανία και η Γαλλία, οι οποίες καλύπτουν το 62% περίπου των συνολικών εισαγωγών. Σημαντικό κομμάτι των εισαγωγών φαίνεται να καλύπτουν και οι υπόλοιπες χώρες του κόσμου, περίπου το 29% και η μεταβολή των εισαγωγών από τα υπόλοιπα κράτη του κόσμου, τα υπό μελέτη χρόνια, αυξάνεται με ποσοστό 30%.

Πίνακας 51. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Γερμανίας.

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Βέλγιο	Ιταλία	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
2000	41,20	33,69	0,29	0,64	0	24,18	100
2001	23,65	64,92	0,78	1,09	0	9,56	100
2002	5,37	51,34	1,39	0,94	0	40,97	100
2003	6,60	14,23	0,77	1,52	0	76,87	100
2004	24,85	21,11	6,50	9,25	0,17	38,12	100
2005	74,51	1,82	1,23	3,51	0,13	18,80	100
2006	26,81	0,59	14,30	1,75	0,12	56,42	100
2007	47,06	21,98	2,77	6,74	0,20	21,25	100
2008	14,56	1,19	3,27	3,09	0,04	77,86	100
2009	68,44	2,16	0,38	4,02	0	25,00	100
2010	48,76	35,88	0,93	2,40	0,01	12,04	100
2011	33,06	45,91	2,94	7,63	0	10,46	100
2012	36,07	29,11	27,61	3,98	0	3,23	100
2013	12,12	40,79	36,95	3,58	0	6,55	100
2014	8,32	58,29	20,75	1,23	0,02	11,39	100
2015	31,15	35,38	1,28	0,74	0	31,45	100
Μεταβολή %	-24,40	4,99	348,66	14,92	-	30,10	
Μέσος Όρος	31,41	30,56	7,63	3,26	0,04	29,01	
Τυπική Απόκλιση	20,16	20,23	10,92	2,52	0,07	22,85	
Μέγιστο	74,51	64,92	36,95	9,25	0,20	77,86	
Ελάχιστο	5,37	0,59	0,29	0,64	0	3,23	

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Σχετικά με την προσφορά της Ισπανίας, το μέγιστο μερίδιο αγοράς εμφανίζεται το 2005 και είναι της τάξεως του 74,5%, ενώ στο έτος 2002, δηλαδή 3 χρόνια πριν την εμφάνιση της μέγιστης τιμής, διαμορφώνεται το ελάχιστο μερίδιο αγοράς, στο 5,37%. Η διακύμανση που παρουσιάζουν τα μερίδια αγοράς της Ισπανίας είναι σχετικά ασταθής, στο πέρας των υπό μελέτη ετών, με αρκετές αυξομειώσεις, χαρακτηριστικό είναι πως 3 χρόνια μετά από το έτος που καταγράφεται το ελάχιστο εμφανίζεται το μέγιστο, με τη διαφορά των δύο ποσοστών να είναι της τάξεως του 70%.

Η προσφορά της Γαλλίας στην αγορά της Γερμανίας είναι στα ίδια επίπεδα με

αυτήν της Ισπανίας με μέσο όρο μεριδίων αγοράς ίσο με 31% περίπου. Το μέγιστο καταγράφεται το έτος 2001 και είναι 65% περίπου, ενώ το ελάχιστο εμφανίζεται το 2006 και είναι μόλις 0,59%. Οι διακυμάνσεις, των μεριδίων αγοράς της Γαλλίας στην αγορά της Γερμανίας παρουσιάζει αρκετές αυξομειώσεις. Συγκεκριμένα τα ζευγάρια ετών 2005-2006 και 2008-2009 τα μερίδια αγορά ήταν πολύ χαμηλά, μικρότερα του 3%, ενώ τα υπόλοιπα χρόνια βρίσκονται σε αρκετά υψηλά επίπεδα. Η τελική μεταβολή των εισαγωγών της Γερμανίας από την Γαλλία, στη διάρκεια των υπό μελέτη ετών, έχει αυξητική τάση της τάξεως του 5% περίπου.

Όσον αφορά τις Ελληνικές εξαγωγές στην αγορά της Γερμανίας, βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα αλλά έχει τις μεγαλύτερες τιμές, για την Ελλάδα σε σχέση με τις υπόλοιπες κύριες εισαγωγικές αγορές. Ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς είναι της τάξεως του 0,04%, το μέγιστο σημειώνεται το έτος 2007 και είναι 0,2% ενώ ως ελάχιστο βρίσκεται στο 0%, τιμή η οποία εμφανίζεται σε αρκετά από τα υπό μελέτη χρόνια.

Η προσφορά του Βελγίου και της Ιταλίας στην αγορά της Γαλλίας για τα έτη από 2000 έως και 2015, διαμορφώνεται σε μέσους όρους μεριδίων αγοράς 7,63% και 3,26% αντίστοιχα.

Παρακάτω παρατίθενται οι τιμές του δείκτη Αποκαλυπτόμενου Εξαγωγικού Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος για τον μεταποιημένο τόνο στην αγορά της Γερμανίας.

Πίνακας 52. Τιμές του δείκτη RXCA στην αγορά της Γερμανίας για τον μεταποιημένο τόνο.

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Βέλγιο	Ιταλία	Ελλάδα
2000	2,62	0,83	0,02	0,13	-
2001	1,03	1,35	0,06	0,19	-
2002	0,45	1,47	0,19	0,23	-
2003	1,29	1,11	0,24	0,90	-
2004	2,07	0,64	0,69	1,38	0,26
2005	4,54	0,04	0,16	0,33	0,08
2006	2,56	0,03	2,02	0,27	0,18
2007	2,56	0,76	0,17	0,49	0,15
2008	2,50	0,15	0,84	0,77	0,10
2009	4,73	0,08	0,03	0,24	-
2010	2,46	1,22	0,05	0,13	0,01
2011	1,29	1,78	0,15	0,44	-
2012	0,98	1,03	2,05	0,22	-
2013	0,38	1,37	2,83	0,20	0,01
2014	0,29	2,16	2,06	0,05	0,03
2015	1,22	2,24	0,18	0,04	-
Μέσος Όρος	1,93	1,02	0,73	0,37	0,06
Τυπική Απόκλιση	1,30	0,69	0,91	0,35	0,08

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Από τα στοιχεία του πίνακα βλέπουμε πως για την Ισπανία εμφανίζεται η μεγαλύτερη μέση τιμή του δείκτη η οποία αγγίζει το 2 περίπου. Η Γαλλία έχει την δεύτερη μεγαλύτερη μέση τιμή με 1. Το Βέλγιο και η Ιταλία έχουν μέσες τιμές μικρότερες της μονάδας και αυτές είναι 0,73 και 0,37 αντίστοιχα. Τέλος, η Ελλάδα εμφανίζει χαμηλή τιμή του δείκτη Αποκαλυπτόμενου Εξαγωγικού Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος, η οποία είναι μόλις 0,06.

4.6.2.4. Πορτογαλία

Στον πίνακα 53, παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Πορτογαλίας. Η κυριότερη εξαγωγική χώρα προς την αγορά της Πορτογαλίας είναι η Ισπανία, πράγμα το οποίο δικαιολογείται και από τη γεωγραφική

θέση των δύο χωρών, με το μέσο όρο των μεριδίων αγοράς να αγγίζει το 96,27%. Οι υπόλοιπες χώρες διαδραματίζουν πολύ μικρότερο ρόλο, από εκείνον της Ισπανίας, στην αγορά της Πορτογαλίας.

Πίνακας 53. Μεριδία αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Πορτογαλίας.

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Βέλγιο	Γερμανία	Ιταλία	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
2000	97,91	2,05	0	0,02	0	0	0,01	100
2001	95,81	4,04	0,07	0,05	0,02	0	0,01	100
2002	95,17	4,34	0,34	0,03	0,04	0	0,07	100
2003	99,55	0,03	0,31	0,09	0,01	0	0,02	100
2004	98,11	0,84	0,81	0,21	0,02	0	0,02	100
2005	94,51	0,14	1,83	0,62	0,01	0	2,90	100
2006	88,63	0,16	2,32	3,58	0,00	0	5,30	100
2007	91,74	0,07	3,46	3,95	0,00	0	0,77	100
2008	93,64	0,08	5,24	1,00	0,00	0	0,04	100
2009	92,17	3,18	1,96	0,46	0,00	0	2,22	100
2010	97,60	1,52	0,71	0,12	0,00	0	0,06	100
2011	99,37	0,21	0,34	0,04	0,00	0	0,04	100
2012	98,46	1,29	0,04	0,18	0,00	0	0,03	100
2013	99,73	0,24	0	0,02	0,00	0	0,01	100
2014	99,46	0,47	0	0,02	0,01	0	0,03	100
2015	98,44	0,52	0	0,03	0,00	0	1,01	100
Μεταβολή %	0,54	-74,56	-	36,34	-	-	8441,95	
Μέσος Όρος	96,27	1,28	1,09	0,65	0,01	0	0,78	
Τυπική Απόκλιση	3,23	1,41	1,53	1,21	0,01	0	0,78	
Μέγιστο	99,73	4,34	5,24	3,95	0,04	0	5,30	
Ελάχιστο	88,63	0	0	0,02	0	0	0,01	

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Όπως φανερόνουν, τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα την ζήτηση της Πορτογαλίας καλύπτει εξ ολοκλήρου η Ισπανία η οποία έχει μέσο όρο μεριδίων αγοράς 96,27%, το μέγιστο καταγράφεται το έτος 2013 και αγγίζει το 99,73%, ενώ το ελάχιστο είναι 88,63% το έτος 2006. Η Γαλλία και το Βέλγιο βρίσκονται στα ίδια επίπεδα προσφορά με μέσους όρου μεριδίων αγοράς, για τα υπό μελέτη έτη, να είναι 1,28% και 1,09% αντίστοιχα. Το

μέγιστο για τη Γαλλία καταγράφεται το 2002 και ισούται με 4,34%, ενώ για το Βέλγιο εμφανίζεται το 2008 και είναι της τάξεως του 5,24%.

Η προσφορά της Γερμανίας είναι σε πολύ χαμηλά επίπεδα, αφού ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς δε ξεπερνά το 0,7%. Εξαιρέση, αποτελούν οι χρονιές 2006 και 2007 με την τελευταία να έχει και τη μέγιστη προσφορά της Γερμανίας, η οποία είναι της τάξεως του 4% περίπου.

Όσον αφορά την Ιταλία και την Ελλάδα, τα ποσοστά των μεριδίων αγοράς τους είναι μηδενικά, άρα καταλαβαίνουμε ότι δεν είχαν καθόλου προσφορά, για τα υπό μελέτη έτη, στην αγορά της Πορτογαλίας.

Στη συνέχεια, παρατίθενται οι τιμές του δείκτη του δείκτη Αποκαλυπτόμενου Εξαγωγικού Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος για τον μεταποιημένο τόνο στην αγορά της Πορτογαλίας, για τις υπό μελέτη κυριότερες εξαγωγικές χώρες.

Πίνακας 54. Τιμές του δείκτη RXCA στην αγορά της Πορτογαλίας για το μεταποιημένο τόνο.

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Βέλγιο	Ιταλία	Γερμανία	Ελλάδα
2000	1,20	0,69	-	0,02	-	0,00
2001	1,18	1,33	0,07	0,03	-	0,00
2002	1,18	1,20	0,18	0,07	-	0,00
2003	1,22	0,01	0,19	0,01	0,01	0,00
2004	1,20	0,45	0,38	0,04	0,01	0,00
2005	1,19	0,06	1,16	0,03	0,05	0,00
2006	1,10	0,09	1,63	0,02	0,33	0,00
2007	1,12	0,02	1,56	0,01	0,35	0,00
2008	1,11	0,02	2,76	0,00	0,11	0,00
2009	1,13	1,02	0,57	0,00	0,05	0,00
2010	1,15	0,70	0,31	0,00	0,01	0,00
2011	1,22	0,14	0,14	0,00	-	0,00
2012	1,14	0,68	0,02	0,00	0,02	0,00
2013	1,10	0,25	-	0,01	-	0,00

2014	1,13	0,44	-	0,03	-	0,00
2015	1,14	0,36	-	0,00	-	0,00
Μέσος Όρος	1,16	0,47	0,56	0,02	0,10	-
Τυπική απόκλιση	0,04	0,42	0,78	0,62	0,11	0,62

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Από τα στοιχεία του πίνακα 54, φαίνεται, ότι ο μεταποιημένος τόπος που εξάγεται από την Ισπανία έχει το μεγαλύτερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των υπόλοιπων προϊόντων με μέσο όρο στις τιμές αυτού να είναι 1,16. Οι τιμές για το Βέλγιο, τη Γαλλία και την Γερμανία είναι 0,56 , 0,47 και 0,1 αντίστοιχα. Η μέση τιμή του δείκτη για την Ιταλία είναι πολύ χαμηλή και ίση με 0,02, ενώ για την Ελλάδα και για όλα τα χρόνια οι τιμές του δείκτη είναι μηδενικές.

4.6.2.5. Ηνωμένο Βασίλειο

Στον Πίνακα 55, παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου. Η χώρα αυτή καλύπτει, κατά κύριο λόγο τις εισαγωγικές τις ανάγκες από την Ισπανία και, σε δευτερεύον ρόλο , βρίσκεται η Γαλλία. Πάραυτα οι εξαγωγές και των δύο έχουν αρνητικές μεταβολές της τάξεως του 15,92 και 41,38%. Τα στοιχεία αυτά, δικαιολογούν το γεγονός πως, τα τελευταία τρία υπό μελέτη χρόνια έχουν αυξηθεί οι εισαγωγές του Ηνωμένου Βασιλείου από όλες τις υπόλοιπες χώρες του κόσμου. Με τη μεταβολή του μεριδίου αγοράς που καταλάμβαναν οι υπόλοιπες χώρες να αγγίζει το 3.100%, δηλαδή από 0,79% σε 25,41%. Ωστόσο ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς παραμένει χαμηλά και είναι της τάξεως του 7,52%.

Πίνακας 55. Μεριδία αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου.

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Βέλγιο	Γερμανία	Ιταλία	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
2000	63,14	35,82	0,00	0,01	0,25	0	0,79	100
2001	69,45	30,04	0,00	0,01	0,18	0	0,31	100
2002	58,13	40,86	0,00	0,03	0,15	0	0,83	100
2003	54,87	44,41	0,00	0,07	0,09	0	0,55	100
2004	60,74	38,07	0,00	0,21	0,01	0	0,97	100
2005	54,08	41,70	0,04	2,81	0,01	0	1,36	100
2006	36,74	59,35	0,82	2,50	0,27	0	0,33	100
2007	17,96	74,20	1,46	6,01	0,11	0	0,27	100
2008	47,96	48,25	2,67	0,62	0,09	0	0,42	100
2009	37,75	59,70	1,88	0,02	0,03	0	0,63	100
2010	62,51	35,01	1,67	0,02	0,23	0	0,56	100
2011	88,90	5,75	1,93	0,00	0,44	0	2,97	100
2012	68,36	1,37	0,92	0,28	0,35	0	28,72	100
2013	68,21	8,81	0,00	0,23	0,29	0	22,46	100
2014	53,10	12,42	0,09	0,37	0,25	0	33,78	100
2015	53,09	21,00	0,06	0,32	0,12	0	25,41	100
Μεταβολή %	-15,92	-41,38	-	4372,01	-51,55	-	3121,53	
Μέσος Όρος	55,94	37,12	0,72	0,84	0,18	0	7,52	
Τυπική Απόκλιση	15,66	20,15	0,90	1,57	0,12	0	11,79	
Μέγιστο	88,90	74,20	2,67	6,01	0,44	0	33,78	
Ελάχιστο	17,96	1,37	0	0	0,01	0	0,27	

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα προκύπτει, πως η Ισπανία είναι η κύρια εξαγωγική χώρα προς την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου με μέσο όρο τιμών μεριδίου αγοράς της τάξεως του 56% περίπου. Οι τιμές των μεριδίων αγοράς της Ισπανίας έχουν αυξομειώσεις και κυμαίνονται από 36% μέχρι 69% περίπου. Εξαίρεση αποτελούν οι χρονιές 2011 και 2007 όπου καταγράφεται το μέγιστο και το ελάχιστο, μερίδιο αγοράς, που είναι της τάξεως του 88,9% και 17,96% αντίστοιχα.

Η προσφορά της Γαλλίας καλύπτει ένα εξίσου μεγάλο ποσοστό της ζήτησης του Ηνωμένου Βασιλείου με μέσο όρο μεριδίων αγοράς ίσο με 37,12%. Τα μερίδια αγοράς τις

έχουν αυξητική τάση μέχρι το 2007, όπου καταγράφεται και το μέγιστο στο 74,2%, ενώ στη συνέχεια ακολουθούν μια σταδιακή μείωση, χαρακτηριστικά το ελάχιστο εμφανίζεται το έτος 2012 και είναι μόλις 1,37%. Οι μεταβολή των μεριδίων αγοράς της Γαλλίας στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου είναι αρνητική και ίση με 41,4% περίπου.

Όσον αφορά την προσφορά, του Βελγίου, της Γερμανίας και της Ιταλίας, κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα με μέσους όρους μεριδίων αγοράς, για τα υπό μελέτη έτη, να είναι 0,72%, 0,84% και 0,18% αντίστοιχα. Όπως και στην Πορτογαλία, έτσι και στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου, η προσφορά της Ελλάδας είναι μηδενική.

Ο Πίνακας 56, εμπεριέχει τις τιμές του δείκτη Αποκαλυπτόμενου Εξαγωγικού Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος για τον μεταποιημένο τόνο στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου, για την περίοδο από το 2000 έως και το 2015, για τις κύριες εξαγωγικές χώρες.

Πίνακας 56. Τιμές του δείκτη RXCA στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου για το μεταποιημένο τόνο.

Έτος	Ισπανία	Γαλλία	Βέλγιο	Ιταλία	Γερμανία	Ελλάδα
2000	1,97	2,15	-	0,07	-	-
2001	1,57	1,91	-	0,04	-	-
2002	1,43	1,50	-	0,03	-	-
2003	1,49	1,72	-	0,01	-	-
2004	1,65	1,24	-	-	-	-
2005	1,21	0,82	0,01	-	0,02	-
2006	1,60	0,99	0,15	0,03	0,02	-
2007	0,83	0,97	0,88	0,02	0,03	-
2008	1,61	1,04	0,79	0,03	-	-
2009	1,55	1,16	0,65	0,01	-	-
2010	2,60	0,97	0,90	0,07	-	-
2011	2,08	0,18	0,98	0,17	-	-
2012	1,82	0,06	0,45	0,15	-	-
2013	2,01	0,52	-	0,11	-	-

2014	2,02	0,87	1,98	0,12	-	-
2015	2,24	1,64	0,01	0,07	0,01	-
Μέσος Όρος	1,73	1,11	0,62	0,06	0,01	-
Τυπική Απόκλιση	0,41	0,56	0,55	0,05	0,19	-

Πηγή: Eurostat και υπολογισμοί των συγγραφέων

Όπως φανερώνουν τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα , ο μεταποιημένος τόνος που εξάγεται από την Ισπανία έχει το μεγαλύτερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των υπόλοιπων προϊόντων με μέσο όρο στις τιμές αυτού να είναι 1,73, εξίσου ψηλό είναι και το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του γαλλικού μεταποιημένου τόνου, με τιμή δείκτη ίση με 1,11. Οι μέσες τιμές του RXCA για το Βέλγιο, την Ιταλία και την Ελλάδα είναι 0,62 , 0,06 και 0,01 αντίστοιχα.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα ερευνητική μελέτη, επιχειρήθηκε η διερεύνηση και η ανάλυση των προοπτικών των εξαγωγών φρέσκου και μεταποιημένου τόνου στην αγορά της Ε.Ε.-28. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, διαπιστώθηκε ότι, οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες φρέσκου τόνου της Ε.Ε.-28 είναι η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Γερμανία και η Ολλανδία, ενώ για τον μεταποιημένο είναι η Ιταλία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Πορτογαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Οι κυριότερες εξαγωγικές για το φρέσκο τόνο είναι η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ιρλανδία και η Ολλανδία, ενώ για το μεταποιημένο ήταν η Ισπανία, η Γαλλία, το Βέλγιο, η Γερμανία και η Ιταλία. Διερευνήθηκε η ανταγωνιστικότητα του φρέσκου και μεταποιημένου τόνου, σε κάθε μία από τις αντίστοιχες παραπάνω πέντε εισαγωγικές χώρες. Για το σκοπό αυτό, χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης του Αποκαλυπτόμενου Εξαγωγικού Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος, (**RXCA**). Ωστόσο, παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές στα μερίδια αγοράς, τόσο μεταξύ των συμμετεχόντων χωρών όσο και από έτος σε έτος.

Αρχικά θα πρέπει να αναφέρουμε πως, τόσο οι εισαγωγές όσο και οι εξαγωγές φρέσκου και μεταποιημένου τόνου της Ελλάδας σε παγκόσμιο επίπεδο, είναι αρκετά χαμηλές· καθώς η χώρα μας εισάγει και εξάγει κατά κύριο λόγο σε ευρωπαϊκές χώρες. Ειδικότερα για τον φρέσκο τόνο, είδαμε ότι έχει συναλλαγές μόνο με χώρες της Ευρώπης όπως είναι Ισπανία, Ολλανδία, Ρουμανία κλπ. Από την άλλη, στην περίπτωση του μεταποιημένου τόνου, αν και παρατηρούνται περισσότερες εισαγωγές και εξαγωγές εντός Ε.Ε., εμφανίζονται και συναλλαγές με άλλες χώρες εκτός αυτής, χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Ταϊλάνδη, η οποία αποτελεί την κυριότερη εξαγωγική χώρα στην αγορά της Ελλάδας, για τον μεταποιημένο τόνο.

Συγκεκριμένα όσον αφορά τις ελληνικές εξαγωγές φρέσκου τόνου, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι, είναι σε ικανοποιητικό επίπεδο έναντι των άλλων εξαγωγικών χωρών, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν έχει την δυνατότητα η αγορά της Ελλάδας να γίνει πιο ανταγωνιστική. Από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι, η κυριότερη ανταγωνιστική χώρα είναι η Ισπανία η οποία κατέχει τα μεγαλύτερα μερίδια αγοράς στις περισσότερες χώρες και ακολουθεί η Γαλλία και η Ιταλία. Επιπροσθέτως από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι η κυριότερη ανταγωνιστική για την Ελλάδα χώρα είναι η Ιρλανδία καθώς τα μερίδια αγοράς κυμαίνονται περίπου στα ίδια επίπεδα με τα ελληνικά. Σε ορισμένες χώρες η Ελλάδα και η Ιρλανδία έχουν μηδενικό μερίδιο αγοράς.

Για τις ελληνικές εξαγωγές μεταποιημένου τόνου, διαπιστώνουμε πως υπολείπονται σημαντικά έναντι των άλλων εξαγωγικών χωρών. Εξαίρεση αποτελεί η αγορά της Γερμανίας, η οποία είναι και η μόνη εισαγωγική χώρα που οι ελληνικές εξαγωγές καταλαμβάνουν ένα μικρό μερίδιο αγοράς και για συγκεκριμένες χρονιές. Χαρακτηριστικό, είναι το γεγονός πως κατά τη διάρκεια της μελέτης τα ελληνικά εξαγωγικά μερίδια αγοράς είναι στη πλειονότητά τους μηδενικά. Επιπροσθέτως από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι η κυριότερη ανταγωνιστική για την Ελλάδα χώρα είναι η Ιταλία καθώς τα μερίδια αγοράς κυμαίνονται περίπου στα ίδια επίπεδα με τα ελληνικά, αλλά είναι σαφώς πολύ μεγαλύτερα και η μεταβολή τους είναι θετική της τάξεως του 14% περίπου. Αντίθετα η Ισπανία, η Γαλλία και το Βέλγιο βελτιώνουν την ανταγωνιστική τους θέση με την Ισπανία να κυριαρχεί στα εξαγωγικά μερίδια αγοράς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, αποτελεί η αγορά της Πορτογαλίας στην οποία η προσφορά της Ισπανίας καλύπτει περίπου το 98% της ζήτησης σε μεταποιημένο τόνο.

Συμπερασματικά, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η αγορά τόσο του φρέσκου όσο και

του μεταποιημένου τόνου, στην Ε.Ε.-28 λειτουργεί σε ένα ιδιαίτερα απαιτητικό και συνεχώς ανταγωνιστικά μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Το Μάρκετινγκ αποτελεί τη βάση της οικονομικής ανάπτυξης των χωρών μέσω της εύρεσης και επιλογής των κατάλληλων αγορών-στόχων για τα εξαγωγικά προϊόντα τους, της βελτίωσης των εξαγωγικών επιδόσεων και την εισροή συναλλάγματος (Τσακλάγκανος, 2004). Έτσι, η ανάπτυξη κατάλληλων στρατηγικών Μάρκετινγκ που θα στοχεύουν στην υιοθέτηση μηχανισμών διασφάλισης και περαιτέρω αύξησης της ανταγωνιστική θέσης, διαφαίνεται ότι αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη βελτίωση της δυναμικής των ελληνικών εξαγωγών και κατ' επέκταση στη βελτίωση των προοπτικών του εγχώρια παραγόμενου φρέσκου και μεταποιημένου τόνου.

Οι στρατηγικές Μάρκετινγκ αφορούν στον τρόπο με τον οποίο μία επιχείρηση/κράτος θα επιτύχει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών της. Μία από αυτές αποτελεί και η ειδίκευση των αγορών, των καταναλωτών, αλλά και των προϊόντων μέσω της διαφοροποίησής τους και της αύξησης με αυτό τον τρόπο του βαθμού ανταγωνιστικότητάς τους. Ιδιαίτερα η αύξηση της προστιθέμενης αξίας των αλιευτικών και υδατοκαλλιεργητικών προϊόντων με τη μεταποίηση, την τυποποίηση και τη συσκευασία, μπορεί να δώσει λύσεις για πιο ορθολογική αξιοποίησή τους σε διαφορετικές μορφές ικανοποιώντας διαφορετικές ανάγκες και ανοίγοντας έτσι νέες προοπτικές (Porter, 1998a: Kotler και Keller, 2006).

Επομένως, η βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης, θεωρούμε πως είναι δυνατόν να επιτευχθεί μέσω της απόδοσης προστιθέμενης αξίας σε ένα προϊόν, όπως ο τόνος. Από τη στιγμή που η Ελλάδα, αφενός παράγει και αφετέρου εμπορεύεται φρέσκο τόνο, με καλύτερα στοιχεία εξαγωγών από αυτά του μεταποιημένου, έχει τις βάσεις για την

ανάπτυξη ενός τέτοιου κλάδου. Συγκεκριμένα, κρίνεται αναγκαίο η δημιουργία μεταποιητικών μονάδων στον ελλαδικό χώρο, τόσο μεμονωμένα αλλά και σε μορφή συνεταιρισμών. Αυτό έχει ως σκοπό τόσο τη βελτίωση της ανταγωνιστική θέσης της Ελλάδας στην αγορά της Ε.Ε., όσο και την αύξηση του ΑΕΠ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα μιας τέτοιας δραστηριότητας αποτελούν οι μεταποιητικές μονάδες στην Αλόνησο Μαγνησίας.

6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

6.1 Ελληνική

Καραγκούνης Χ.,(2010). Οι προοπτικές των ελληνικών αλιευτικών προϊόντων στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. *Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία*. Τμήμα Γεωπονίας Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Κλαουδάτος, Σ. (2008). Υδατοκαλλιέργειες Ι. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Λιόλιου Μ., Πολύμερος Κ. και Κατρακυλίδης Κ.. (2010). Η δυναμική των ελληνικών εξαγωγών προϊόντων ζωικής προέλευσης στην αγορά της Ε.Ε. Πρακτικά 10^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Αγροτικής Οικονομίας, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Γράφημα, σελ.487-495.

Πολύμερος Κ., Τσακίριδου Ε. και Κατρακυλίδης Κ. (2005). Εκτίμηση των Μεριδίων Αγοράς των Ελληνικών Εξαγωγών Αλιευτικών Προϊόντων στην Αγορά της Ε.Ε.. 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Υδροβιολογίας – Αλιείας, (Προκλήσεις και Προοπτικές στο Μάρκετινγκ και στην Τεχνολογία των Ιχθυηρών), Βόλος, 13-14 Μαΐου 2005.

Τσακλάγκανος, Α. (2004). Βασικές αρχές του Μάρκετινγκ. Εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη. Θεσσαλονίκη.

6.2 Ξενόγλωσση

Kotler, P. (1991). Marketing Management. Prentice Hall International Editions, Seventh Edition.

Polymeros K. and Katrakilidis K. (2008). The Dynamic Characteristics of Competitiveness in the E.U Fish Market. The International Journal of Economic Issues

1(1): 25-42.

Porter, M. (1998a). Competitive strategy. Techniques for Analyzing Industries and Competitors, with a new Introduction. New York, NY: The Free Press.

Porter, M. (1998b). The Competitive Advantage of Nations: with a new introduction. London: Macmillan Press.

Kotler P. and Keller K. (2006). Marketing Management. New Jersey: Pearson Education, Inc. 12th edition.

Polymeros K., Mattas K. and Tsakiridou E. (2005). Assessing the Competitiveness of E.U Mediterranean Fisheries and Aquaculture Industries. 95th Seminar of the European Association of Agricultural Economists (EAAE), The Economics of Aquaculture with Respect to Fisheries, Civitavecchia (Rome), Italy, 9-10 December 2005.

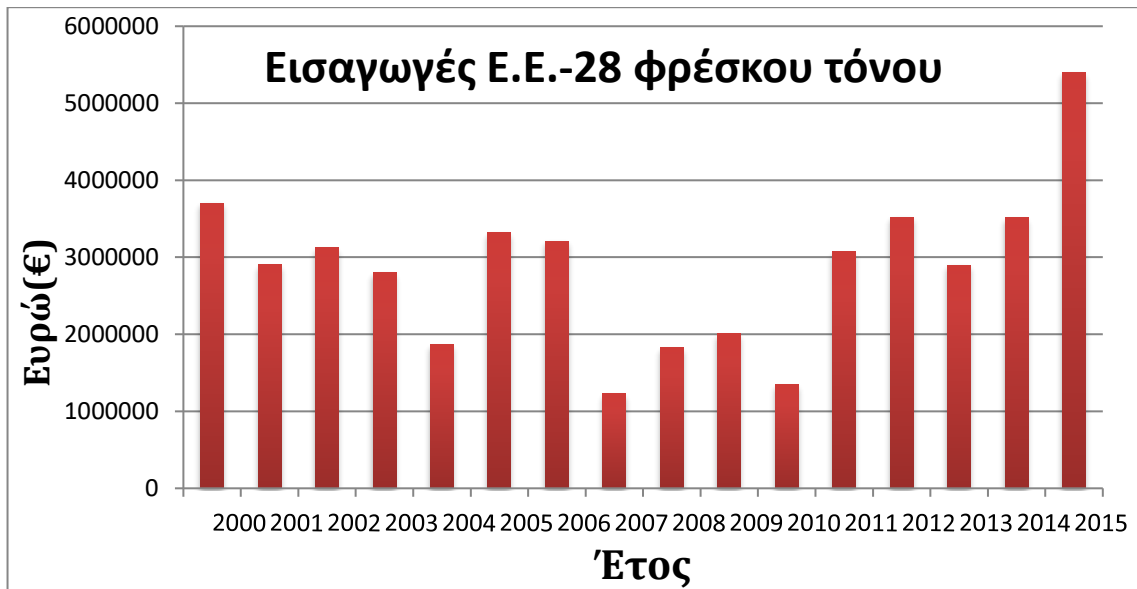
6.3 Ηλεκτρονική

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>: Εισαγωγές και Εξαγωγές προϊόντων από και προς την Ε.Ε.-28.

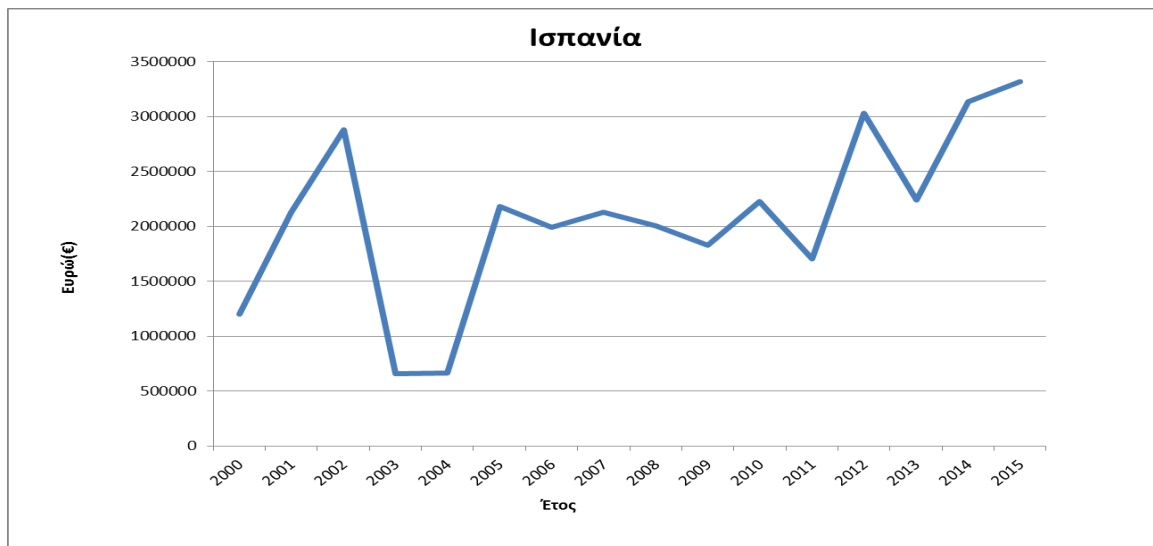
<http://www.fao.org/>: Πρόγραμμα software **FishStat Plus**. Παραγωγή προϊόντων συλλεκτικής αλιείας και υδατοκαλλιέργειών.

<http://www.fishbase.com/>

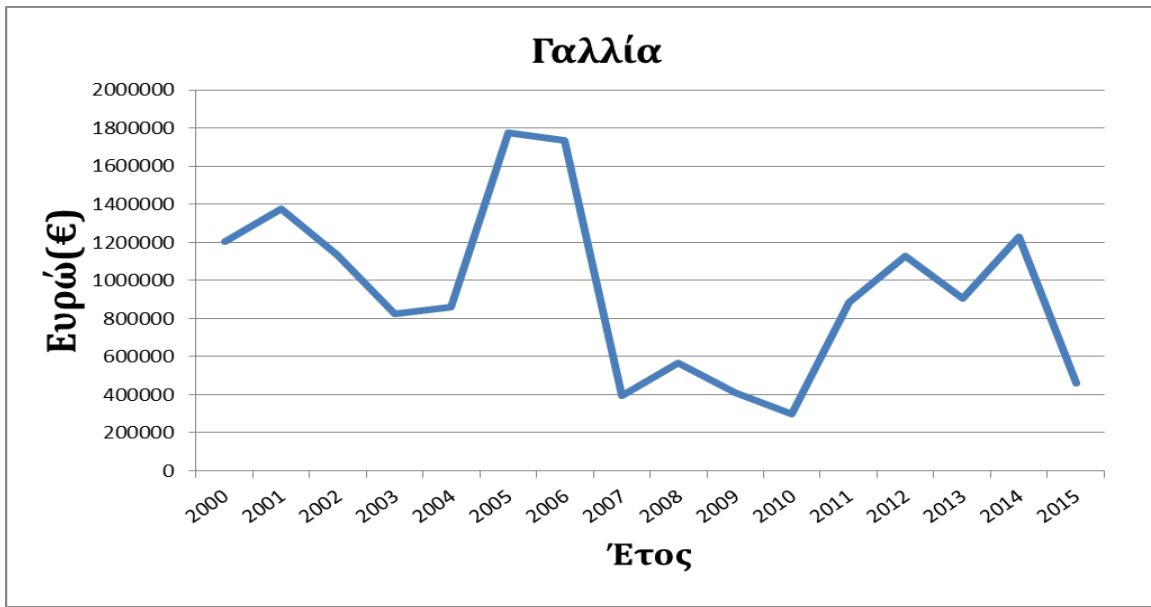
7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ



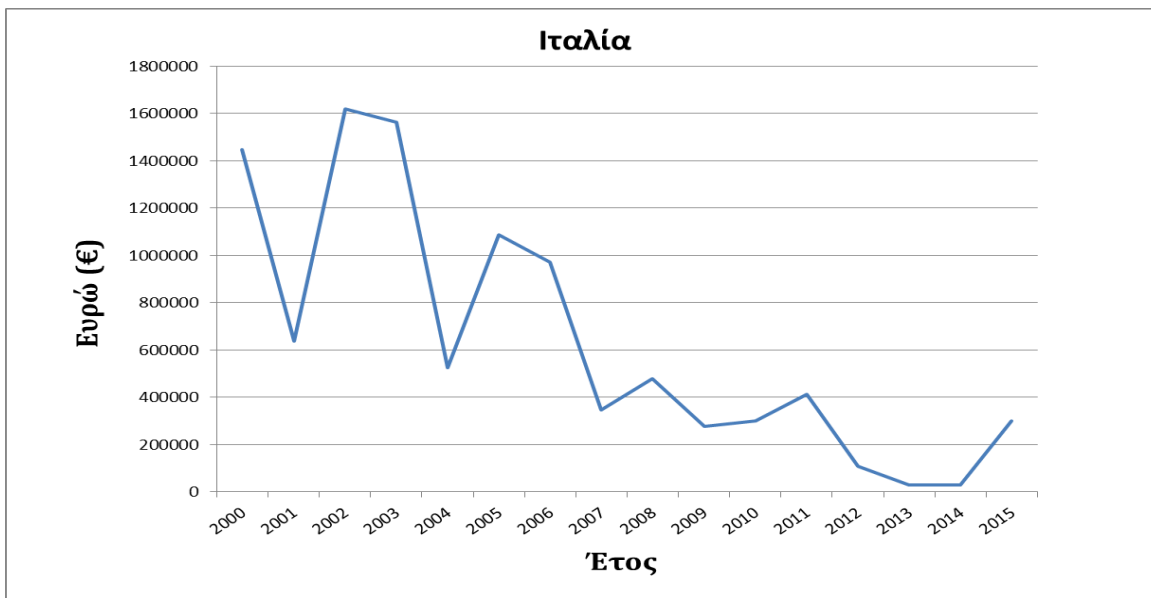
Διάγραμμα 1. Εισαγωγές φρέσκου τόνου στην Ε.Ε. - 28 (Eurostat, Αξία σε €).



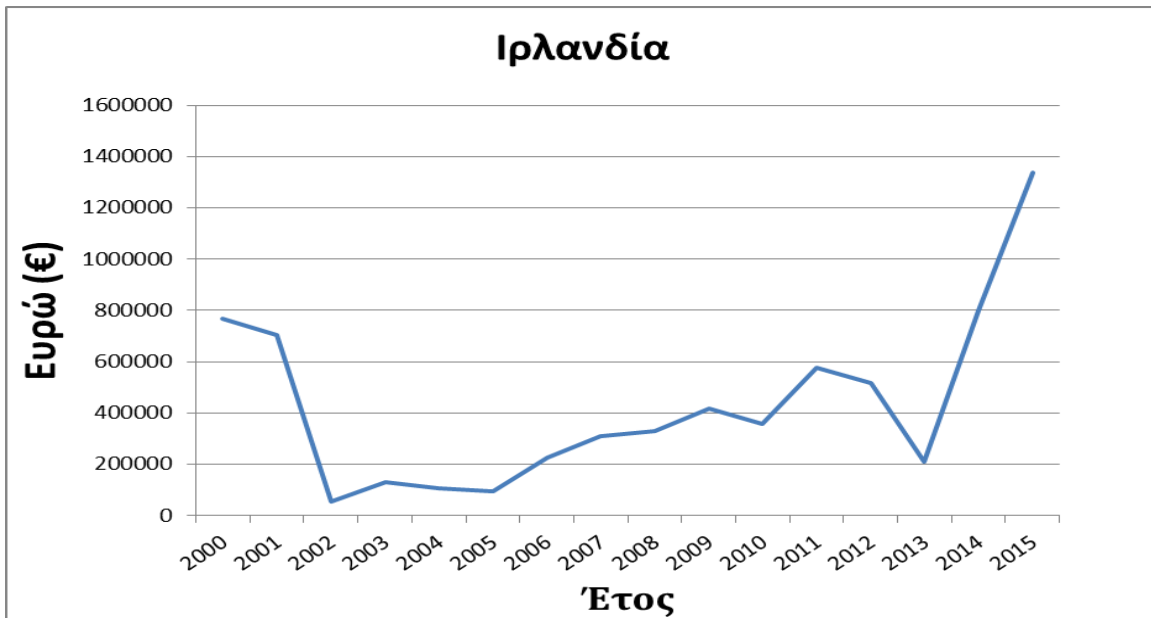
Διάγραμμα 2. Οι εισαγωγές φρέσκου τόνου της Ισπανίας από την Ε.Ε.-28 .



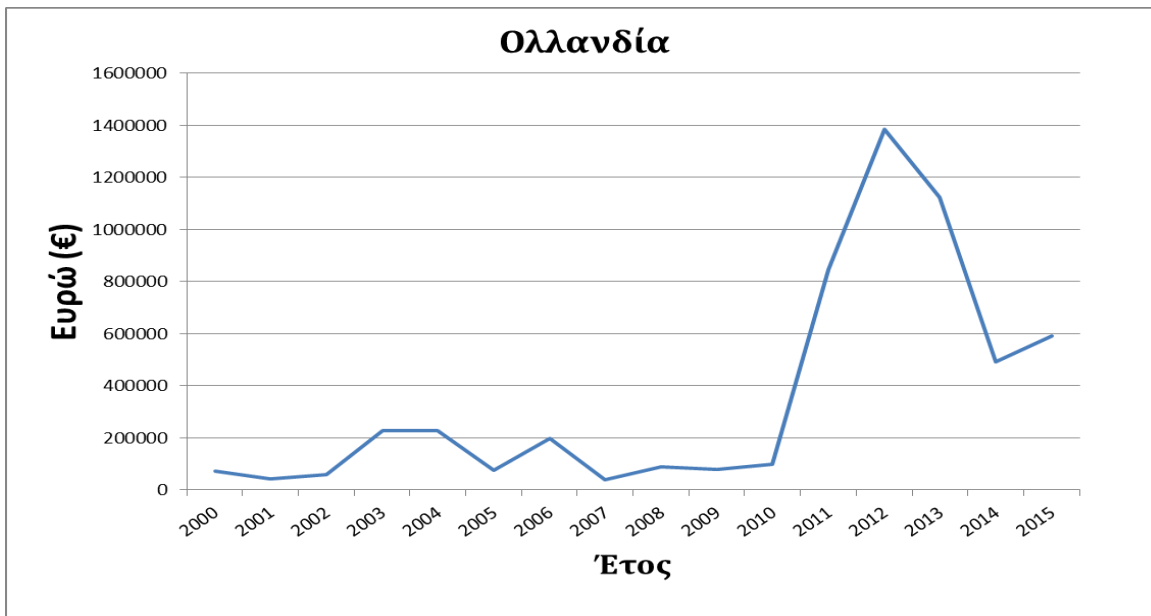
Διάγραμμα 3. Οι εισαγωγές φρέσκου τόνου της Γαλλίας από την Ε.Ε.-28 .



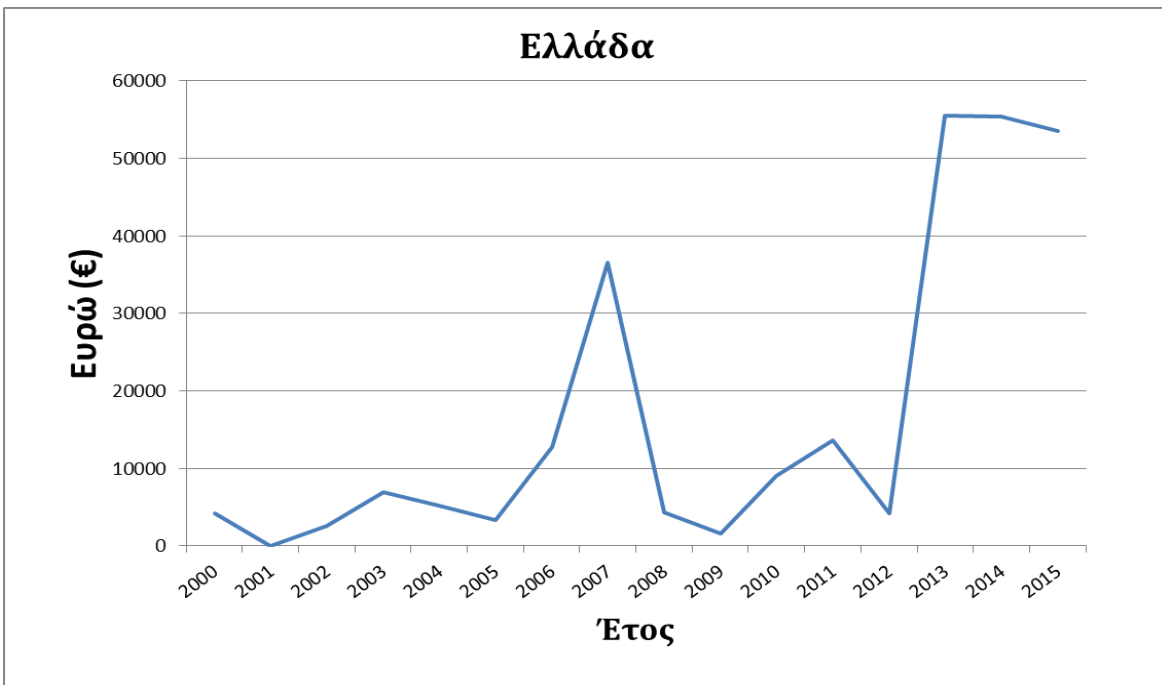
Διάγραμμα 4. Οι εισαγωγές φρέσκου τόνου της Ιταλίας από την Ε.Ε.-28 .



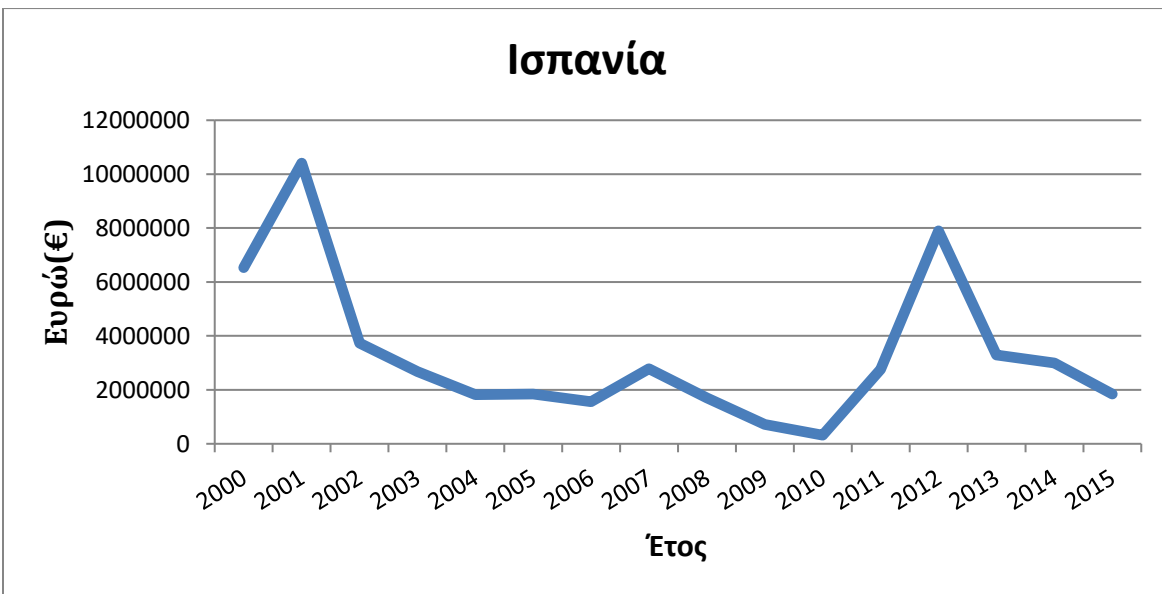
Διάγραμμα 5. Οι εισαγωγές φρέσκου τόνου της Ιρλανδίας από την Ε.Ε.-28 .



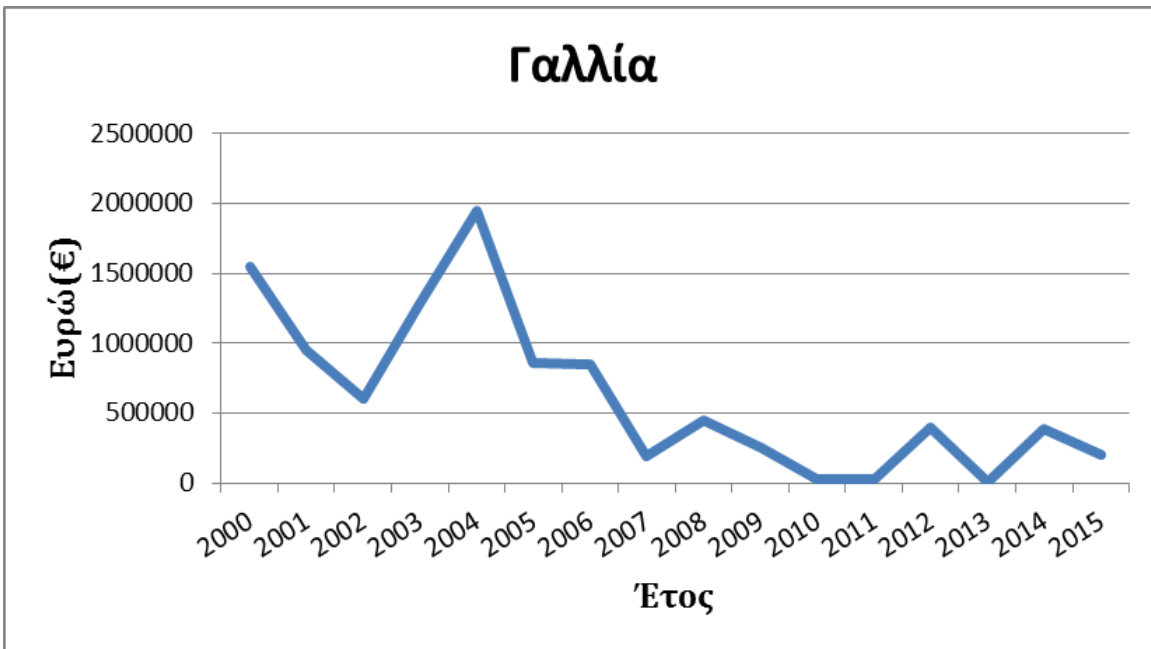
Διάγραμμα 6. Οι εισαγωγές φρέσκου τόνου της Ολλανδίας από την Ε.Ε.-28.



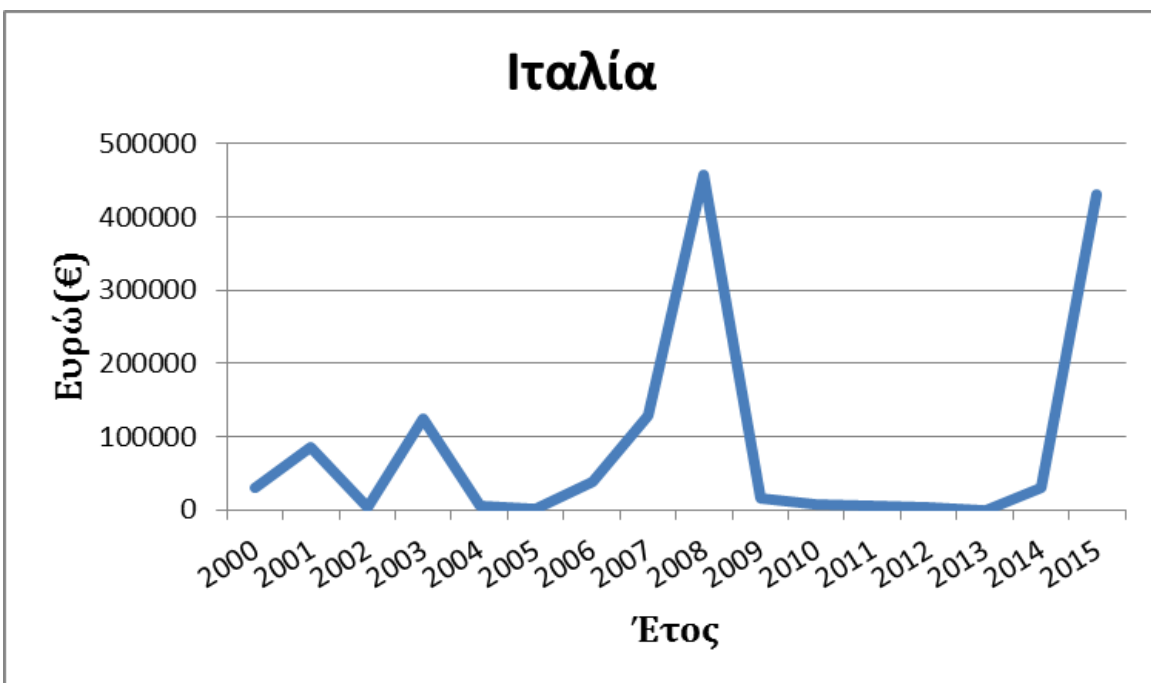
Διάγραμμα 7. Οι εισαγωγές φρέσκου τόνου της Ελλάδας από την Ε.Ε.-28.



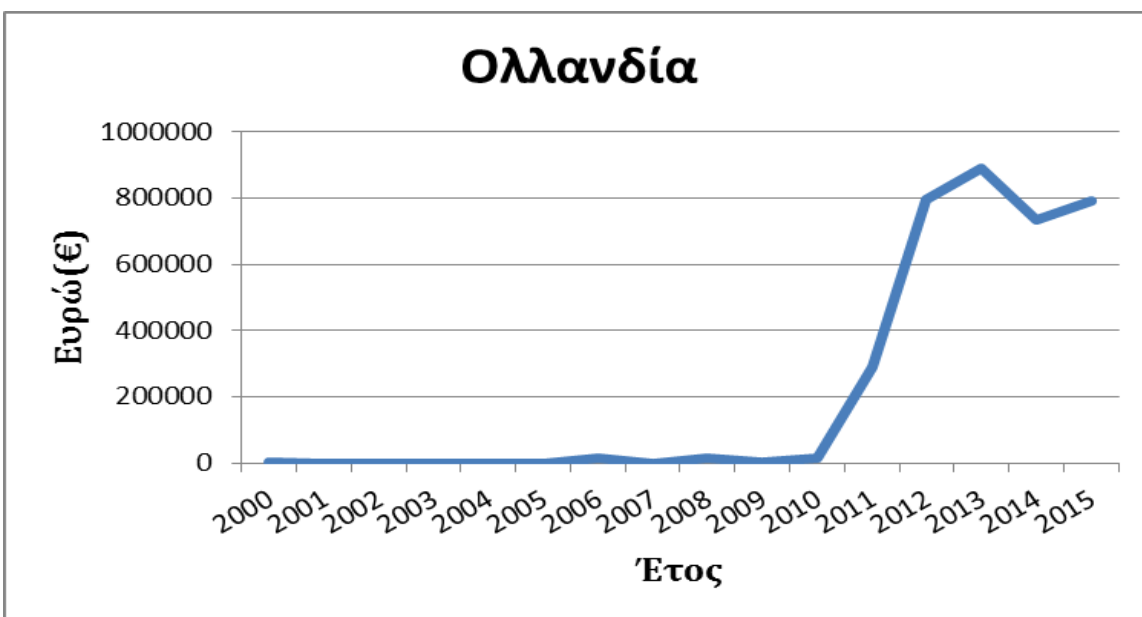
Διάγραμμα 8. Οι εξαγωγές φρέσκου τόνου της Ισπανίας προς την Ε.Ε.-28.



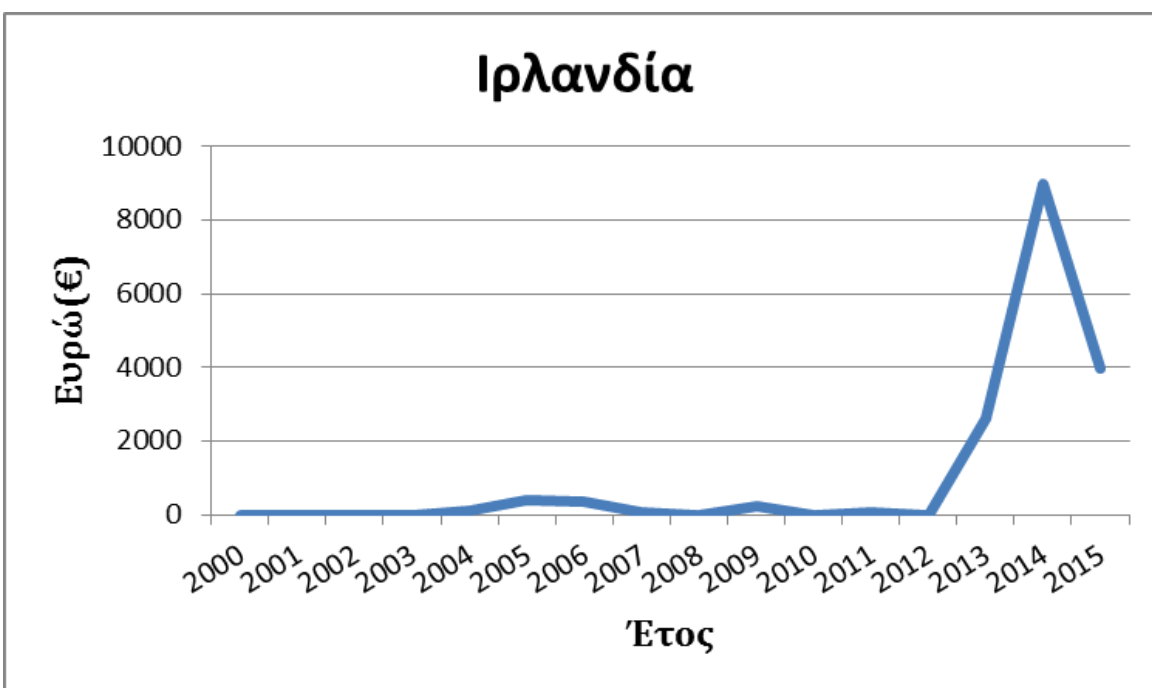
Διάγραμμα 9. Οι εξαγωγές φρέσκου τόνου της Γαλλίας προς την Ε.Ε.-28.



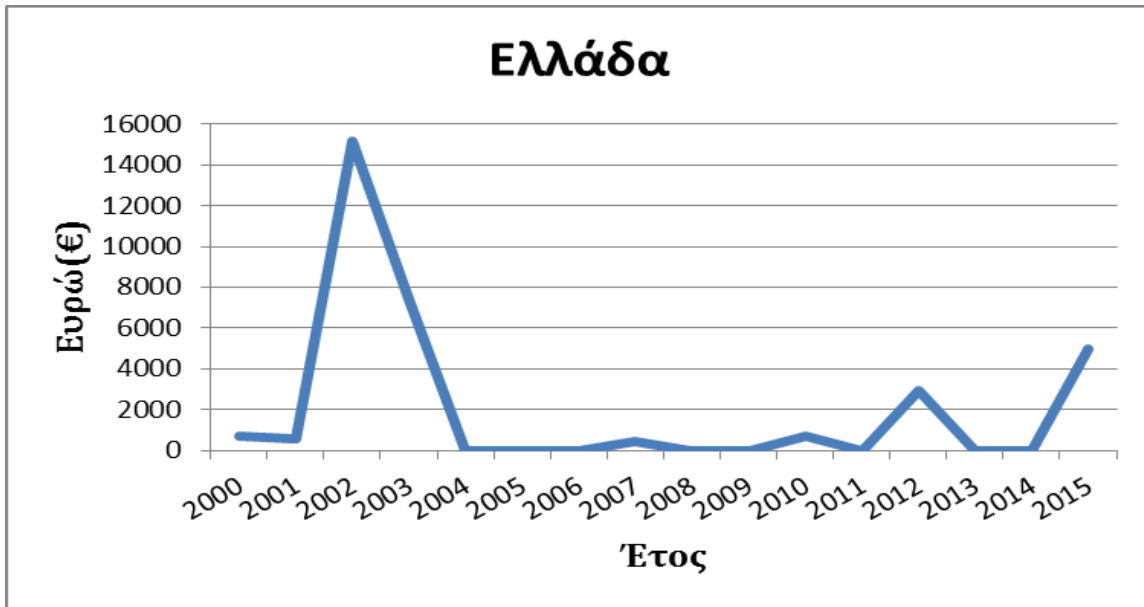
Διάγραμμα 10. Οι εξαγωγές φρέσκου τόνου της Ιταλίας προς την Ε.Ε.-28.



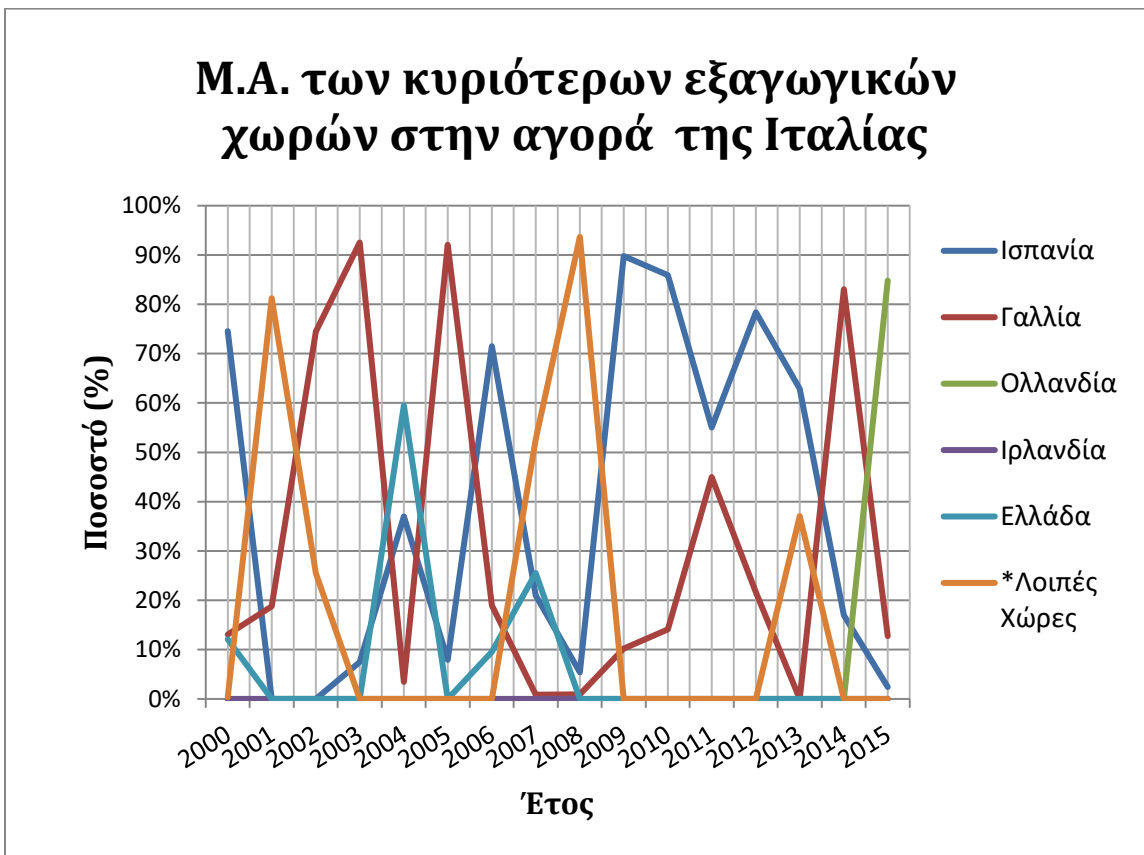
Διάγραμμα 11 . Οι εξαγωγές φρέσκου τόνου της Ολλανδίας προς την Ε.Ε.-28.



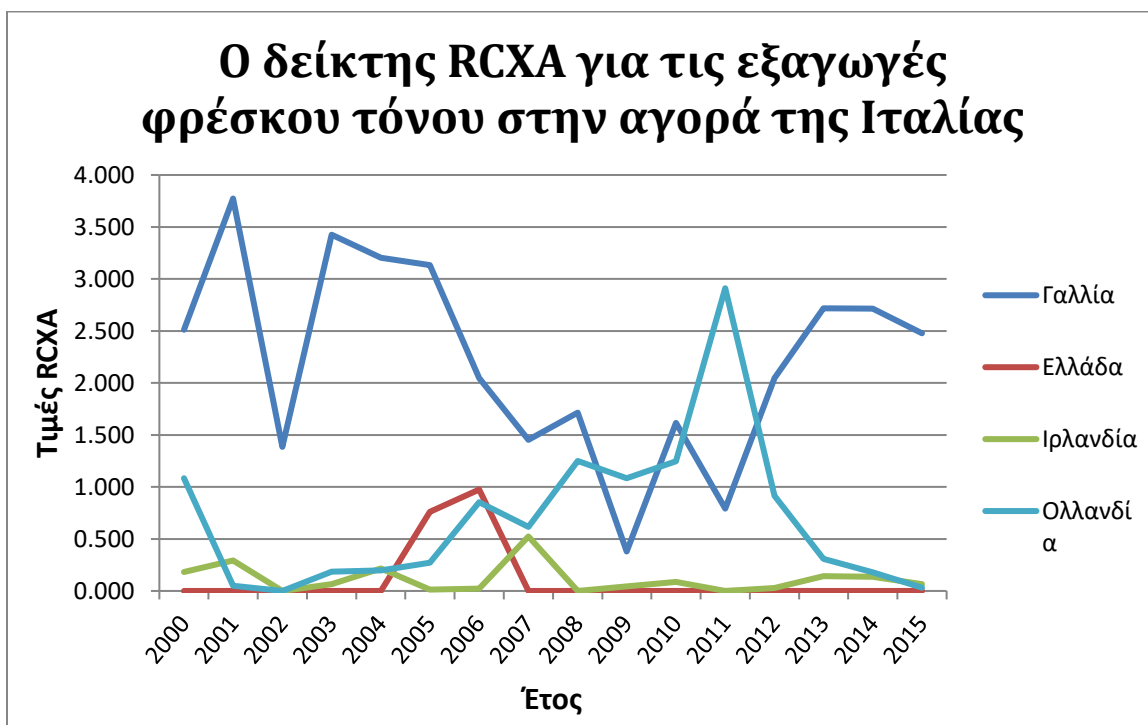
Διάγραμμα 12. Οι εξαγωγές φρέσκου τόνου της Ιρλανδίας προς την Ε.Ε.-28.



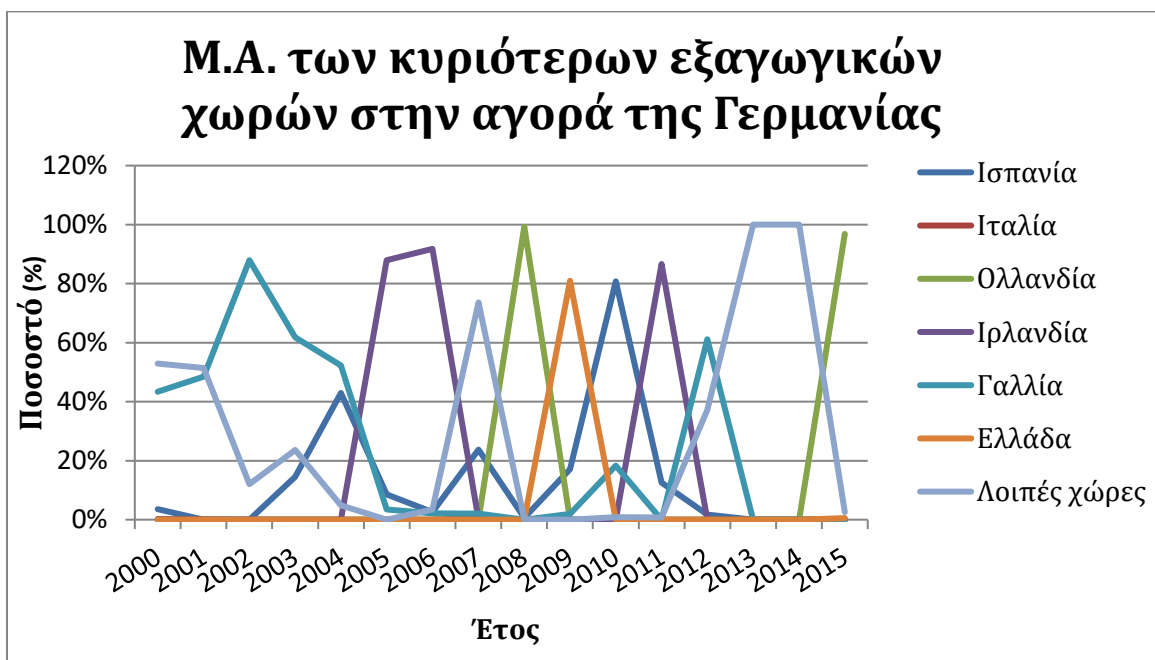
Διάγραμμα 13. Οι εξαγωγές φρέσκου τόνου της Ελλάδας προς την Ε.Ε.-28.



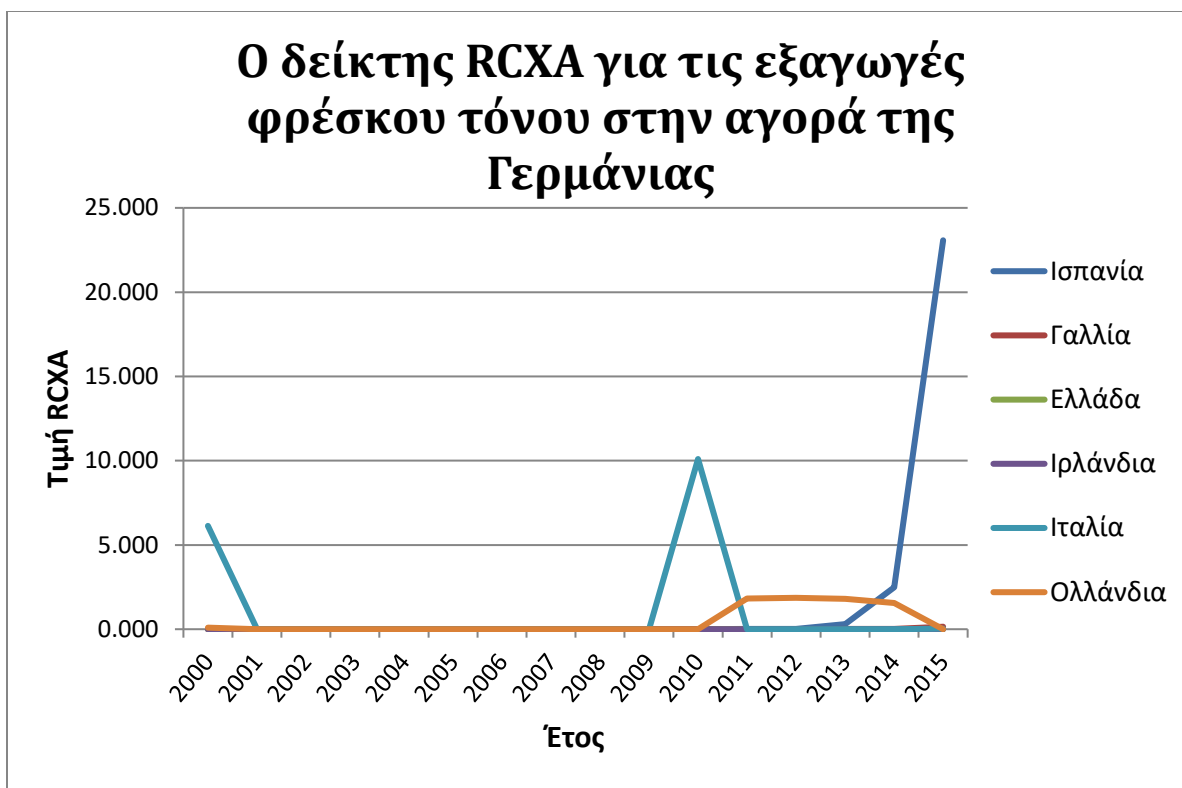
Διάγραμμα 14. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών φρέσκου τόνου στην αγορά της Ιταλίας.



Διάγραμμα 15. Οι τιμές του δείκτη RCXA για τις εξαγωγές των κύριων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Ιταλίας.



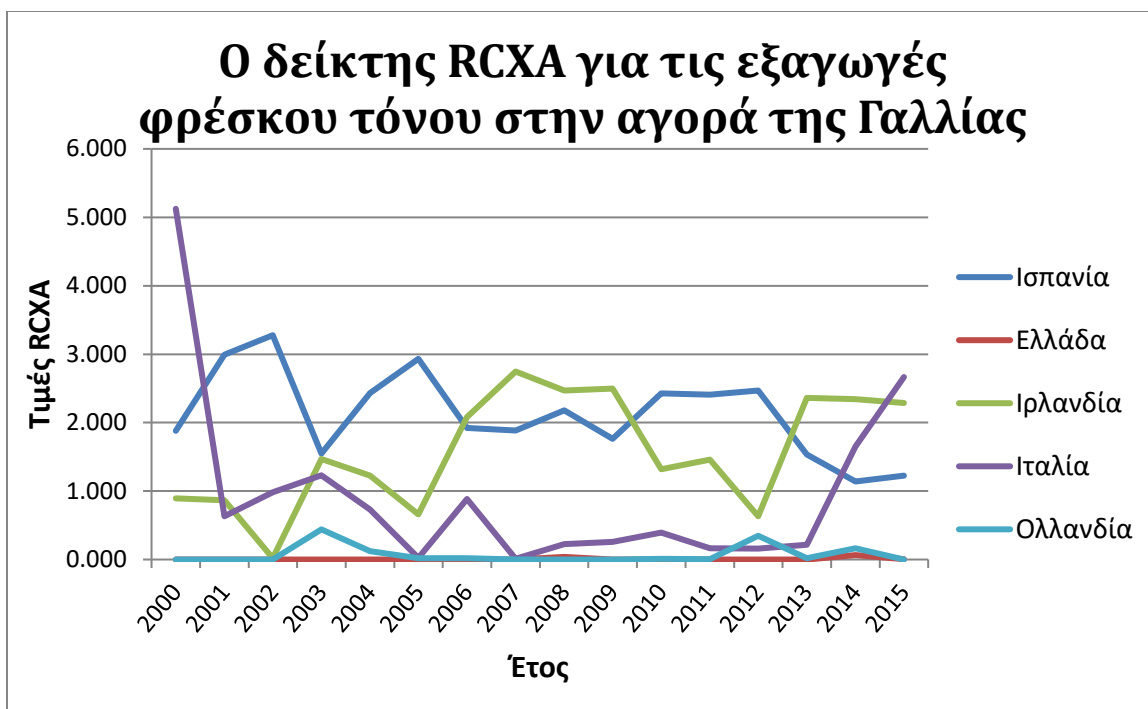
Διάγραμμα 16. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών φρέσκου τόνου στην αγορά της Γερμανίας.



Διάγραμμα 17. Οι τιμές του δείκτη RCXA για τις εξαγωγές των κύριων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Γερμανίας.



Διάγραμμα 18. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών φρέσκου τόνου στην αγορά της Γαλλίας.



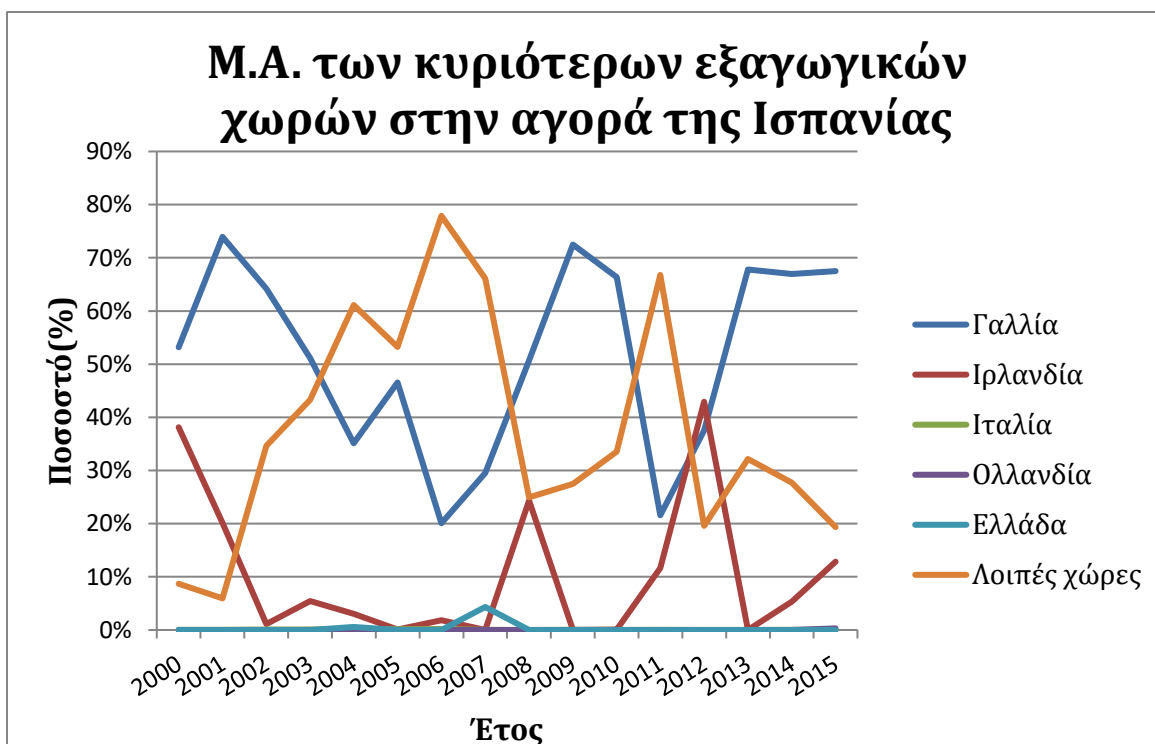
Διάγραμμα 19. Οι τιμές του δείκτη RCXA για τις εξαγωγές των κύριων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Γαλλίας.



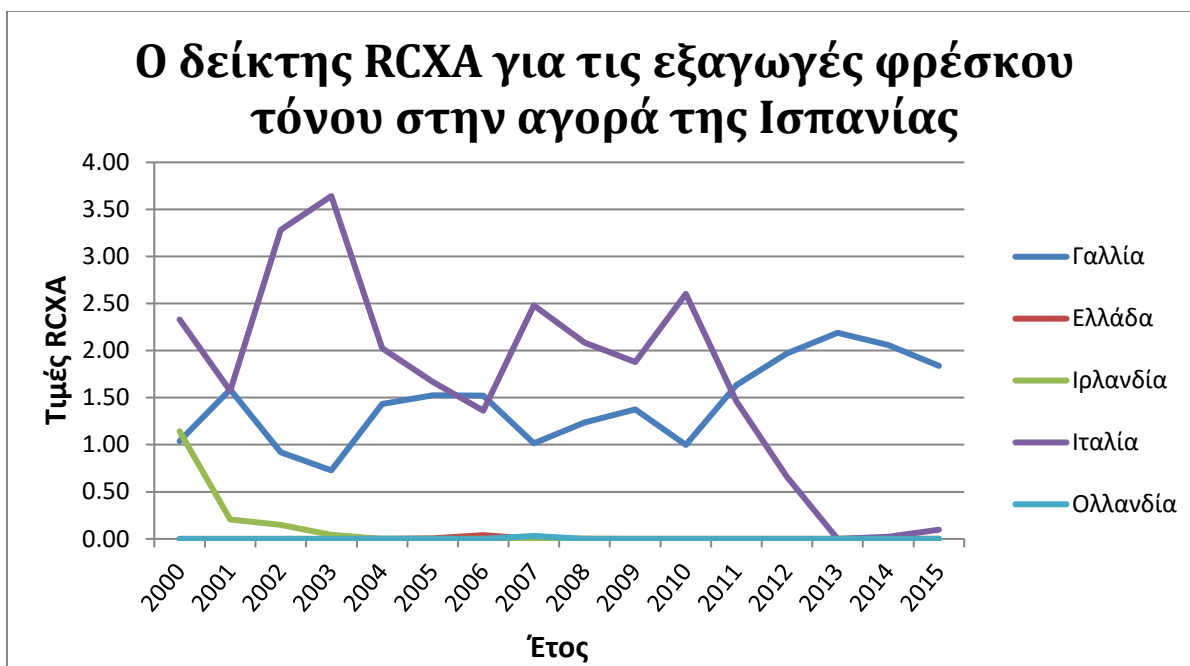
Διάγραμμα 20. Μεριδία αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών φρέσκου τόνου στην αγορά της Ολλανδίας.



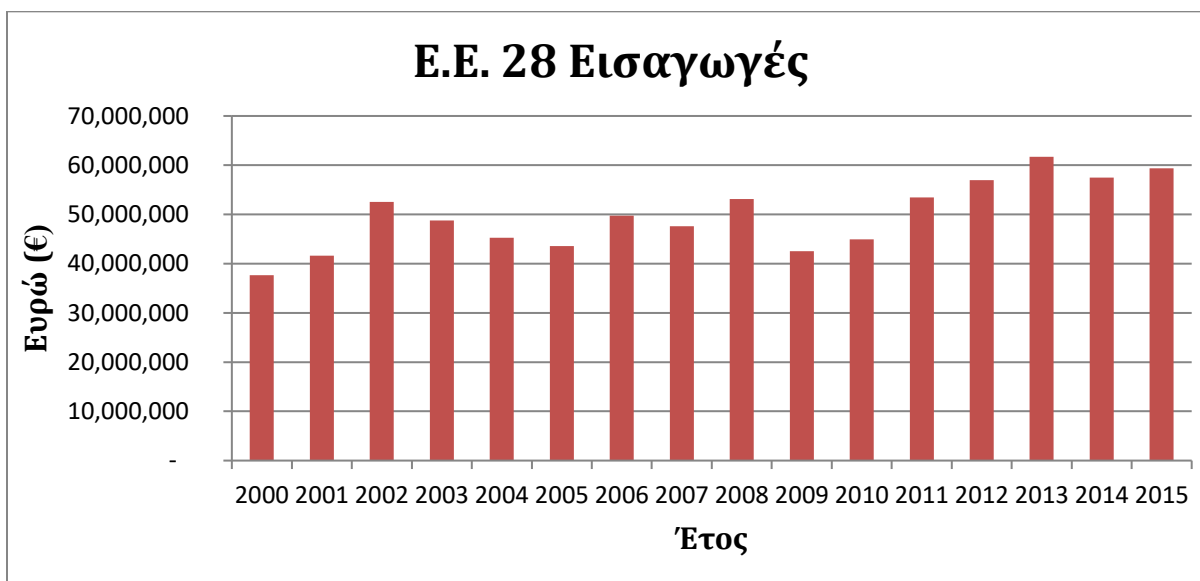
Διάγραμμα 21. Οι τιμές του δείκτη RCXA για τις εξαγωγές των κύριων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Γαλλίας.



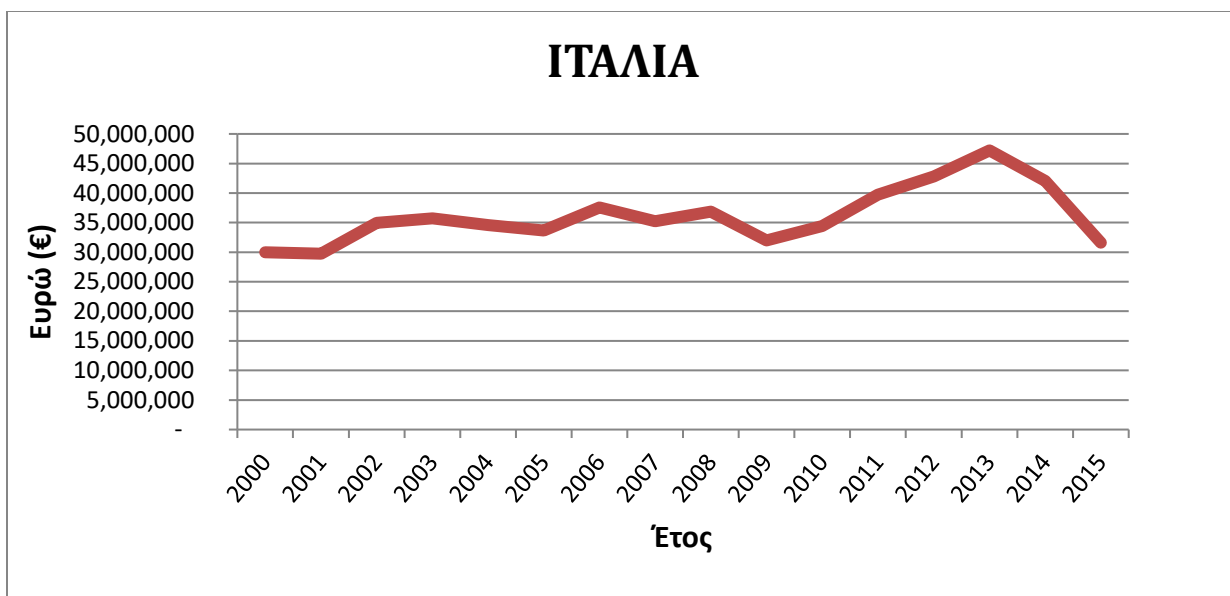
Διάγραμμα 22. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών φρέσκου τόνου στην αγορά της Ισπανίας.



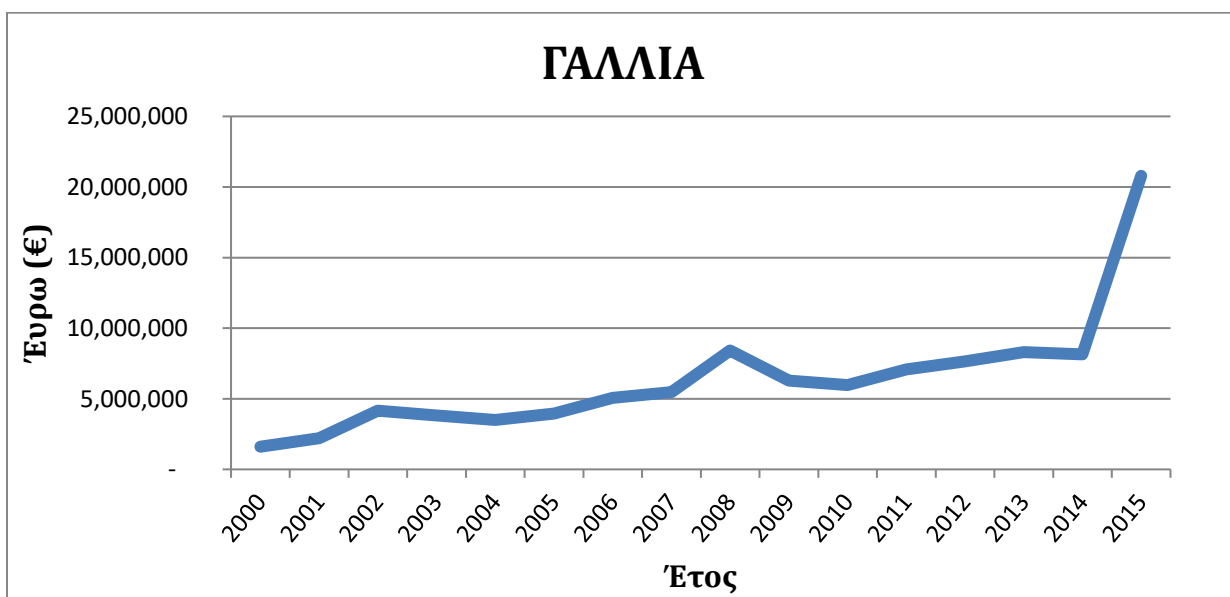
Διάγραμμα 23 . Οι τιμές του δείκτη RCXA για τις εξαγωγές των κύριων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Ισπανίας.



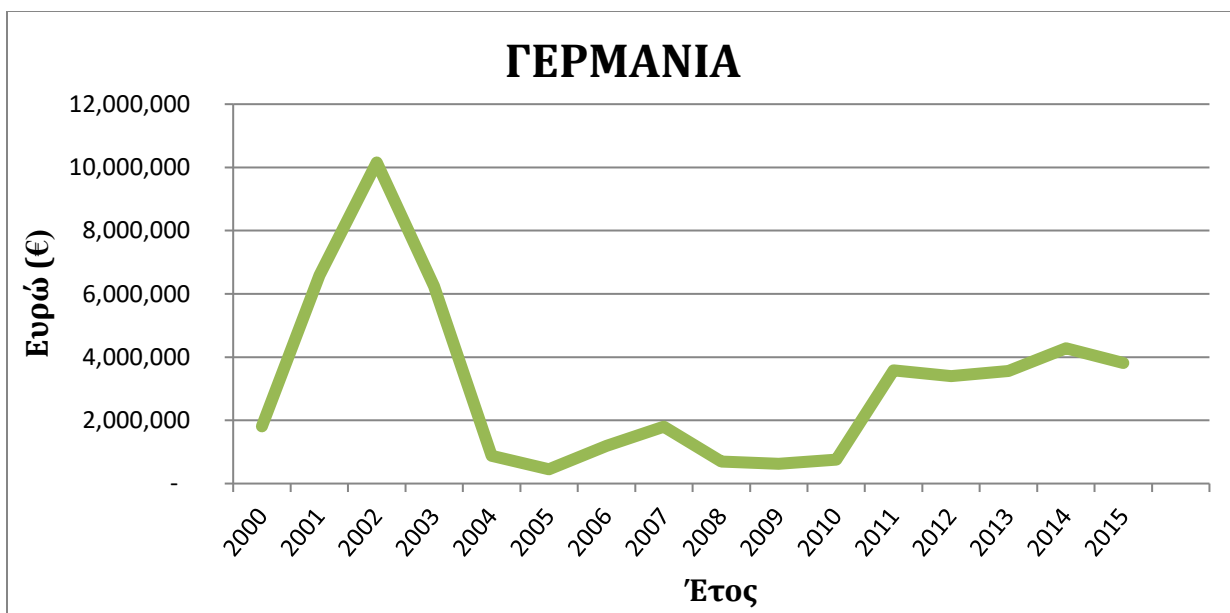
Διάγραμμα 24 . Εισαγωγές μεταποιημένου τόνου στην Ε.Ε. - 28 (Eurostat, Αξία σε €).



Διάγραμμα 25 . Οι εισαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ιταλίας από την Ε.Ε. - 28 (Eurostat, Αξία σε €).



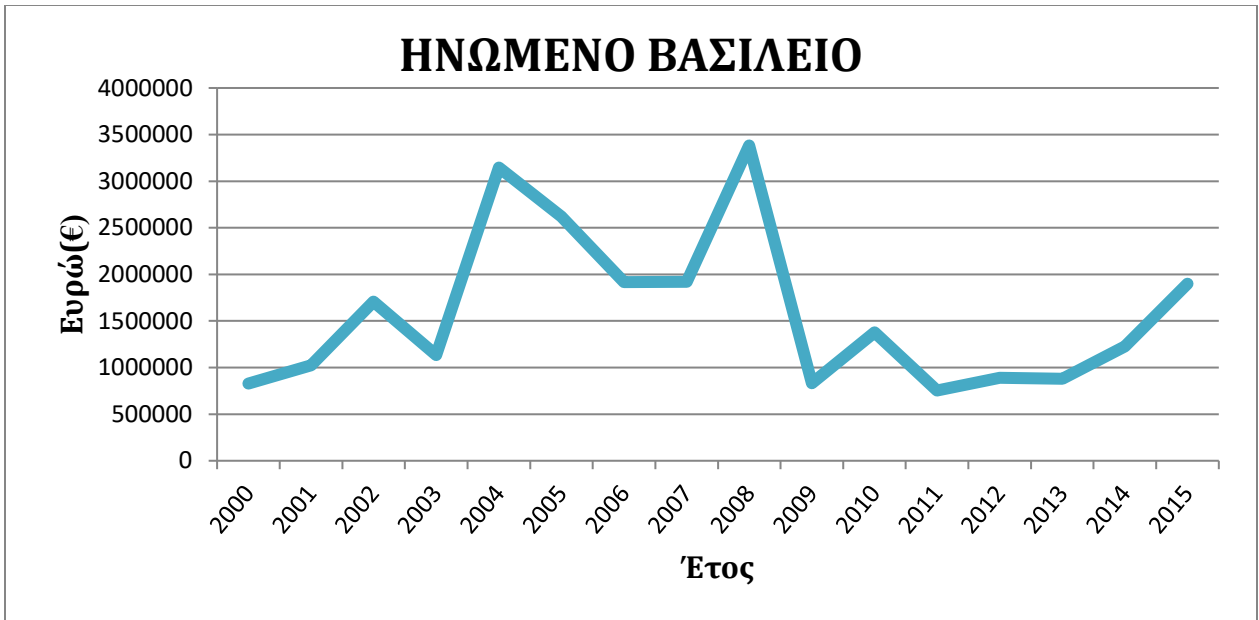
Διάγραμμα 26 . Οι εισαγωγές μεταποιημένου τόνου της Γαλλίας από την Ε.Ε. -28 (Eurostat, Αξία σε €).



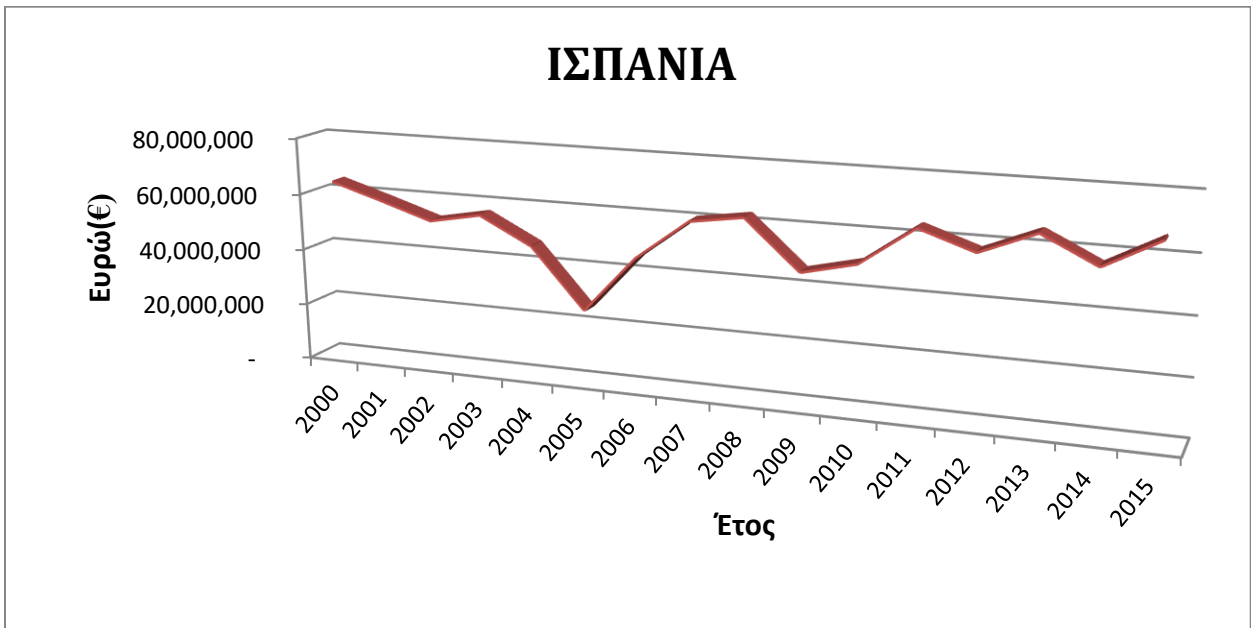
Διάγραμμα 27. Οι εισαγωγές μεταποιημένου τόνου της Γερμανίας από την Ε.Ε. -28 (Eurostat, Αξία σε €).



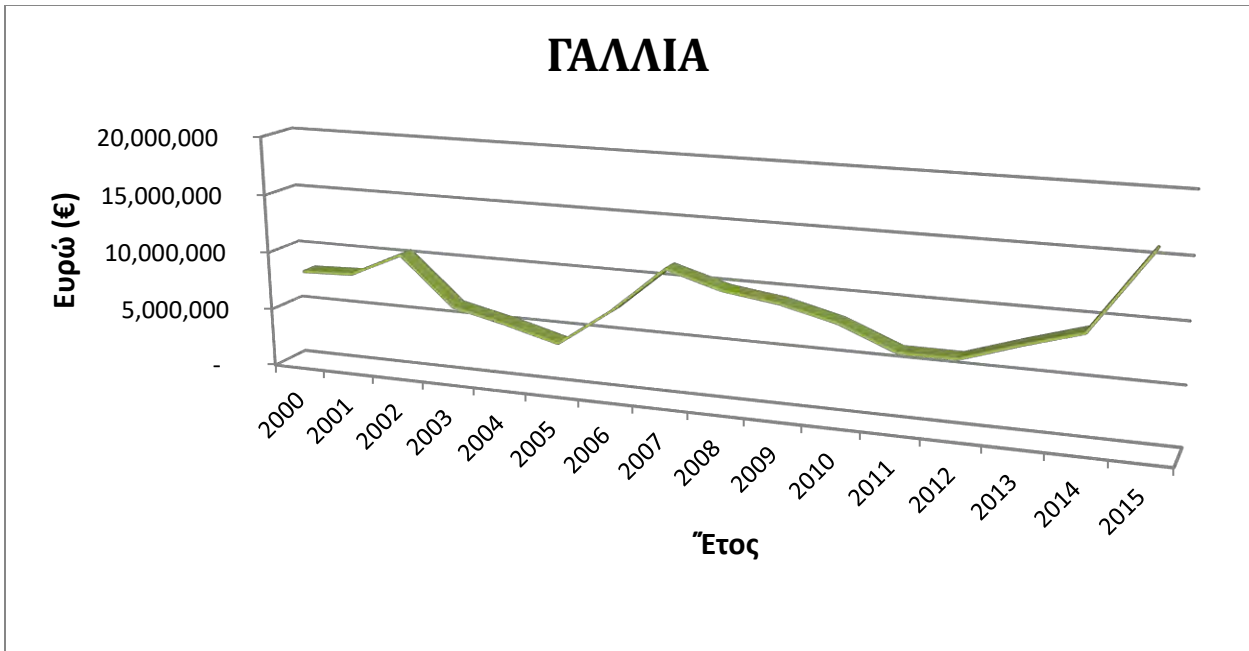
Διάγραμμα 28. Οι εισαγωγές μεταποιημένου τόνου της Πορτογαλίας από την Ε.Ε. -28 (Eurostat, Αξία σε €).



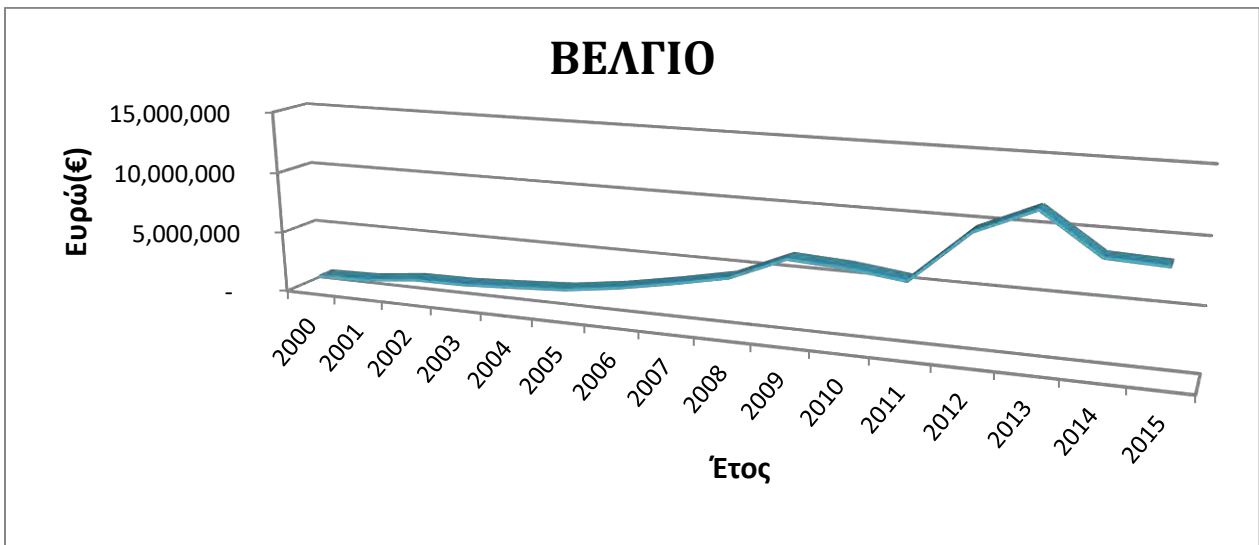
Διάγραμμα 29 . Οι εισαγωγές μεταποιημένου τόνου του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ε.Ε. -28 (Eurostat, Αξία σε €).



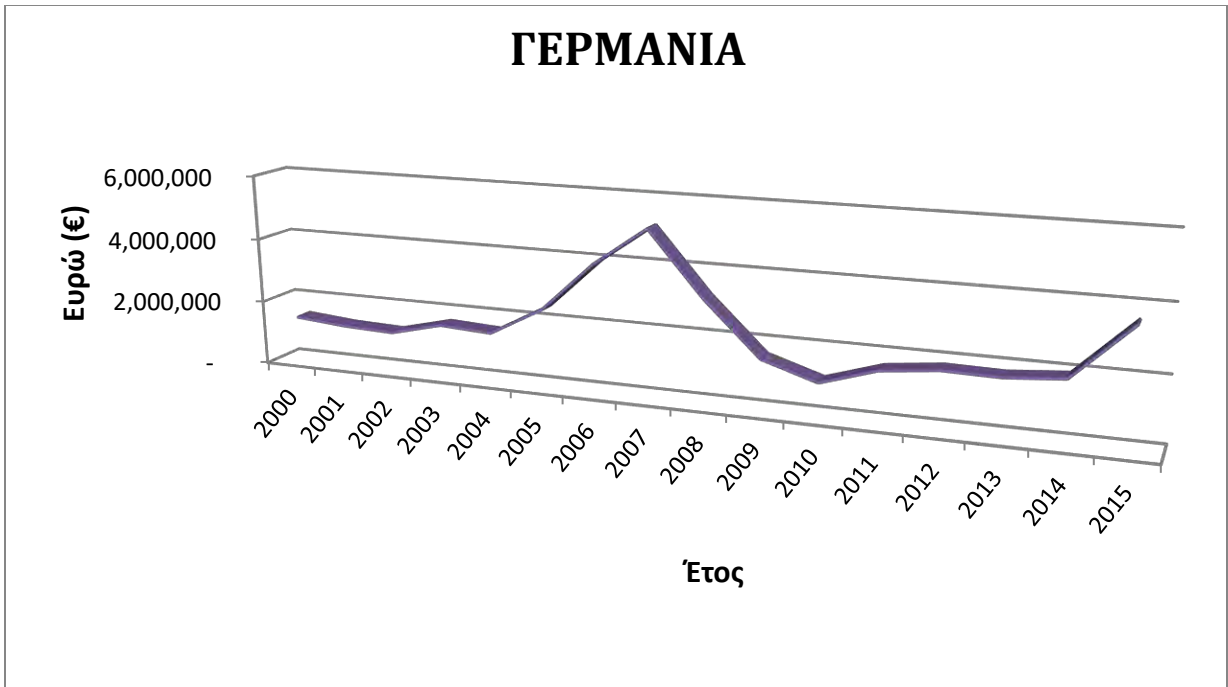
Διάγραμμα 30 . Εξαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ισπανίας προς την Ε.Ε. - 28 (Eurostat, Αξία σε €).



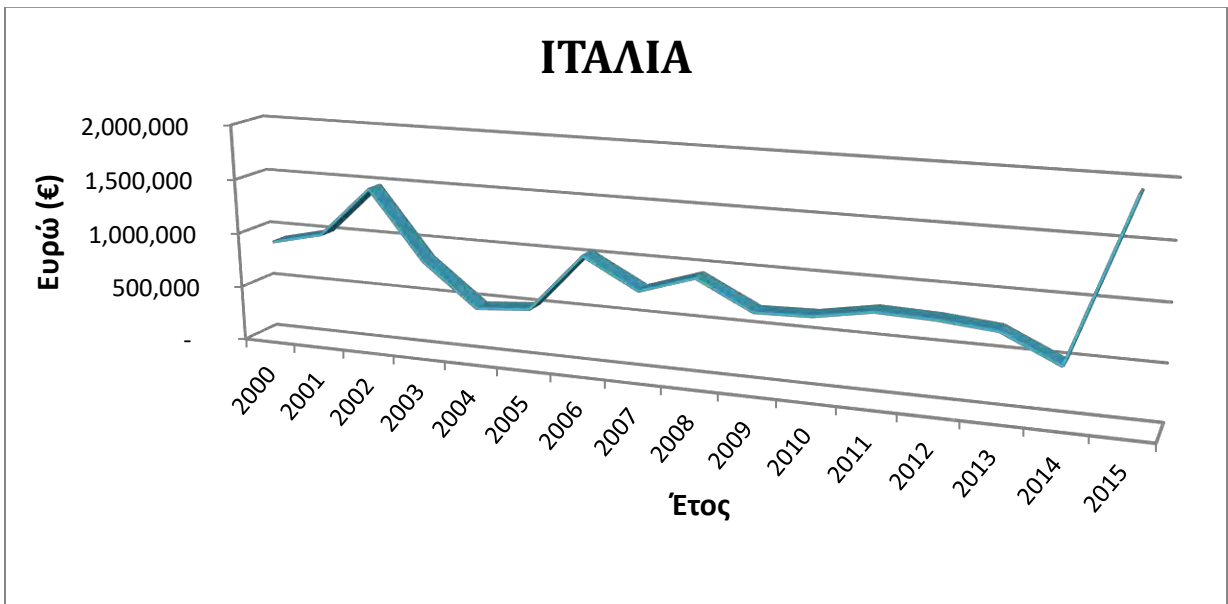
Διάγραμμα 31 . Εξαγωγές μεταποιημένου τόνου της Γαλλίας προς την Ε.Ε. – 28 (Eurostat, Αξία σε €).



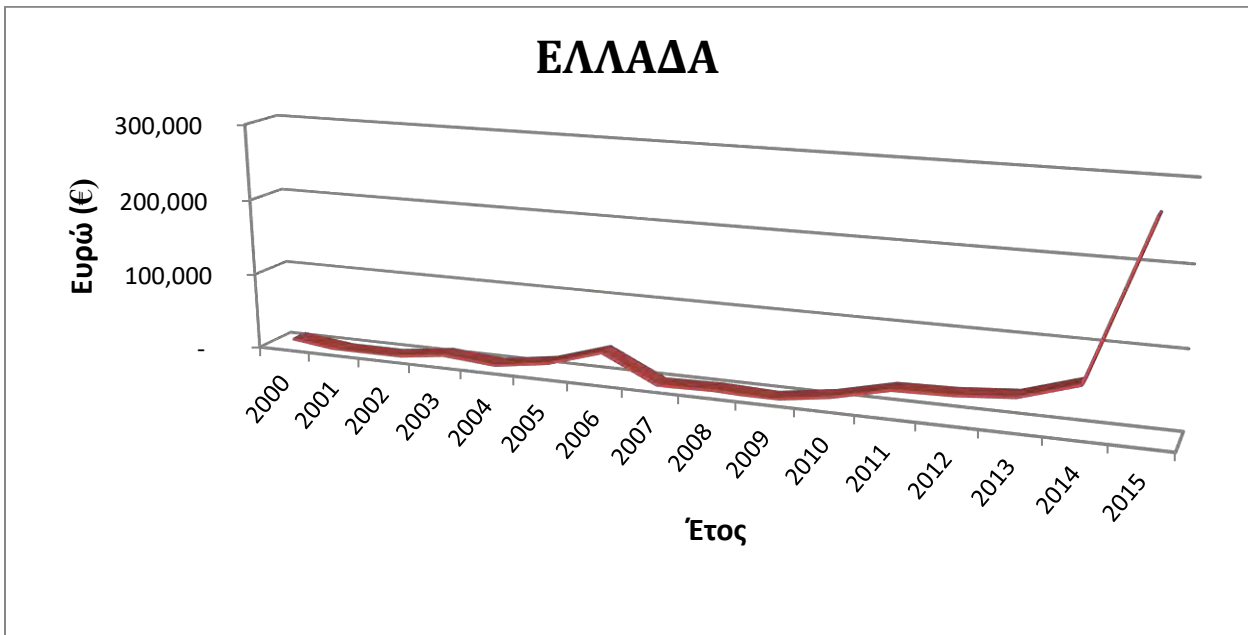
Διάγραμμα 32 . Εξαγωγές μεταποιημένου τόνου του Βελγίου προς την Ε.Ε. – 28 (Eurostat, Αξία σε €).



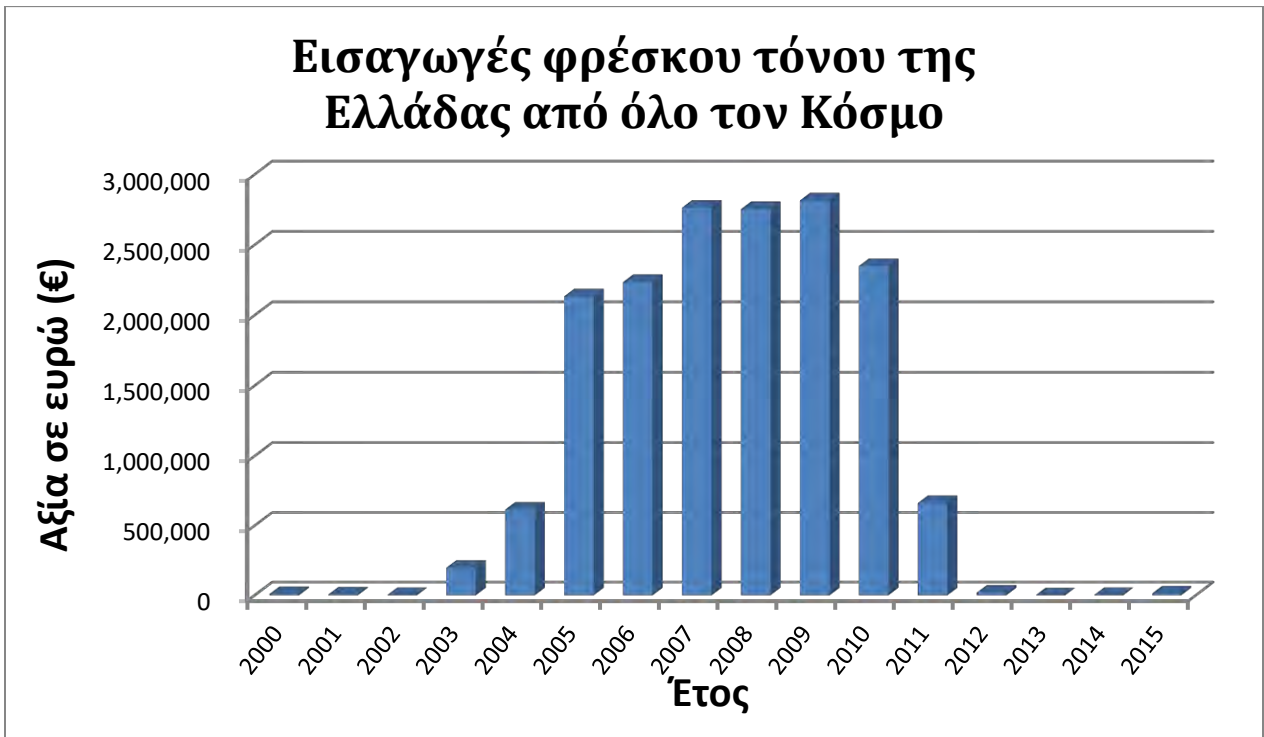
Διάγραμμα 33. Εξαγωγές μεταποιημένου τόνου της Γερμανίας προς την Ε.Ε. – 28 (Eurostat, Αξία σε €).



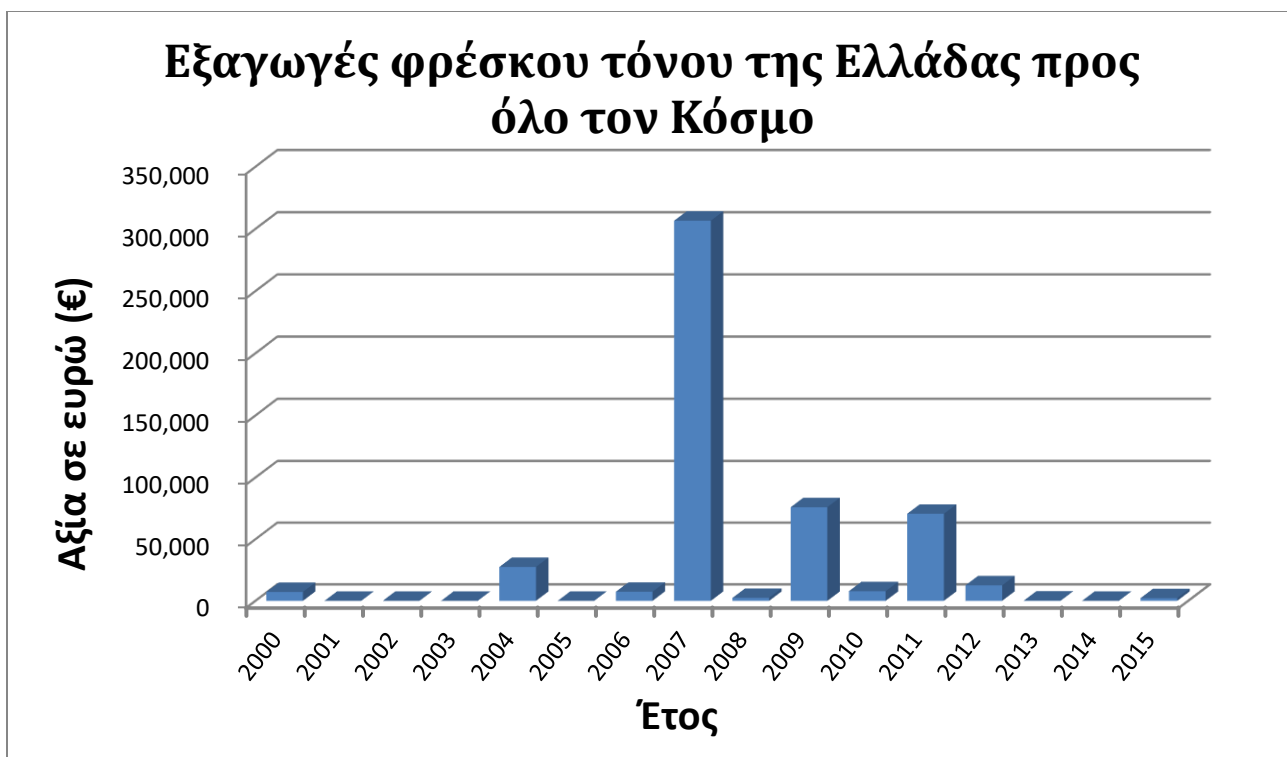
Διάγραμμα 34. Εξαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ιταλίας προς την Ε.Ε. – 28 (Eurostat, Αξία σε €).



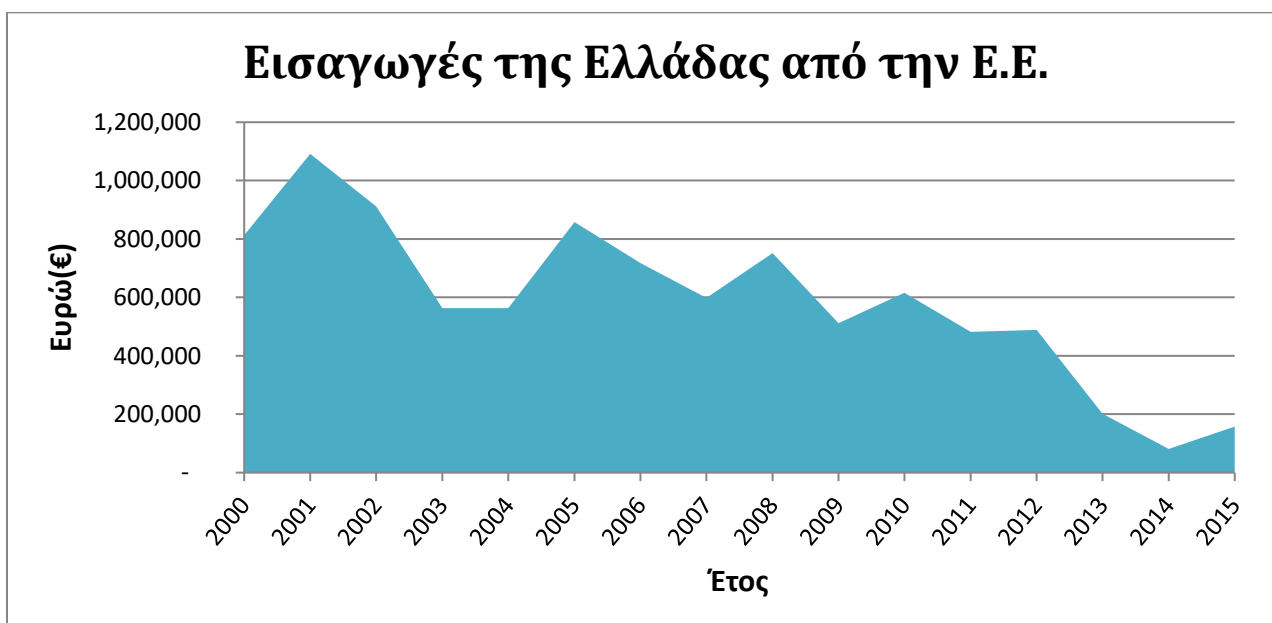
Διάγραμμα 35. Εξαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ελλάδας προς την Ε.Ε. – 28 (Eurostat, Αξία σε €).



Διάγραμμα 36. Εισαγωγές φρέσκου τόνου της Ελλάδας από όλο τον κόσμο (Eurostat, Αξία σε €).



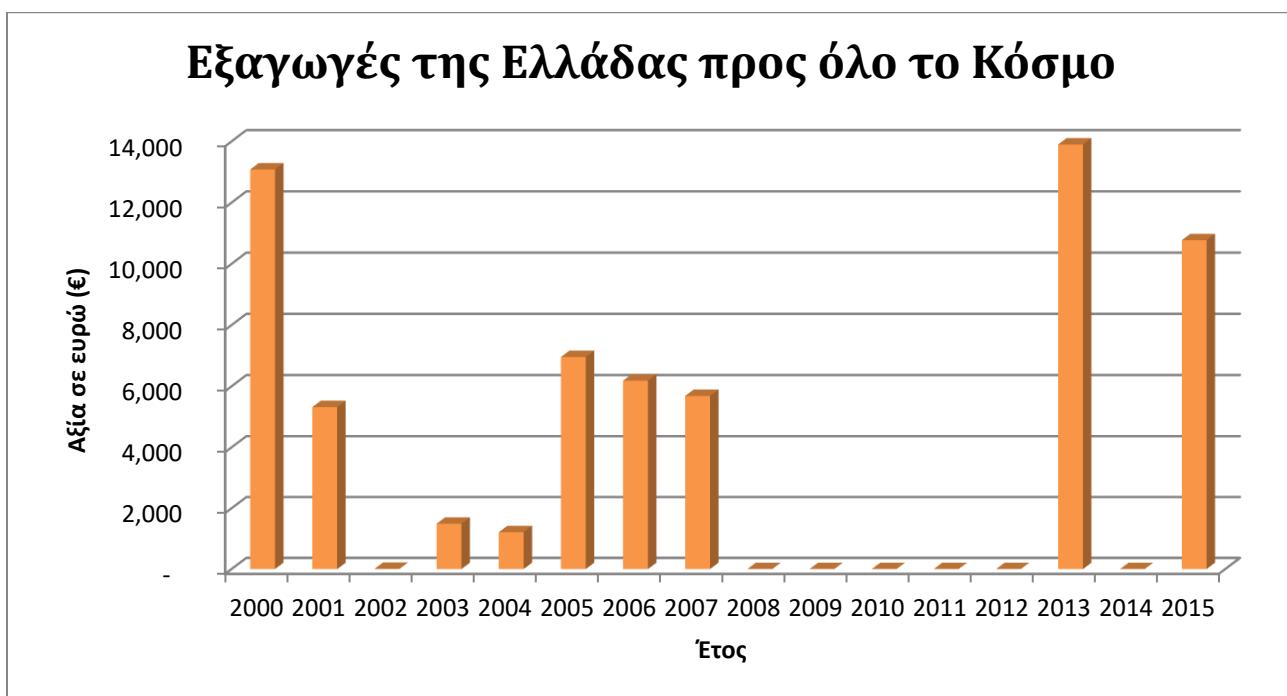
Διάγραμμα 37. Εξαγωγές φρέσκου τόνου της Ελλάδας σε όλο τον κόσμο (Eurostat, Αξία σε €).



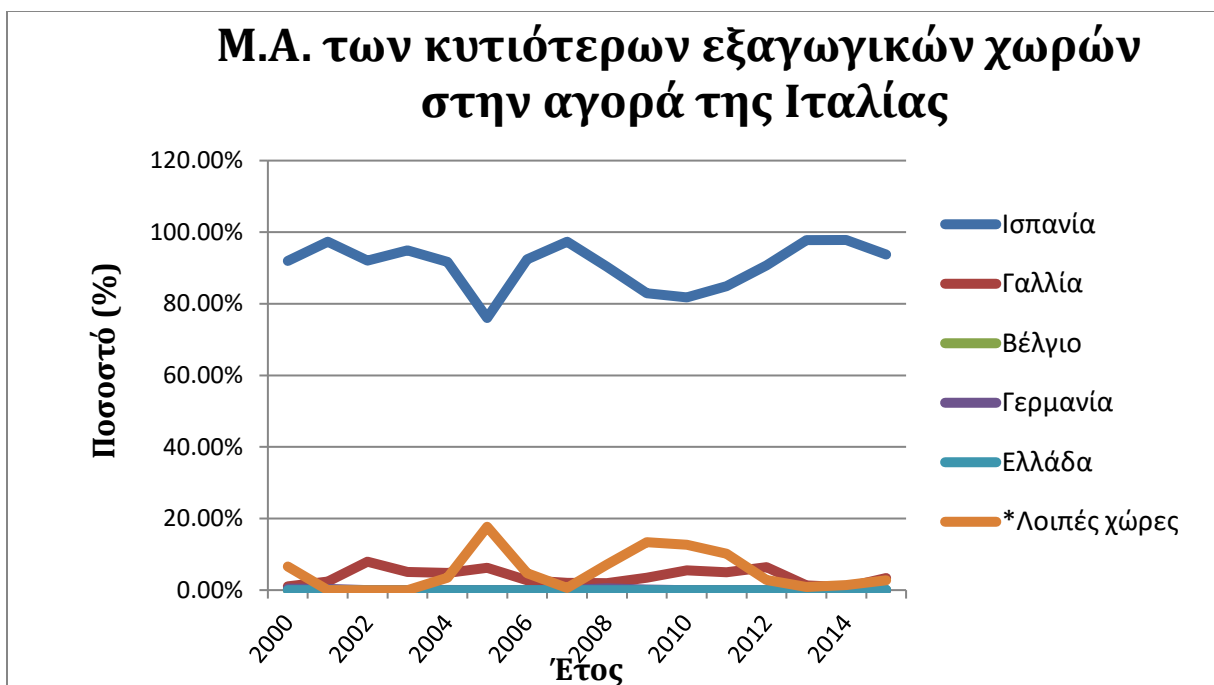
Διάγραμμα 38 . Οι εισαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ελλάδας από την Ε.Ε. - 28 (Eurostat, Αξία σε €).



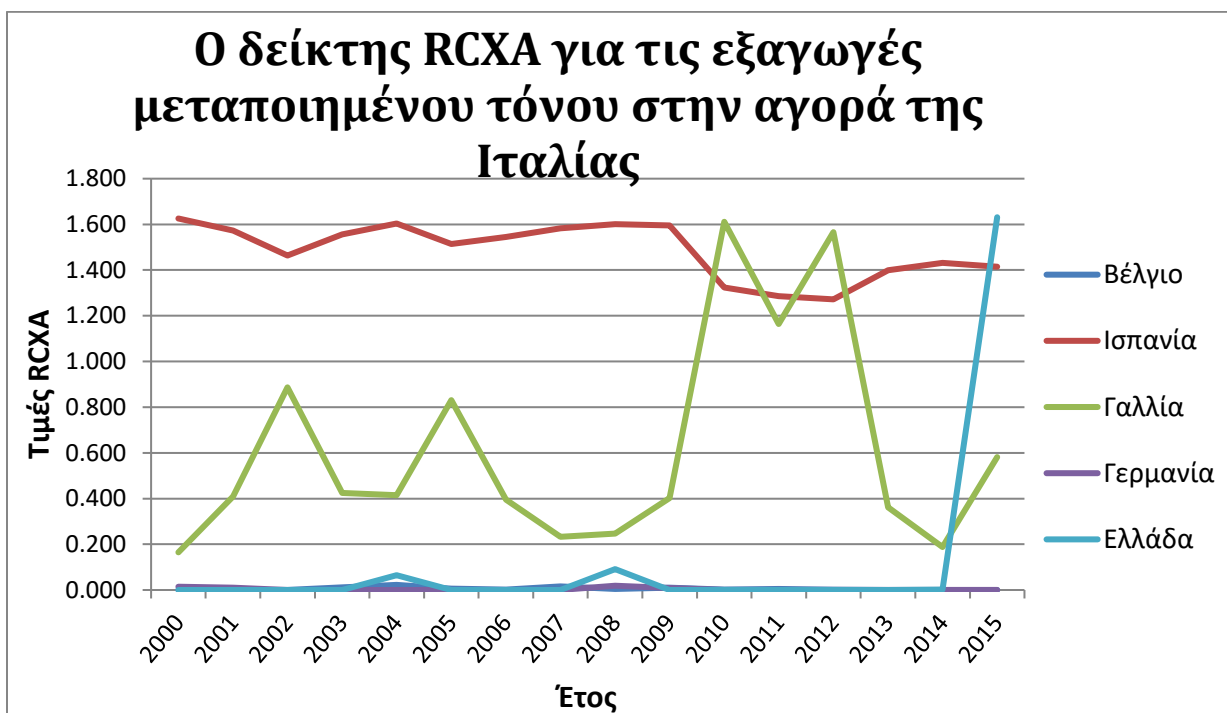
Διάγραμμα 39. Οι εισαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ελλάδας από όλο τον κόσμο (Eurostat, Αξία σε €).



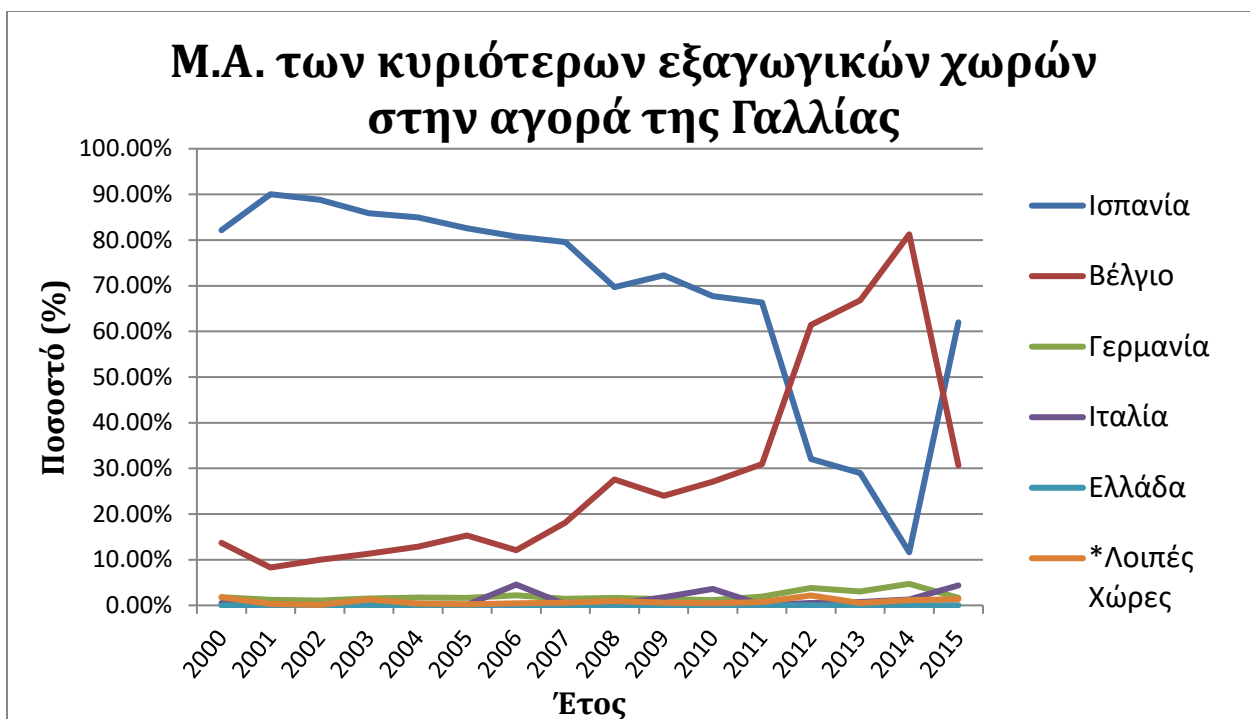
Διάγραμμα 40. Εξαγωγές μεταποιημένου τόνου της Ελλάδας προς όλο τον κόσμο (Eurostat, Αξία σε €).



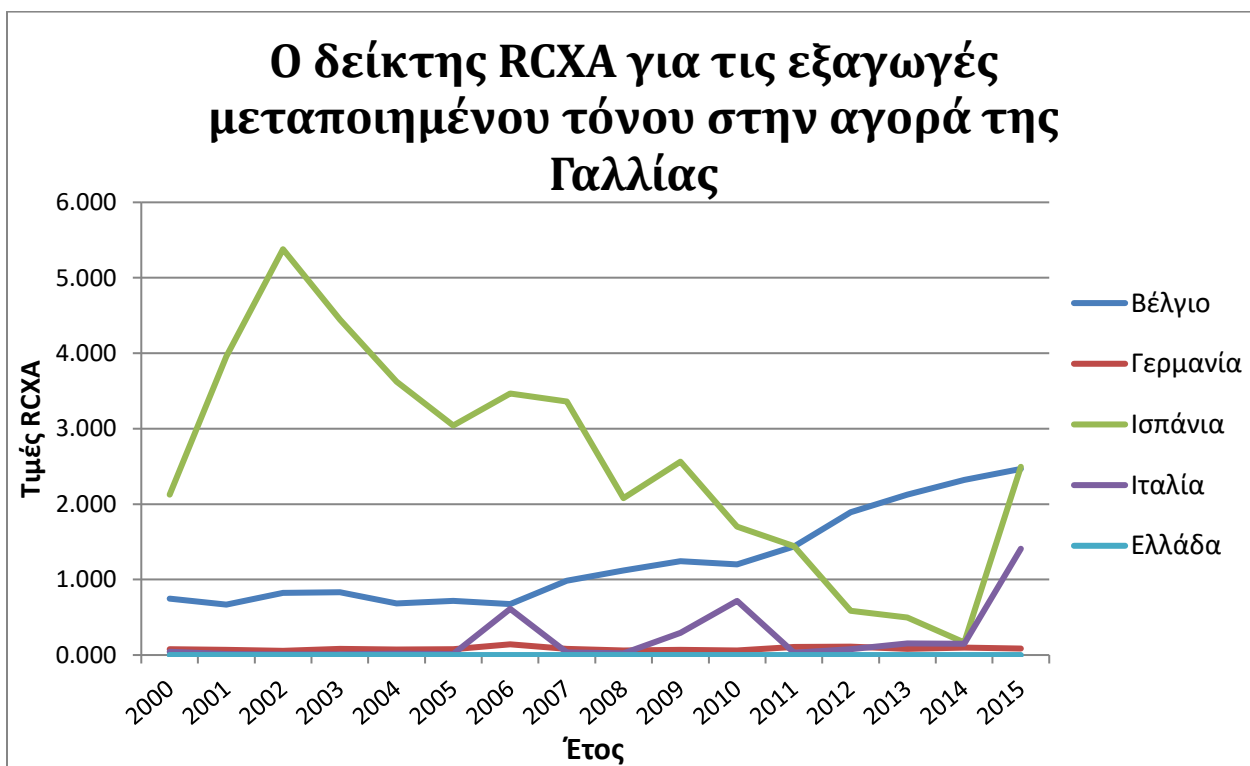
Διάγραμμα 41. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ιταλίας για τον μεταποιημένο τόνο.



Διάγραμμα 42 . Οι τιμές του δείκτη RCXA των κυριότερων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Ιταλίας για τον μεταποιημένο τόνο.



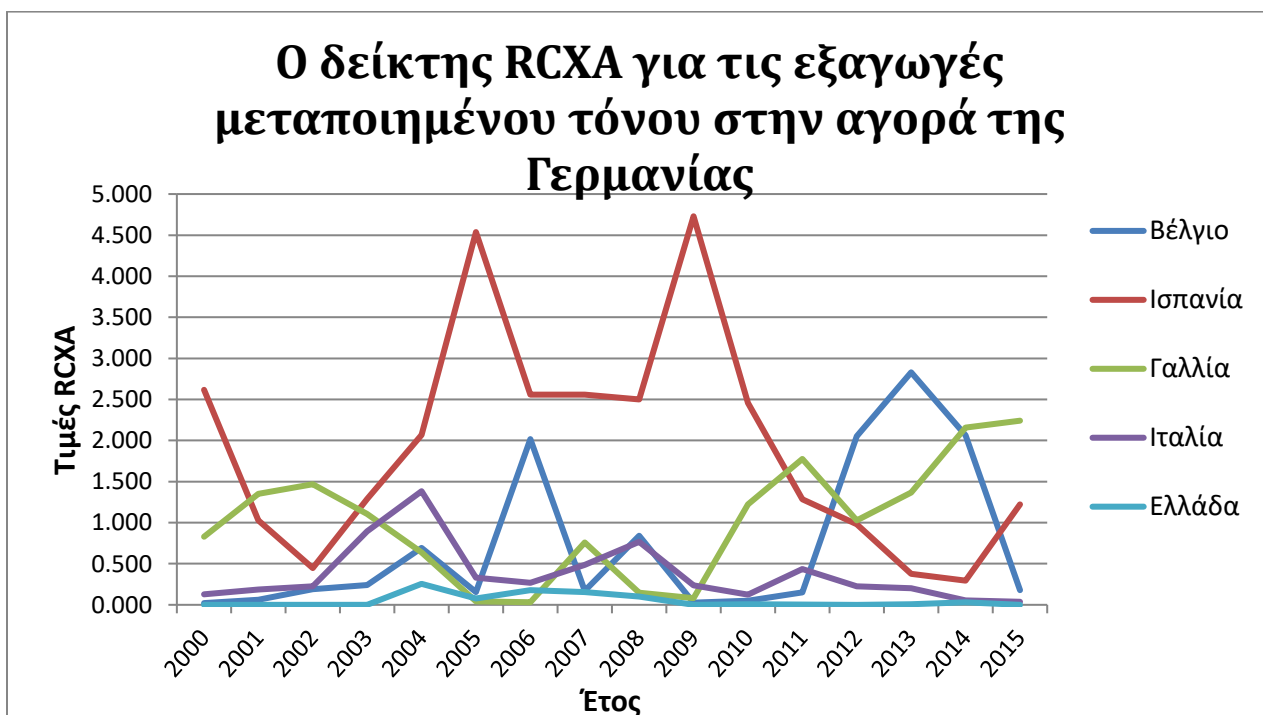
Διάγραμμα 43. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Γαλλίας για τον μεταποιημένο τόνο.



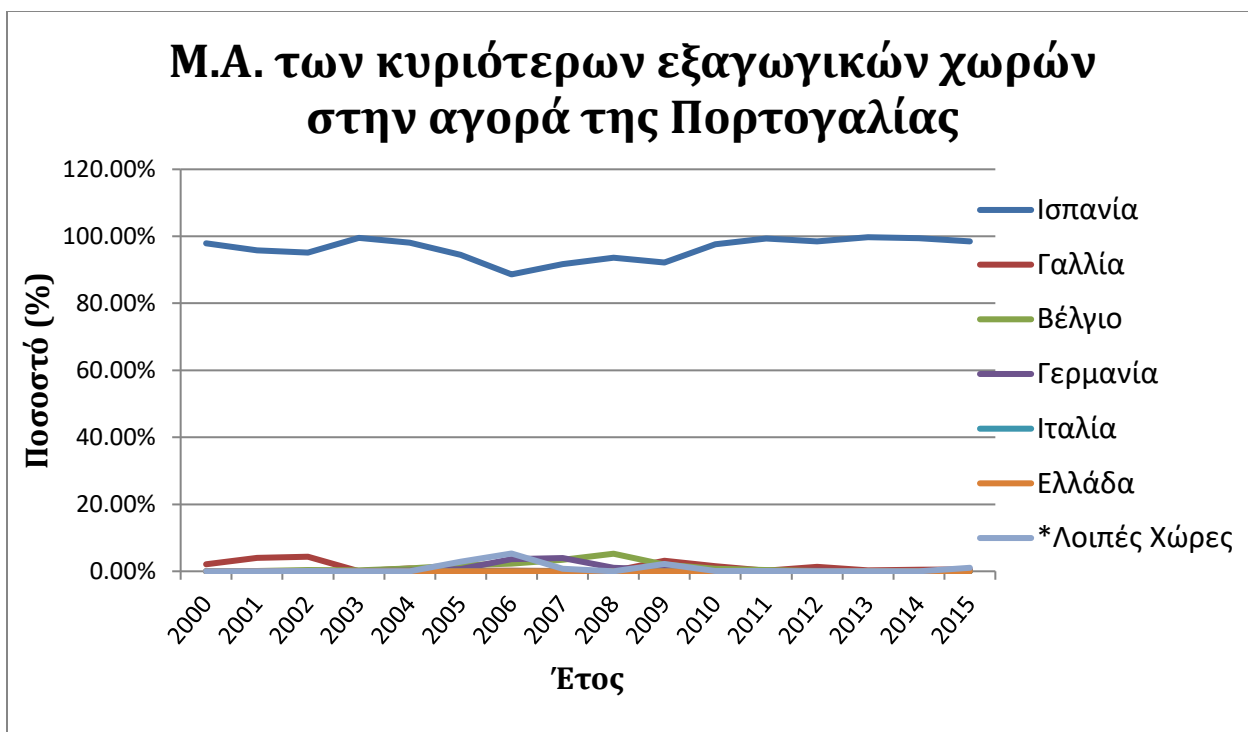
Διάγραμμα 44. Οι τιμές του δείκτη RCXA των κυριότερων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Γαλλίας για τον μεταποιημένο τόνο.



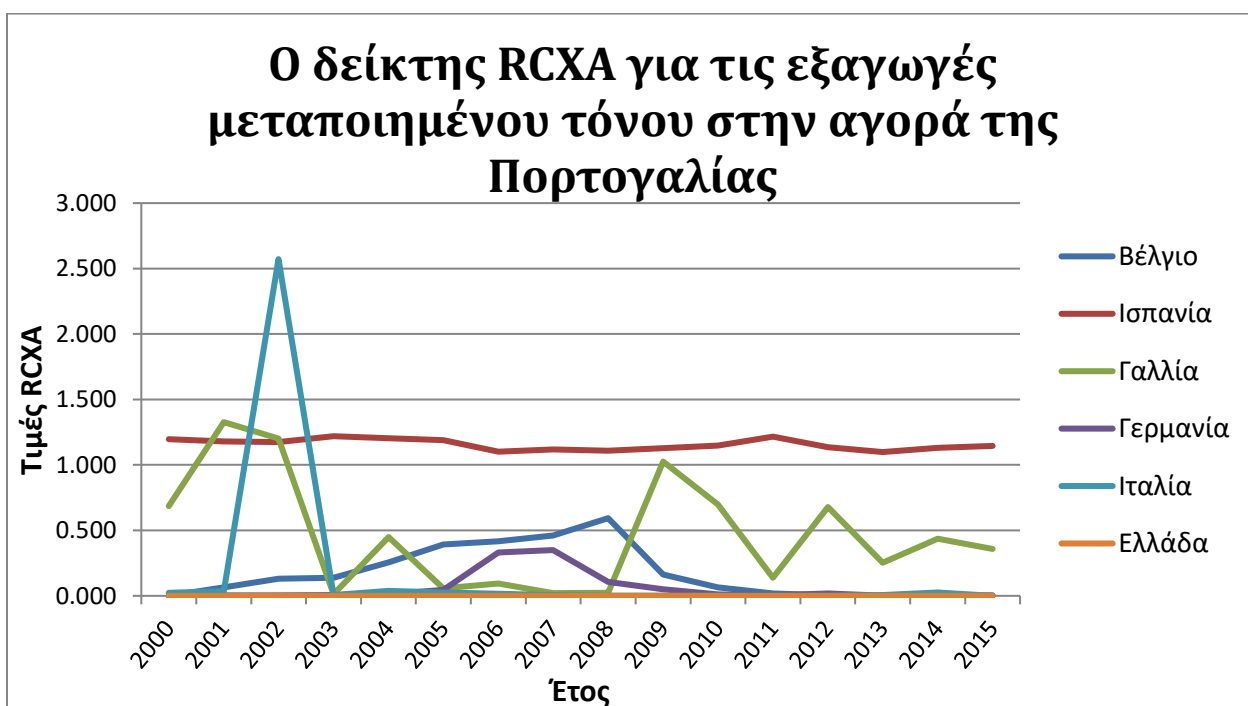
Διάγραμμα 45. Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Γερμανίας για τον μεταποιημένο τόνο.



Διάγραμμα 46. Οι τιμές του δείκτη RCXA των κυριότερων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Γερμανίας για τον μεταποιημένο τόνο.



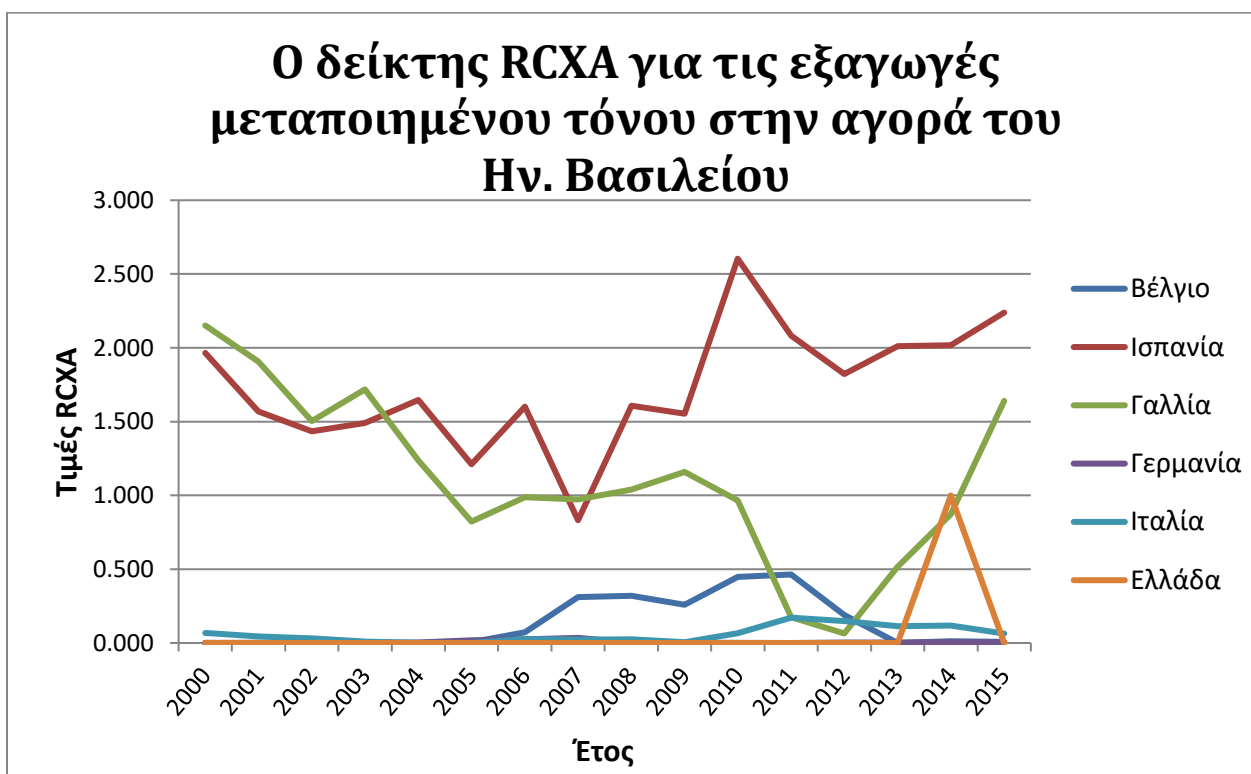
Διάγραμμα 47 . Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Πορτογαλίας για τον μεταποιημένο τόνο.



Διάγραμμα 48 . Οι τιμές του δείκτη RCXA των κυριότερων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Πορτογαλίας για τον μεταποιημένο τόνο.



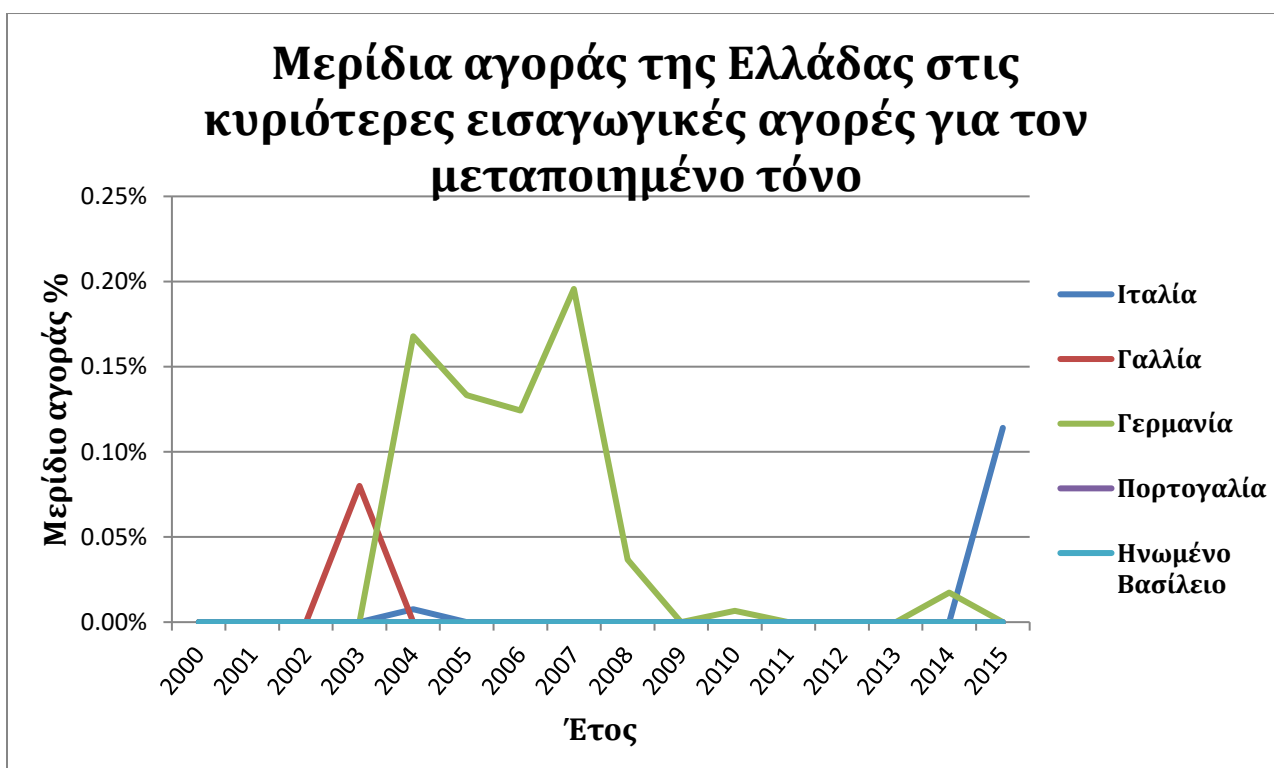
Διάγραμμα 49 . Μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου για τον μεταποιημένο τόνο.



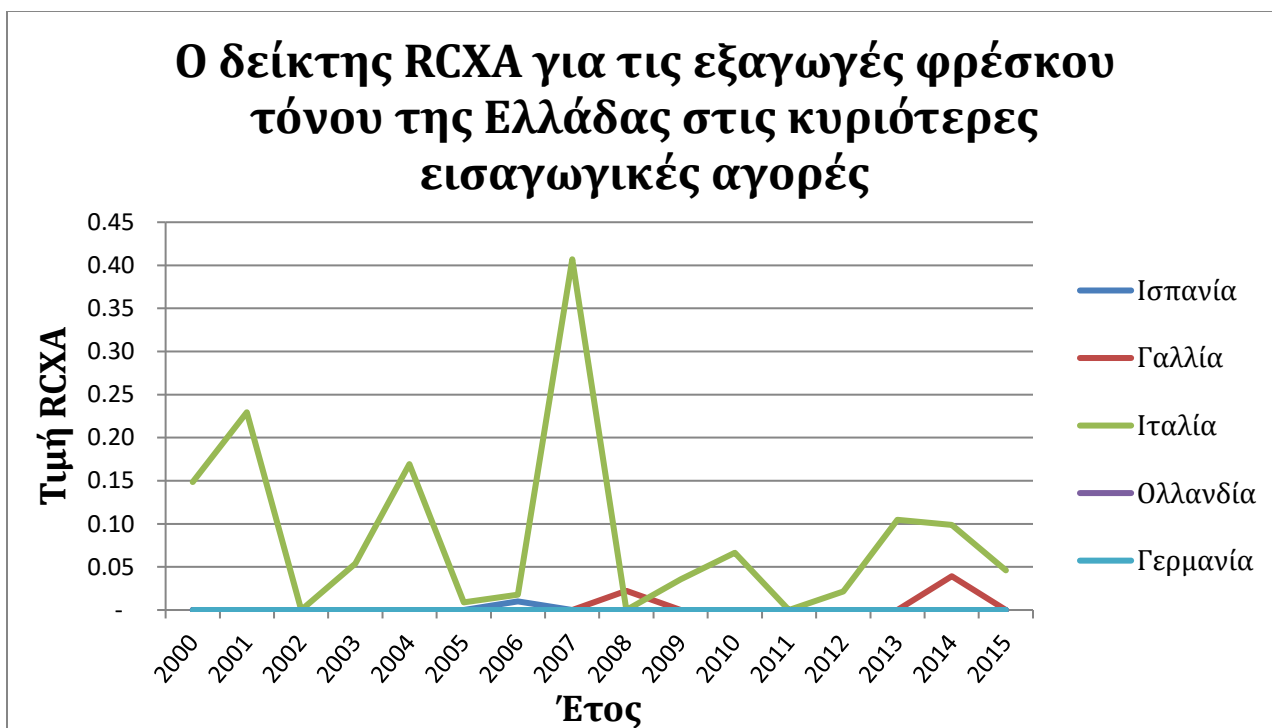
Διάγραμμα 50 . Οι τιμές του δείκτη RCXA των κυριότερων εξαγωγικών χωρών στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου για τον μεταποιημένο τόνο.



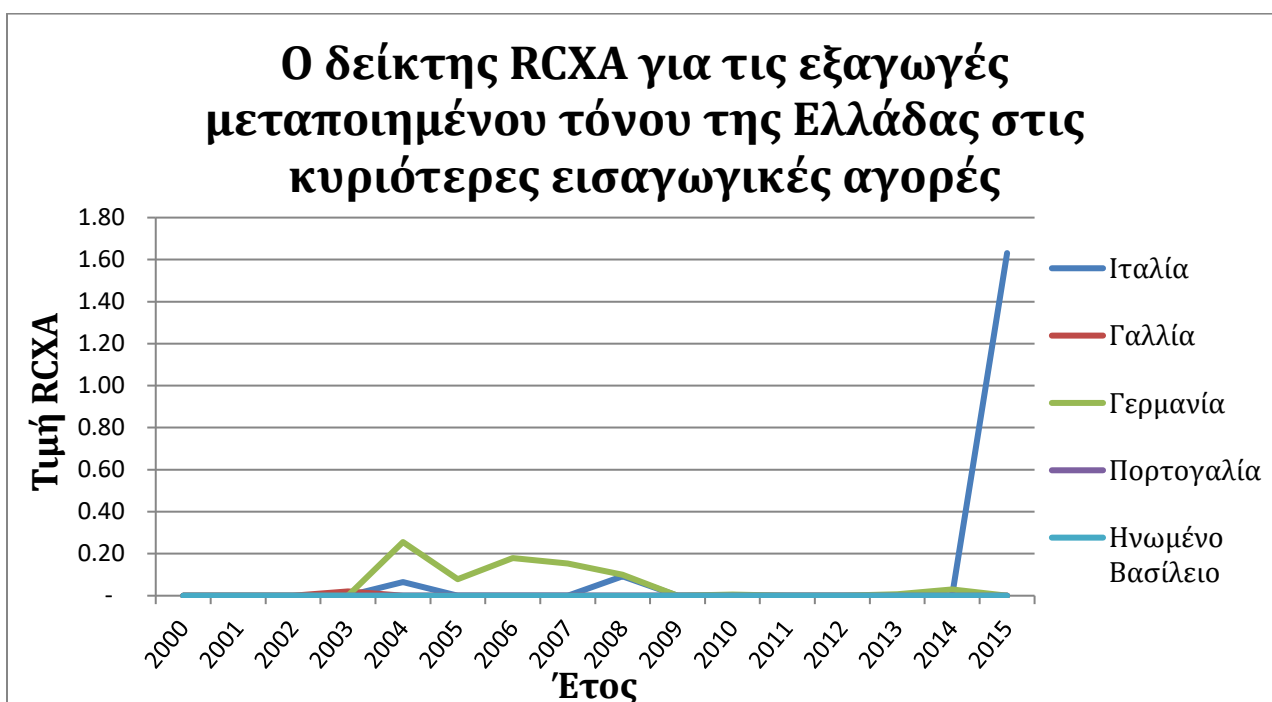
Διάγραμμα 51. Τα μερίδια αγοράς της Ελλάδας στις κυριότερες εισαγωγικές αγορές για τον φρέσκο τόνο.



Διάγραμμα 52. Τα μερίδια αγοράς της Ελλάδας στις κυριότερες εισαγωγικές αγορές για τον μεταποιημένο τόνο.



Διάγραμμα 53. Οι τιμές του δείκτη RCXA, για τις εξαγωγές φρέσκου τόνου, της Ελλάδας στις κυριότερες εισαγωγικές αγορές.



Διάγραμμα 53. Οι τιμές του δείκτη RCXA, για τις εξαγωγές μεταποιημένου τόνου, της Ελλάδας στις κυριότερες εισαγωγικές αγορές.